

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM "Škola v pohybu"

Obsah:

Obsah	1
1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	3
3. Charakteristika ŠVP	4
3.1. Zaměření školy	4
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie	4
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ...	5
3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	7
3.5. Začlenění průřezových témat	8
4. Učební plán	16
4.1. Učební plán – 1. stupeň	16
4.2. Učební plán – 2. stupeň	17
5. Učební osnovy	18
5.1. Český jazyk	18
5.2. Anglický jazyk	49
5.3. Matematika	63
5.4. Informatika	83
5.5. Naš svět	93
5.6. Dějepis	101
5.7. Občanská výchova	113
5.8. Fyzika	124
5.9. Chemie	139
5.10. Přírodopis	149
5.11. Zeměpis	162
5.12. Hudební výchova	176
5.13. Výtvarná výchova	189
5.14. Tělesná výchova	202
5.15. Pracovní výchova	216
5.16. Německý jazyk	226
5.17. Vlastivěda	232
5.18. Přírodověda	238
5.19. Výchova ke zdraví	243
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	249
6.1. Pravidla pro hodnocení žáků	249
6.2. Autoevaluace školy	261
7. Přílohy	270
7.1. Spojování tříd	270
7.2. Vzdělávání žáků dle §41 školského zákona	270
7.3. Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením	270

1. Identifikační údaje

Název ŠVP:	„Škola v pohybu“
Předkladatel:	Základní škola a Mateřská škola Deštné v Orlických horách
Adresa:	517 91 Deštné v O. h. 125
Ředitel školy:	Mgr. Hana Brychtová
Koordinátor ŠVP:	Bc. Lukáš Krunčik
Kontakty:	
tel., fax:	494663195
mob. tel.:	739037237
e-mail:	info@zsdestne.cz
web:	http://www.zsdestne.cz
IČO:	75015919
IZO:	102390649
Zřizovatel:	Obec Deštné v Orlických horách
Adresa:	517 91 Deštné v Orlických horách 61
Kontakty:	
tel.:	494663193
tel., fax.:	494663187
IČO:	274844
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2007
Aktualizace dokumentu:	1. 9. 2023
Číslo jednací:	145/2007

2. Charakteristika školy

Velikost a úplnost školy

Základní škola a Mateřská škola Deštné v Orlických horách je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním stupni jsou ročníky spojovány dle potřeby. První ročník je většinou samostatný. Kapacita školy je 180 žáků.

Mateřská škola má dvě oddělení.

Školní jídelna stravuje žáky školy, děti z mateřské školy, zaměstnance a cizí strážníky. Kapacita je 200 hlavních jídel.

Škola je spádovou školou pro okolní vesnice (Orlické Záhoří, Kounov a Sedloňov). Nachází se v Chráněné krajinné oblasti Orlické hory.

Vybavení školy

Škola má vlastní tělocvičnu. Za školou je sportovní areál s hřištěm na košíkovou a odbíjenou, hřištěm na kopanou, krátkou běžeckou dráhou a doskočištěm.

Počítačová učebna je dostatečně vybavena.

Rodiče jsou informováni o dění ve škole prostřednictvím školní vývěsky a webových stránek.

Provozujeme školní družinu, která je využívána především dojíždějícími dětmi a dětmi zaměstnaných rodičů.

Škola vyhovuje všem hygienickým požadavkům.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je plně kvalifikovaný a aprobovaný. V MŠ jsou tři učitelky, ve školní družině jedna vychovatelka.

Projekty

Škola se pravidelně zapojuje do aktuálně vypisovaných projektů soukromých i státních organizací.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně mimo jiné na třídních schůzkách nebo konzultacích jednotlivých vyučujících. Mají možnost se prostřednictvím internetu seznamovat s učebními plány. Jedním z hlavních cílů je dobrá komunikace s rodiči. Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je právě vtažení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí. Toho není možné dosáhnout bez kvalitní vzájemné komunikace.

Škola spolupracuje s PPP v Rychnově n. K., SRPDS při škole a obcí Deštné v O.

Podle nové školské legislativy byla zřízena školská rada.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Školní vzdělávací program respektuje tradice školy, využívá její charakteristické podmínky a reaguje na vzdělávací požadavky žáků a rodičů.

Na základě analýzy vzdělávacích podmínek a vzdělávacích požadavků rodičů se zaměřuje zejména na:

- poskytování kvalitního, vyváženého všeobecného vzdělání
- kvalitní přípravu žáků nejen k dalšímu studiu, ale také pro život
- rozvíjení schopnosti spolupracovat na jedné straně a schopnosti pracovat a rozhodovat se samostatně na straně druhé
- rozvoj vnitřní motivace žáků
- uplatňování nových forem výuky (kooperativní učení, projektové vyučování, práce s informačními zdroji atd.)
- rozvíjení schopnosti komunikace v českém i cizím jazyce
- posilování dovedností v sociálních vztazích
- rozvoj pohybových činností žáků
- posilování mezipředmětových vztahů
- poskytnutí prostoru nadaným, talentovaným žákům
- pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- bezpečné prostředí, pozitivní sociální klima

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

kompetence k učení:

Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.

Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost.

Žákům je umožněno účastnit se různých soutěží a olympiád.

Zadávat dětem zajímavé domácí úkoly.

kompetence k řešení problémů:

Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.

Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (matematický Klokan).

Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.

Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat.

Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu.

Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží.

Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení (ve vhodných případech).

kompetence komunikativní:

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.

Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných.

Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.

kompetence sociální a personální:

Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.

Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině.

Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.

Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.

Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

kompetence občanské:

Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.

Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách.

Ve škole jsou respektovány individuální rozdíly (integrování žáci).

Je kladen důraz na Environmentální výchovu, ekologicky myslící jedinec.

Žáky vedeme k třídění odpadů (viz environmentální plán školy).

kompetence pracovní:

Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce.

Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze (ve vhodných případech).

Nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájem o další orientaci.

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřena žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním.

U žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami, tj. jednak žáků s poruchami učení či chování, tělesným nebo smyslovým postižením či jiným znevýhodněním, ale i žáků mimořádně nadaných, uplatňujeme speciálně pedagogické zřetele, metody a postupy, vycházíme z principů vnitřní diferenciacce a individualizace. Pedagogičtí pracovníci jsou kompetentní pomoci žákům rozvíjet jejich vnitřní potenciál a podporovat jejich sociální integraci včetně odpovídajícího studijního a pracovního uplatnění.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pedagog vytváří podnětné prostředí, zadává takovou školní práci, která odpovídá úrovni žákových dovedností, schopností a rozvíjí je.

Podporujeme vzdělávání pedagogů v této problematice.

Naše škola zatím neumožňuje bezbariérový přístup.

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory (PLPP)

Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.

Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP). Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů.

S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu.

Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Předmět speciální pedagogické péče žáků se SVP

Jako podpůrné opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší škole zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče. Vzdělávací obsah tohoto předmětu přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními.

Zabezpečení výuky žáků se znevýhodněním

Speciální pedagogickou péčí zajišťuje speciální pedagog školy ve spolupráci s dalšími pedagogickými pracovníky. Zprostředkovává další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Na jejím základě jsou s třídním učitelem a dalšími

pedagogickými pracovníky konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Vytvářejí se a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Na všem se mají možnost podílet zákonní zástupci žáka. Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci. Speciálně pedagogická individuální a skupinová práce probíhá zpravidla v pracovně speciálního pedagoga mimo třídu. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy.

Speciální pedagog podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství rodičům a metodickou podporu učitelům.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola usiluje o zajištění pedagogického asistenta, který spolupracuje se speciálním pedagogem, třídním učitelem a případně s dalšími vyučujícími při naplňování IVP.

3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaným žákům se snažíme vytvářet dostatečně podnětné prostředí. Nabízíme možnost uplatnění tvůrčích sil v samostatných školních projektech či v oborových soutěžích, prohloubení učiva zadáváním samostatných prací a problémových úloh, zadávání specifických úkolů, rozvoj schopností při skupinovém vyučování, případně vynechání ročníku. Respektujeme odlišný způsob komunikace těchto žáků.

Mimořádně nadaní žáci mohou být přerazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

3.5. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (OSV1)		
	Rozvoj schopností poznávání	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění	ČJ, HV
3.	Řešení problémů	M
6.	Dovednosti pro učení a studium, rozvoj schopností poznávání	Aj
6.	Jak se učit	Ov
	Sebepoznání a sebepojetí	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Moje učení	NS
6.	Vliv prostředí na chování člověka	D
6.	Moje vztahy k druhým lidem	Ov
6.	Moje psychika	Ov
6.	Můj vztah k sobě samému	Ov
6.	Zdravé a vyrovnané sebepojetí	Ov
7.	Myšlení člověka ovlivněno stupněm jeho poznání	D
8.	Moje tělo	PŘ
6.	Co o sobě vím a co ne	Ov
6.	Jak se promítá moje já v mém chování	Ov
8.	Vliv dětství a okolí na chování historických osobností	D
6.	Sebepoznání a sebepojetí	Ov
6.	Druzí jako zdroj informací o mně	Ov
9.	Vliv dětství a okolí na chování historických osobností	D
	Seberegulace a sebeorganizace	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
3.	Cvičení sebekontroly	M, ČJ
5.	Sebeovládání	TV
6.	Organizace vlastního času, plánování čtení a studia	ČJ, Ov
6.	Stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	Ov, M
	Psychohygienu	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
6.	Dobrá organizace času	Ov
6.	Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému	Ov
6.	Dovednosti zvládání stresových situací, relaxace, efektivní komunikace	Ov
6.	Sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích	Ov
	Kreativita	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
5.	Cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity	VD

Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj (OSV2)		
	Poznávání lidí	
Ročník	Tematický okruh	Předmět

1.	Vztahy mezi spolužáky	NS
3.	Co se nám na druhém (ne)líbí	NS
6.	Literární hrdinové	ČJ
6.	Vlastnosti.	Ov
6.	Charakteristika	ČJ, Ov
8.	Charakteristika literární postavy	ČJ
	Mezilidské vztahy	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Hudebně-pohybová výchova.	HV
1.	Dramatizace jednoduchých pohádek.	ČJ
3.	Jak by ses cítil na jeho místě	NS
6.	Empatie do postavy beletrie textu.	ČJ
6.	Jak mohu pomoci ostatním	Ov
6.	První zákoníky.	D
6., 8.	Proč existují zákony	Ov
	Komunikace	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Pozdrav, omluva	ČJ
5.	Vytleskávání rytmů	HV
3.	Telefonování	ČJ
5.	Napsání e-mailu	INF
6.	Jazyk - prostředky dorozumívání	ČJ
6.	Termíny (non)verbální	ČJ
6.	Mluvní cvičení	ČJ
6.	Přízvuk + melodie	ČJ
6.	Spisovný a nespisovný český jazyk	ČJ
6.	Asertivita	OV
8.	Vyjádření hudby, pocitů, nálad - barevně	HV
9.	Lži v komunikaci	ČJ
6.	Lži v komunikaci	OV
6., 7., 8.	Manipulace s fakty	ČJ
9.	Zneužití mas. prostředků diktaturami	D
9.	Tvorba reklamy	VV
	Kooperace a kompetice	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Týmové hry	TV
3.	"Matematický král"	M
5.	Řešení matematických hádanek	M
5.	Organizování DOREMI	HV
6.	Jak by situaci vyřešily různé typy lidí - klady, zápory	OV
9.	Vytvoření soutěže pro spolužáky	ČJ

Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj (OSV3)

	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
--	---	--

Ročník	Tematický okruh	Předmět
2.	Problémy v mezilidských vztazích	NS
5.	Dovednosti pro řešení problémů a rozhodování	M
6.	Zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu	F
6.	Problémy v seberegulaci	OV
	Hodnoty, postoje, praktická etika	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování	NS
4.	Pomáhající a prosociální chování /člověk neočekává protislužbu /	NS
6.	Analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí	OV
6.	Dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	OV

<u>Výchova demokratického občana (VDO)</u>		
	Občanská společnost a škola	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Pravidla ve škole	NS
6.	Škola, instituce v obci.	OV
8.	Státní instituce	OV
	Občan, občanská společnost a stát	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
3.	Pohádky jiných národů	ČJ
5.	Základní práva a povinnosti občana	NS
7.	Občan, tolerance k minoritám, symboly státu	OV
7.	Státní hymna	HV
8.	Listina základní práv a svobod, práva dětí	OV
7.	Noviny, tisk, porušování práv	ČJ
7.	Změny během staletí	D
7.	Spisovatelé - Twain, Dickens...	ČJ
8.	Práva a povinnosti občana	OV
9.	Politické systémy	OV
9.	Historie 2. poloviny 20. století	D
9.	Orientace na slepé mapě ČR a světa	Z
	Formy participace občanů v politickém životě	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
2.	Volba třídní samosprávy	NS
3.	Představitelé školy, obce, státu	NS
8.	Sociální stát	OV
8.	Změna postoje k autoritě	D
8.	Volební systémy, samosprávní organizace	OV
9.	Volby 1. republiky	D
9.	Tvorba volebního plakátu	VV
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
Ročník	Tematický okruh	Předmět

4.	Domýšlení textů	ČJ
8.	Osvícenství, francouzská revoluce	D, ČJ
8.	Formy vlády, Ústava	OV
8.	Rozdíl mezi demokracií a totalitou	D

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VE)

Evropa a svět nás zajímá		
Ročník	Tematický okruh	Předmět
5.	Naši sousedé v Evropě - stručná charakteristika	NS, HV
9.	Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa	OV, ČJ
9.	Život dětí v jiných zemích	ČJ
8.	Průmyslová revoluce	D, ČJ
8., 9.	Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu	Z, OV
9.	Statistika (ar. Průměr, medián a modus)	M
Objevujeme Evropu a svět		
Ročník	Tematický okruh	Předmět
4., 5.	Státní a evropské symboly	NS
7.	Evropa a svět	Z
9.	Život Evropanů a styl života v evropských rodinách	OV
7.	Evropské krajiny	Z
9.	Mezinárodní setkávání	OV
Jsme Evropané		
Ročník	Tematický okruh	Předmět
6.	Kořeny a zdroje evropské civilizace	D
7.	Klíčové mezníky evropské historie	D
8.	Čtyři svobody a jejich dopad na život jedince	OV
9.	Mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže	OV
9.	Instituce EU a jejich fungování	OV
9.	Co Evropu spojuje a co ji rozděluje	OV
9.	Evropská integrace	OV, D

Multikulturní výchova (MkV)

Kulturní diference		
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)	NS, HV
5.	Základní problém sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě	NS, HV
7.	Poznávání vlastního kulturního zakotvení	OV, D
6.	Člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky, ale i jako součást etnika	OV
Lidské vztahy		
Ročník	Tematický okruh	Předmět
1.	Uplatňování principů slušného chování	NS
4.	Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci	NS
7.	Vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)	OV, D

7.	Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích	OV
6.	Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci	OV, Z
6.	Tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého	OV, Z
6.	Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	OV
	Etnický původ	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
4.	Odlíšnost lidí - ale vzájemná rovnost	NS
6.	Různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa	OV, Z
6.	Otroctví	D
7.	Vybíjení indiánů	D
7.	Postavení národnostních menšin	Z
8.	Kolonie	D
9.	Práva černochů	D
9.	Západ x 3. Svět	D
	Multikulturalita	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
3.	Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání	AJ
5., 6.	Naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem	OV
9.	Multikultura současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti	OV, Z
6.	Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování	Projekt?
6.	Židovství, křesťanství, hinduismus, taoismus	D
7.	Islám, utváření evropských národů, indiáni	D
	Princip sociálního smíru a solidarity	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
5.	Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám	NS, HV
8.	Francouzská revoluce, nevolnictví	D
9.	Černoši v Americe, ženské hnutí	D

<u>Environmentální výchova (EV)</u>		
	Ekosystémy	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
4.	Les-produkční a mimoprodukční význam	NS
3.	Lidské sídlo-město, vesnice-umělý ekosystém, jeho funkce, vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky	NS
6.	Lidské sídlo	D
6.	Tropický deštný les-porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, význam	Z
6.	Moře-druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého	Z, PŘ
6.	Ekosystémy- biodiverzita, funkce ekosystému, ohrožování a ochrana ve světě	PŘ
7.	Lidské sídlo	OV
9.	Kulturní krajina-pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek	Z

	Základní podmínky života	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
3.	Voda	NS
4.	Půda, vzduch	NS
6.	Ochrana biologických druhů- důvody a způsoby ochrany jednotlivých druhů	PŘ
7.	Biodiverzita	PŘ
7.	Ochrana biologických druhů	PŘ
8.	Ovzduší - význam pro život na Zemi ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší u nás	CH
8.	Energie-energie a život, vliv energetických zdrojů na společný rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření	CH
8.	Voda	CH
9.	Přírodní zdroje	PŘ
9.	Voda - vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás	PŘ, CH
9.	Půda-propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, ochrana biologických druhů	PŘ

	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
2.	Druhy dopravy a ekologická zátěž	NS
6.	Druhotné odpady	OV
6.	Význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti	OV, D
6.	Akce- Den životního prostředí OSN	OV
9.	Druhy dopravy a ekologická zátěž	OV
7.	Ochrana přírody a kulturních památek	D
9.	Odpady a příroda	OV
8.	Průmysl a udržitelný rozvoj společnosti	D
8.	Průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí	D
8.	Doprava a životní prostředí	F
9.	Průmysl a životní prostředí	D, OV
8.	Průmysl a životní prostředí - význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí	CH
9.	Doprava a globalizace	OV
9.	Ekologické zemědělství	OV
9.	Ochrana přírody při masových sportovních akcích- zásady MOV	OV
9.	Změny v krajině	PŘ
	Vztah člověka k prostředí	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
4.	Naše obec-přírodní zdroje, způsoby využívání a řešení odpadů, zajišťování ochrany životního prostředí v obci	NS
6.	Prostředí a zdraví	TV
7.	Životní styl	OV
9.	Aktuální ekologický problém	OV, Z

9.	Nerovnoměrnost života na Zemi	Z
----	-------------------------------	---

Mediální výchova (MeV)		
	Receptivní činnosti:	
	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
7.	Rozlišování zábavných "bulvárních" prvků ve sdělení od informativních a společensky významných	OV
7., 8.	Chápání podstaty mediálního sdělení objasňování jeho cílů a pravidel	ČJ, INF
9.	Film Televize ve službách hákového kříže	D
7., 8.	Hodnotící prvky ve sdělení, výběr slov a záběrů	ČJ, OV
9.	Emancipace, YMCA, rodina	D
9.	Volby za 1. Republiky, historie voleb	D
9.	Tvorba volebního plakátu	VV
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
5.	Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi "faktickým" a "fiktivním" obsahem	ČJ
6., 7.	Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce	ČJ, OV
8.	Identifikace zjednodušené mediované sdělení opakované užívání prostředků	ČJ, OV
7., 8.	Vztahy mediálního sdělení a sociální zkušenosti	OV
	Stavba mediálních sdělení	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
7.	Ze zábavných principy/negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost/	ČJ, OV
7.	Příklady dalších mediálních sdělení	OV
7., 9.	Příklady stavby a uspořádání zpráv	ČJ, OV
9.	Příklady pravidelností uspořádání mediovaných sdělení zejména ve zpravodajství	ČJ
9.	Principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace	ČJ, OV
	Vnímání autora mediálních sdělení	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
5.	Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií	ČJ
7.	Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií	OV
7.	Vliv médií na kulturu	OV
8.	Role médií v politickém životě	D, OV
7.	Faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování	OV
	Fungování a vliv médií ve společnosti	
Ročník	Tematický okruh	Předmět
6.	Výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názorů a postoje i pro záměrnou manipulaci	ČJ, OV
6.	Prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení	ČJ
7.	Identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení	ČJ, OV
8.	Výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu	ČJ
9.	Hitler - moderní dějiny	D
	Produktivní činnosti:	

Tvorba mediálního sdělení		
Ročník	Tematický okruh	Předmět
5.	Uplatňování a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu učení správných a komunikačně vhodných sdělení	ČJ
6.	Uplatňování a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu učení správných a komunikačně vhodných sdělení	OV
6. - 9.	Tvorba mediálních sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi, internet	INF, ČJ
9.	Technologické možnosti omezení mediálních sdělení	INF
Práce v realizačním týmu		
Ročník	Tematický okruh	Předmět
6.	Faktory ovlivňující práci v týmu	OV
6.	Význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu	OV
8.	Stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědností	OV

4. Učební plán

4.1. Učební plán – 1. stupeň

			ročník/třída				
		hodiny skutečné (předepsané)	1.	2.	3.	4.	5.
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	40(33)	8	9	8	8	7
	anglický jazyk	11(9)	1	1	3	3	3
Matematika a její aplikace		24(20)	4	5	5	5	5
Informatika		2(1)	-	-	-	1	1
Člověk a jeho svět		12(12)	2	2	2	3	3
Umění a kultura	hudební výchova	5(5)	1	1	1	1	1
	výtvarná výchova	7(7)	1	1	1	1	2
Člověk a svět práce		5(5)	1	1	1	1	1
Člověk a zdraví		13(10)	2	2	3	3	3
celkem		118	20	22	24	26	26

4.2. Učební plán – 2. stupeň

		hodiny skutečné (předepsané)	ročník/třída			
			6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	18(15)	5	5	4	4
	anglický jazyk	12(12)	3	3	3	3
Matematika a její aplikace		16(15)	4	4	4	4
Informatika		4(1)	1	1	1	1
Člověk a společnost	dějepis	12(11)	2	2	2	2
	občanská výchova		1	1	1	1
Člověk a příroda	fyzika	23(21)	2	2	2	2
	chemie		-	-	2	2
	přírodopis		1	2	2	1
	zeměpis		1	1	1	2
Umění a kultura	hudební výchova	10(10)	1	1	-	-
	výtvarná výchova		2	2	2	2
Člověk a zdraví	tělesná výchova	17(10)	4	4	4	4
	výchova ke zdraví		1	0	0	0
Člověk a svět práce		4(3)	1	1	1	1
Německý jazyk		6		2	2	2
celkem		122	29	31	31	31

5. Učební osnovy

5.1. Český jazyk

i. Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit jej takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

ii. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Český jazyk

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná. V souladu se současným trendem klademe důraz především na složku komunikační a slohovou, jež je podporována kvalitní četbou. Jazyková výchova je základním pilířem, jehož bezpečné zvládnutí je nutností pro kvalitní rozvoj výše uvedených složek.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu. Na 2. stupni tvoří nedílnou součást tzv. mluvní cvičení.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární žánry. Učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry textu, formulovat vlastní názory o přečteném díle (ve vyšších ročnících si vedou Čtenářský deník). Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé interpretace a produkce literárního textu. Prožitky z textu mohou pozitivně ovlivnit postoje žáků, jejich hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat různé vrstvy jazyka a používat je ve vhodných situacích. Jazyková výchova vede žáky k logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Český jazyk je nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

Zadávat domácí cvičení je zcela v kompetenci příslušného vyučujícího. Řadí se mezi ně jak úkoly z oblasti slohové, literární, tak i jazykové.

Kontrolní práce, jež shrnují učivo určitého širšího celku, jsou zadávány v rozsahu přiměřeném věku a schopnostem žáků. Zpravidla následují po probrané kapitole. Záleží však na rozhodnutí učitele. Na 2. stupni jsou psány kontrolní diktáty čtyřikrát ročně, kontrolní slohové práce pro procvičení každého slohového útvaru.

Závěrečné hodnocení má formu známky. Průběžné hodnocení je prováděno též známkou, doplněno je však ústním, či písemným slovním hodnocením. Závěrečné hodnocení vyplývá z aktivity, jež žák v hodinách projevuje, z plnění zadaných úkolů a z průběžných známek. Zohledňuje též žákův individuální pokrok.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu.

Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Divadelní představení apod. se převážně realizují mimo budovu.

iii. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

vybírali a využívali vhodné způsoby, strategie pro vlastní učení
vyhledávali informace v různých informačních zdrojích ((učebnicích i jiných knihách (encyklopedie apod.), novinách, na internetu atd.; v těchto informacích najít podstatné informace, odstranit informace nevěrohodné, nepotřebné
si uvědomili propojenost učiva s praxí
využívali informace nabyté ve škole v praktickém životě
operovali s obecně užívanými termíny a symboly
propojovali znalosti do souvislostí, a to i z různých vzdělávacích oblastí
uměli posoudit vlastní pokrok, určit překážky bránící ve zvládnutí učiva a získání klíčových kompetencí, naplánuje si, jakým způsobem by se mohl zlepšit (podporováno žakovskou knížkou používanou na 2. stupni ZŠ)
ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

pochopili problém a na základě svých schopností, dovedností a vědomostí se jej pokusili vyřešit
vyvodili závěr, jak se tomuto problému příště vyhnout
hledali různé způsoby řešení a poté z nich vybrali ten neoptimálnější
na obdobné problémy používali již nalezená, efektivní řešení
dokázal obhájit své rozhodnutí, podpořil je vhodnými argumenty
uvědomoval si zodpovědnost za svá rozhodnutí
na závěr své práce zhodnotil, zda realizované řešení bylo optimální, vhodné, nejefektivnější
na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů

podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

své myšlenky formulovali srozumitelně, výstižně a v logickém sledu jak ústně, tak písemně
naslouchal promluvám druhých – čteným i mluveným
uměli objektivně zhodnotit práci svou i svých spolužáků, vyzdvihnout klady, upozornit na případné nedostatky, navrhnout vhodné cesty ke zlepšení
dokázali obhájit svůj názor tím, že jej podpoří vhodnými argumenty
vhodně reagoval na kritiku ostatních
našel podstatné informace v různých textech z rozličných informačních zdrojů
rozuměli základním znakům (dopravní značky, turistické značky apod.)
využívali komunikaci k plnohodnotnému vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a spolupráci
klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.)
připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

efektivně spolupracovali ve skupině, zastávali různé role, dokázali spolupracovat s kýmkoli, dle toho se ujali příslušné role ve skupině
se podíleli na vytváření pravidel práce a následně je respektovali
poskytovali pomoc slabším ani se nebáli, nestyděli o pomoc požádat
respektovali různé názory, ustoupili většinovému rozhodnutí a přijali jej
objektivně hodnotili vlastní práci i práci jiných
přijali hodnocení skupiny; vhodně polemizovali, pokud to považuje za správné, vhodné, nutné se zapojovali do debaty jak ve skupině, tak v celé třídě, vhodně argumentovali
učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:
respektovali přesvědčení, názory jiných lidí
byli schopni vcítit se do situace jiných lidí
odmítali hrubé zacházení jak s věcmi, tak s živými tvory
se postavili proti psychickému či fyzickému násilí
vědomě dodržoval svá práva a povinnosti
poskytoval pomoc dle svých možností

respektoval kulturní tradice

netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů

na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

se dokázali adaptovat na změněné, nebo zcela nové pracovní podmínky

využívali své dovednosti, znalosti ze vzdělávací oblasti v zájmu vlastního rozvoje

plnili své úkoly svědomitě, tak, aby rozvíjeli své dovednosti a znalosti co nejvíce

vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme

při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky

různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia

iv. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev
- s dodržáním časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké
- samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná,
- nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen
- a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové
- i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova

- vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ
- věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

2. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák:

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí
- otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu,
- vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním
- pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu
- a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák:

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími
- slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné
- komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák:

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla
- a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů
- literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
1. ročník – jazyková výchova - rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné; určuje pravou a levou stranu; prakticky se orientuje v pojmech nahoře – dole, vzadu – vpředu, před – za, nad – pod, apod. - určí hlásku na začátku a na konci slova; vyjmenuje všechny hlásky ve slově; naopak z hlásek sestaví slovo - pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám - rozlišuje písmena velká a malá, písmo tiskací a psací - jednotlivá písmena a hlásky správně přečte, vysloví a napíše - skládá a čte slabiky a slova - píše interpunkční znaménka, rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky - zvládne přepis, opis a diktát krátkých slov a jednoduchých vět	- zvuková stránka jazyka - sluchová analýza a syntéza - zraková a sluchová diferenciaci a paměť - čtení a psaní písmen, slov a vět	OSV 1
- uvede příklady slov označující osobu, zvíře, věc	- slovní zásoba – význam slov	Výtvarná dílna, HV

1. ročník – literární výchova <ul style="list-style-type: none"> - čte slabiky a slova - hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací - dramatizuje jednoduchý text, pohádku - vypráví pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy - naučí se básničku z paměti (min. 4 verše), krátkou básničku zarecituje	<ul style="list-style-type: none"> - čtení a poslech literárních textů - dramatizace	OSV 2
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší dobro a zlo - vyjmenuje kladné a záporné postavy - hovoří o zážitcích ze slyšeného nebo přečteného textu, divadelního představení - kreslí vlastní ilustraci k textu	<ul style="list-style-type: none"> - zážitkové čtení a naslouchání	Výtvarná dílna
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy básnička, rozpočítadlo, hádanka - rozliší pohádku a příběh ze života dětí a zvířat	<ul style="list-style-type: none"> - základní literární pojmy – rozpočítadlo, hádanka, básnička, pohádka	
<ul style="list-style-type: none"> - převypráví slyšený text - zdramatizuje scénu příběhu - nakreslí ilustraci k příběhu - zná alespoň jeden dětský časopis	<ul style="list-style-type: none"> - tvořivé činnosti s literárním textem – reprodukce, dramatizace, výtvarný doprovod	Výtvarná dílna
1. ročník – komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - čte slova a jednoduché věty s porozuměním (může vázaně slabikovat) - pamatuje si krátký text (4 verše básně)	<ul style="list-style-type: none"> - čtení s porozuměním	
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pokynům učitele - naslouchá ostatním		
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje pravidla rozhovoru s kamarádem, s dospělým člověkem - neskáče druhým do řeči - pozdraví, omluví se, poděkuje, požádá o pomoc – nacvičuje při scénkách se spolužáky	<ul style="list-style-type: none"> - mluvený projev – komunikační žánry	OSV 2 Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje pečlivě všechny hlásky (popřípadě spolupráce s logopedem) - s názorem učitele opakuje rytmická cvičení (hra na tělo) - zná říkanky, které pomohou docvičit jeho problémovou hlásku	<ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu - výslovnost	ČJ - čtení
<ul style="list-style-type: none"> - správně dýchá při krátkém mluveném projevu - řekne krátkou říkanku na jeden nádech - volí vhodné tempo a hlasitost řeči	<ul style="list-style-type: none"> - základy mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu	
<ul style="list-style-type: none"> - vypráví, co prožil o víkendu, prázdninách - vypráví pohádku podle obrázků	<ul style="list-style-type: none"> - mluvený projev – vypravování, dialog na základě obrazového materiálu	ČJ – čtení Výtvarná dílna
<ul style="list-style-type: none"> - při psaní správně sedí a správně drží psací náčiní - uvolňuje si ruku, píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky - píše tvary ve vzduchu, na tabuli štětcem atd.	<ul style="list-style-type: none"> - písemný projev – základní hygienické návyky, technika psaní	Matematika

<ul style="list-style-type: none"> - píše správné tvary písmen malé i velké psací abecedy (bez písmene X, W, Q) - píše slabiky, jednoduchá slova a věty - používá správné tvary číslic do 2		
<ul style="list-style-type: none"> - napíše správně svoje jméno – psacím písmem - vymyslí a napíše jednoduchou větu	- písemný projev	
<ul style="list-style-type: none"> - podle obrázků vypráví příběh nebo pohádku	- mluvený projev – vypravování podle obrazového materiálu	
2. ročník – jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova, člení slovo na slabiky a hlásky - rozdělí slovo na konci řádku - vyjmenuje samohlásky krátké a dlouhé, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky - správně vyslovuje a píše dlouhé a krátké samohlásky - zdůvodní a správně napíše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř slova - vyjmenuje zpaměti abecedu, vyjmenuje řadu písmen jdoucích po sobě, dokáže řadit slova podle abecedy	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka jazyka – hláska, slabika, slovo - abeceda	
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech rozliší nadřazenost a podřazenost slov - uvede příklad slov podřazených ke slovu nadřazenému - určí slovo nadřazené ke slovům podřazeným - uvede příklad slov souřadných - pozná slova opačného a podobného významu	<ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba - slova a pojmy, význam slov - slova souznačná a protikladná	Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává a třídí slova podle různých hledisek (počet hlásek, počet slabik, význam slova apod.) - rozliší význam slova podle délky samohlásky (drahá – dráha...) - rozliší obecná a vlastní jména, dodržuje pravidla psaní vlastních jmen osob a zvířat.	<ul style="list-style-type: none"> - význam slov - obecná a vlastní jména	Výtvarná dílna Hudební výchova
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje názvy slovních druhů - pozná v textu podstatné jméno, sloveso a předložku - uvede příklad podstatného jména a slovesa, utvoří s nimi větu	- tvarosloví – slovní druhy	
<ul style="list-style-type: none"> - v mluveném projevu užívá správných tvarů ohebných slov	- tvarosloví – tvary slov	ČJ
<ul style="list-style-type: none"> - řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl - pozná konec věty a začátek věty následující začíná velkým písmenem - v textu pozná větu oznamovací, rozkazovací, tázací (řídí se interpunkčním znaménkem) - vyjadřuje se ústně i písemně, vytvoří krátký souvislý projev - seřadí věty v textu podle posloupnosti	- skladba – věta jednoduchá	ČJ – komunikační výchova

<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje tvrdé a měkké souhlásky - odůvodní a správně napíše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách - vyjmenuje obojetné souhlásky - zdůvodní a správně píše ve slovech ů/ů - rozlišuje psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - umí používat velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> - hláskosloví - vlastní jména	
2. ročník – literární výchova <ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas a potichu - užívá správný slovní přízvuk - naslouchá čtenému textu - čte pohádky, knihy o přírodě, věcech, vypráví o nich	<ul style="list-style-type: none"> - čtení, poslech literárních textů	
<ul style="list-style-type: none"> - vypráví, co se mu v textu, knize líbilo - vyjádří svůj názor	<ul style="list-style-type: none"> - zážitkové čtení a naslouchání	Výtvarná dílna
<ul style="list-style-type: none"> - na psaném textu rozliší prózu a verš - v jednoduché básni spočítá sloky - najde slova, která se rýmují - vymyslí jednoduchý rým - zná a používá slovo pohádka, hádanka, báseň - ve zdramatizovaném textu pozná vypravěče a postavy	<ul style="list-style-type: none"> - základní literární pojmy	
<ul style="list-style-type: none"> - přednese z paměti text přiměřený věku - naslouchá s porozuměním - spojí obsah textu s ilustrací - domyslí podle vlastní fantazie daný příběh - vcítí se do role hrdiny příběhu - řeší hádanky a slovní hříčky - navštěvuje školní knihovnu, zná systém půjčování knih	<ul style="list-style-type: none"> - tvořivé činnosti s literárním textem	Výtvarná dílna
2. ročník – komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - plynule čte jednoduchý text (bez slabikování) - čte s porozuměním nahlas i potichu jednoduché texty - naslouchá přednesu - přečtený jednoduchý text vypráví - rozumí přiměřenému textu a reprodukuje jeho obsah	<ul style="list-style-type: none"> - čtení s porozuměním	
<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje s dospělými i se spolužáky - zná a v praxi realizuje společenská pravidla chování jak ve škole, tak v rodině - používá jednoduché nonverbální vyjadřování	<ul style="list-style-type: none"> - mluvený projev- komunikační pravidla, mimojazyčné prostředky	Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - opraví nesprávnou výslovnost spolužáka	<ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu - výslovnost	
<ul style="list-style-type: none"> - čte se správnou intonací	<ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu	

- podle obrázkové osnovy vypráví příběh, přidává vlastní fantazii	- mluvený projev	Výtvarná dílna
- zvládne správné tvary malých i velkých písmen psací abecedy (včetně X, W, Q), všechny tvary číslic - sám kontroluje napsané cvičení nebo diktát	- písemný projev – technika psaní	
- napíše správně svoje jméno a adresu - napíše krátký pozdrav na pohlednici z prázdnin svému kamarádovi nebo rodičům - napíše blahopřání blízkým k Vánocům, narozeninám...	- písemný projev – žánry písemného projevu	Náš svět
- pracuje s obrázkovou osnovou	- mluvený projev – vypravování, práce s obrazovou předlohou	Výtvarná dílna
3. ročník – jazyková výchova - rozlišuje slabiky, hlásky, počet slabik - zdůvodní a správně napíše slova s párovou souhláskou na konci a uvnitř slova - vyslovuje slova se správným přízvukem - využívá znalosti abecedy v praktických cvičeních, hledá v abecedním rejstříku, používá Pravidla českého pravopisu	- zvuková stránka jazyka - abeceda	
- uvede příklady slov souznačných a protikladných, použije je ve větě	- význam slov – slova souznačná a protikladná	
- bezpečně pozná podstatné jméno a sloveso - pozná předložky a dokáže je psát s podstatným jménem - vyhledává v textu a řadí jednoduchá slova ke slovním druhům - rozlišuje slovní druhy ohebné a neohebné	- tvarosloví – slovní druhy	
- u podstatných jmen určí rod, číslo a pád - u sloves určí osobu, číslo a čas - tvoří rozvitě věty, využívá přídavná jména	- mluvnické kategorie	
- rozliší větu jednoduchou a souvětí - v jednoduchých souvětích určí počet vět - pozná běžné spojky, pomocí nich spojuje věty v jednoduchá souvětí, doplňuje souvětí - tvoří k holým větám věty rozvitě	- skladba – věta jednoduchá a souvětí - spojky	ČJ – komunikační a slohová výchova
- rozliší druhy vět – oznamovací, rozkazovací, tázací, přací - správně používá interpunkční znaménka (. ? !) - vytvoří k větě oznamovací otázku a naopak; tvoří všechny druhy vět podle postoje mluvčího - dbá na správnou intonaci	- skladba – věta podle postoje mluvčího - intonace	ČJ – komunikační výchova
- vyjmenuje obojetné souhlásky - naučí se vyjmenovaná slova zpaměti - vysvětlí význam vyjmenovaných slov a jejich tvary	- vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z	

dokáže použít ve větě - seznamuje se slovy příbuznými a se slovy stejně znějícími (bít – být, vír – výr)		
3. ročník – literární výchova - čte potichu a předčítá nahlas - zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení - čte se správnou intonací, člení text, frázuje	- čtení a poslech literárních textů	
- čte samostatné knihy a zaznamenává si jejich název, jméno autora a ilustrátora do deníčku - charakterizuje postavu - vyjádří svůj postoj k textu, knize - čte pohádky a příběhy jiných národů, porovnává je s českými	- zážitkové čtení a naslouchání	VDO Výtvarná dílna
- pozná rozdíl mezi pohádkou a skutečným příběhem - rozliší rozpočítadlo, hádanku, říkadlo, báseň – uvede příklad - najde rozdíl mezi pohádkou, bajkou a povídkou - vysvětlí, kdo je spisovatel, básník, ilustrátor	- základní literární pojmy	
- reprodukuje obsah přečteného - vypráví některou pověst O Kačence - v textu se orientuje, vyhledává odpovědi na zadané otázky - ve skupince dramatizuje pohádku nebo příběh - dotvoří příběh, uvede důvody hrdinova chování, nalezne další způsob řešení situace	- tvořivé činnosti s literárním textem	Náš svět
3. ročník – komunikační a slohová výchova - čte s porozuměním - předčítá text spolužákům	- čtení s porozuměním	
- stručně a jasně mluví do telefonu při scénkách se spolužáky - požádá o informaci, podá stručnou informaci - uvítá návštěvu, rozloučí se s ní	- mluvený projev - rozhovor	OSV 2
- dotvoří konec příběhu podle vlastní fantazie - vypravuje podle osnovy	- mluvený projev - vypravování	
- dbá na úpravu v sešitě - zvyšuje rychlost psaní - se samozřejmostí kontroluje svůj písemný projev - pracuje s chybou, v chybně napsaném textu opraví chyby	- písemný projev – technika psaní	OSV 1
- napíše a odešle pohlednici i dopis	- komunikační žánry	
- podle obrázkové osnovy tvoří jednoduché věty a vytváří tak osnovu příběhu - nakreslí jednoduché obrázky jako osnovu k příběhu	- mluvený projev – práce s obrazovou předlohou	Výtvarná dílna
4. ročník – jazyková výchova - vyhledává slova jednoznačná a mnohoznačná, protikladná (antonyma), souznačná (synonyma),	- slovní zásoba	

<p>souzvučná (homonyma)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší slova nadřazená, podřazená, souřadná - tvoří věty s výše uvedenými slovy, aktivně je používá		
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná části slova – kořen, předponovou a příponovou část - pomocí předpon a příponových částí tvoří slova odvozená od daného kořene - ve slovech příbuzných najde společný kořen - rozlišuje předpony a předložky nad, pod, od, před, roz, bez, vz a správně je píše	<ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba, tvoření slov - předložky a předpony	
<ul style="list-style-type: none"> - v textu bezpečně najde podstatná a přídavná jména, slovesa a předložky - seznamuje se s neohebnými slovními druhy, vyhledává je v textu - uvede příklad zájmena a číslovky, najde je v textu - u podstatných jmen samostatně určí pád, číslo a rod - přiřadí podstatná jména ke vzorům, určí životnost podstatných jmen rodu mužského podle algoritmu - skloňuje podstatná jména s pomocí přehledu skloňování vzorů - u sloves určitých určuje osobu, číslo, čas - pozná infinitiv, utvoří k němu sloveso v požadovaném tvaru - časuje slovesa ve všech časech	<ul style="list-style-type: none"> - tvarosloví – slovní druhy - pravopis – koncovky podstatných jmen - slovesa – mluvnické kategorie	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší slova spisovná a nespisovná - pozná a rozliší spisovné a nespisovné tvary slov - v psaném i písemném projevu používá slova spisovná - v textu vyhledá slova nespisovná a nahradí je spisovnými - rozlišuje u slov citové zbarvení, odliší slova lichotivá a hanlivá	<ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba	ČJ - čtení
<ul style="list-style-type: none"> - ve větě jednoduché vyhledá základní skladební dvojici, určí podmět a přísudek - seznámí se s pravidly shody přísudku s podmětem	<ul style="list-style-type: none"> - skladba - shoda přísudku s podmětem	AJ
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednoduchou a souvětí, podle počtu sloves v určitém tvaru určí počet vět v souvětí - v souvětí vyhledá spojovací výrazy - tvoří souvětí, používá základní spojky (a, že, ale, protože, když...) a zájmeno který, podle potřeby projevu spojovací výrazy obměňuje	<ul style="list-style-type: none"> - skladba – věta jednoduchá a souvětí - spojky	ČJ – slohová výchova
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a píše i/y ve vyjmenovaných slovech, jejich tvarech, ale i slovech příbuzných - tvoří věty s dvojicemi slov souzvučných, tím si upevňuje jejich pravopis	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovaná slova	

<p>4. ročník – literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybere si četbu podle vlastního zájmu - vypráví spolužákům o přečtené knize, článku, o zhlédnutém filmu či divadelním představení - do čtenářského deníku si zaznamenává název přečteného díla, jeho autora, ilustrátora, jednoduše napíše (nakreslí) svůj dojem	- čtení s porozuměním	Výtvarná dílna
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí přečtenému textu, vyhledá odpovědi na otázky - přečtený text podle svých schopností reprodukuje - sám nebo ve skupince tvoří rýmy a verše na dané téma - vymýšlí básničky o zvířatech - příběhům a pohádkám domýšlí konec; ztvární ho jinou formou než písemnou (dramatizace, mimika, obrázek...)	- práce s literárním textem	VDO AJ
<ul style="list-style-type: none"> - hledá rozdíly mezi ukázkou textu krásné literatury a literatury naučné - rozlišuje základní pojmy literární teorie: pohádka, povídka, říkanka, hádanka, báseň divadlo, film, herec, režisér spisovatel, kniha, ilustrátor, čtenář verš, rým, přirovnání - vyhledává informace ve slovníku, encyklopediích	- základní literární pojmy	Náš svět
<p>4. ročník – komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlepšuje dovednost tichého čtení s porozuměním - odpovídá na otázky k textu samostatně nebo výběrem z možností	- čtení s porozuměním	
<ul style="list-style-type: none"> - pomocí návodných otázek učitele vyhledává v textu hlavní body a důležitá slova, zapíše je do sešitu, podle zápisku text reprodukuje - pracuje s encyklopediemi a slovníky	- čtení – zdroj informací	Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně používá komunikační žánry – pozdraví, osloví kamarády i dospělého, správně formuluje omluvu, prosbu a vzkaz - vede dialog, nácvik provádí při hraní scének - předvede telefonování v různých modelových situacích	- mluvený projev - dialog	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova spisovná a nespisovná v mluveném i psaném projevu - v textu nahrazuje nespisovná slova slovy spisovnými	- spisovná a nespisovná čeština	
<ul style="list-style-type: none"> - napíše správně adresu, blahopřání, pozdrav - vytvoří pozvánku na školní akci	- komunikační žánry	Výtvarná dílna
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduchou osnovu k osnově obrázkové, podle ní vypravuje příběh - při vypravování dodržuje časovou posloupnost	- mluvený projev- vypravování	

<p>5. ročník – jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí základní části slova – kořen, předponovou a příponovou část - ve slově vyznačí slovotvorný základ - dodržuje správný pravopis, používá správné koncovky jmen a sloves - doplňuje předpony a přípony podle smyslu - správně vyslovuje a píše souhláskové skupiny (ve styku předpony nebo přípony s kořenem slova); předpony roz-, bez-, od-... - správně používá předložky s, z a předpony s-, z-, vz- - ovládá psaní –ě- a –je-, - mě- v kořenu slova - v praxi rozlišuje skupiny bě/bje, vě/vje, mě/mně, pě	<ul style="list-style-type: none"> - tvoření slov - předložky a předpony	
<ul style="list-style-type: none"> - v textu přiměřené náročnosti rozdělí slova na ohebná a neohebná - nahradí podstatné jméno zájmenem - podstatná jména skloňuje podle vzorů, odůvodňuje a píše správné i/y v koncovkách - u podstatných jmen určuje rod i životnost, číslo, pád a vzor - u sloves určuje osobu, číslo, způsob, čas - v textu vyhledá slovesné tvary jednoduché a složené - vyhledá nebo uvede příklad přídavného jména, uvede jeho druh – tvrdé, měkké, přivlastňovací; skloňuje podle vzoru mladý a jarní - pozná zájmena a číslovky, určí jejich druh (v 1. pádě), užije je ve větě - vyskloňuje zájmeno já a ty, tvary správně používá	<ul style="list-style-type: none"> - tvarosloví – slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves - přídavná jména tvrdá a měkká	
<ul style="list-style-type: none"> - pozná podmět a přísudek - na základě znalosti pravidel shody přísudku s podmětem píše správné i/y v přičestí minulém - rozliší podmět holý, rozvitý a několikanásobný - pozná neúplnou základní skladební dvojici; ve větách s nevyjádřeným podmětem, určí podmět z předcházejících vět nebo situace - určí základní a vedlejší skladební dvojice	<ul style="list-style-type: none"> - skladba – skladební dvojice - shoda přísudku s podmětem	
<ul style="list-style-type: none"> - v souvětí určí počet vět, spojovací výrazy - píše čárku před základními spojovacími výrazy (že, ale, když, protože, který, aby) - naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce - podle jednoduchého větného vzorce sestaví větu	<ul style="list-style-type: none"> - skladba – souvětí - spojky	
<p>5. ročník – literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své dojmy z četby, zaznamenává je do čtenářského deníku - krátkým mluvním cvičením seznámí spolužáky s přečtenou knihou nebo zhlédnutým filmem, zajímavým článkem z časopisu	<ul style="list-style-type: none"> - čtení s porozuměním, zážitkové čtení	

<ul style="list-style-type: none"> - využívá pro vlastní četbu školní knihovnu - orientuje se v nabídce dětských knih ve školní knihovně		
<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje přečtený text, rozliší podstatné od okrajového - z nabídky slov sestaví krátký příběh - sestaví krátkou básničku – 4 verše - spolužákům vypráví vlastní příběh, může být doprovázen obrázkem	- práce s literárním textem	
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s dalšími pojmy: bajka, pověst, divadelní hra (drama) čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy řeč vypravěče a řeč postav - tyto pojmy používá při rozboru jednoduchého literárního díla - naučnou literaturu používá při vyhledávání odborných informací, které využije v jiných vyučovacích předmětech	- základní literární pojmy	
5. ročník – komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - čte plynule nahlas přiměřeně náročný text - samostatně reprodukuje text po tichém čtení - odpovídá na otázky k přečtenému textu	- čtení s porozuměním, reprodukce textu	
<ul style="list-style-type: none"> - při tichém čtení odliší podstatné a okrajové informace - vybere hlavní body z odborného textu, zapíše je do sešitu – vytvoří zkrácený zápis - zapamatuje si podstatná fakta z přiměřeně dlouhého ústního sdělení a reprodukuje jeho obsah	- čtení – zdroj informací	MeV Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - z nabídnutých textů vybere ty, které jsou nedokončené - v různých typech instrukcí upozorní na chybějící údaje		
<ul style="list-style-type: none"> - v dialogu střídá roli mluvčího a posluchače, zdvořile vystupuje - při scéně si nacvičí zanechání vzkazu na záznamníku - při scéně si nacvičí volání na telefonní čísla 112, 150, 155, 158	- komunikace	Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - pozná rozdíl mezi reklamou a zprávou - vytvoří reklamu s jednou manipulativní technikou na dětský produkt - v daných reklamách pozná základní manipulativní techniku - při popisu bude záměrně používat klady, nebo zápory věci		MeV Výtvarná dílna
<ul style="list-style-type: none"> - při hlasitém čtení vhodně volí tempo řeči, intonaci a přízvuk - používá různé zabarvení a sílu hlasu podle textu, který čte	- zvuková stránka jazyka	ČJ - čtení

<ul style="list-style-type: none"> - aktivně používá spisovnou češtinu - rozlišuje spisovné a nespisovné tvary slov; správně je používá - vhodně volí slova a slovní spojení, neopakuje je - používá vhodná gesta a mimiku - vybírá správné výrazy a kombinuje je tak, aby vytvořil požadovaná, různá komunikační sdělení	<ul style="list-style-type: none"> - spisovná a nespisovná čeština	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše předmět, svůj pokoj, jednoduchý pracovní postup, pohádkovou bytost, vlastní osobu – vnější charakteristiku - z novin nebo časopisu vystřihne inzerát, napíše vlastní inzerát na koupi a prodej - vyplní jednoduchý tiskopis – podací lístek, přihlášku, dotazník - napíše do sešitu výpisek z přírodovědy nebo vlastivědy	<ul style="list-style-type: none"> - základní komunikační žánry	AJ MeV
<ul style="list-style-type: none"> - ukázky textu rozdělí na vypravování a popis děje; najde znaky vypravování - sestaví osnovu krátkého vypravování a na jejím základě vypravování řekne a popis děje napíše - vyjadřuje se jasně a srozumitelně - ve vypravování neopakuje slovesa; používá slovesa plnovýznamová	<ul style="list-style-type: none"> - mluvený projev - vypravování	
6. ročník – jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> - uvede, co je předmětem jazykovědy jako vědní disciplíny - přiřadí k jednotlivým jazykovědným disciplínám její charakteristiky - na mapě ČR ukáže jednotlivé nářeční oblasti - vyplní tabulku vrstev českého jazyka - uvede příklady k jednotlivým vrstvám jazyka - v textu najde slova v nespisovném tvaru - mezi texty najde ten, jenž je psán v nářečí - vysvětlí termín obecná čeština - uvede příklady, kdy je vhodnější použít spisovnou a kdy nespisovnou formu češtiny	<ul style="list-style-type: none"> - Jazykověda a její disciplíny - Čeština a její útvary - spisovná a nespisovná čeština	Z
<ul style="list-style-type: none"> - dbá na výslovnost dlouhých a krátkých hlásek - rozdělí hlásky na samohlásky, souhlásky a dvojhásky - rozdělí souhlásky na znělé - neznělé, tvrdé – měkké – obojetné - při přepisu slov do výslovnosti používá příslušná pravidla - používá náležitého přízvuku u českých slov - správně intonuje u jednotlivých typů vět - v mluveném projevu používá přiměřeného tempa s náležitými pauzami	<ul style="list-style-type: none"> - Zvuková stránka jazyka - členění hlásky v češtině - spodoba znělosti - přízvuk - větná melodie - tempo, pauzy. - správná výslovnost hláskových skupin	

<ul style="list-style-type: none"> - podle abecedního pořadí najde určené slovo v PČP a SSČ a umí vyčíst potřebné údaje	<p>Jazykovědné příručky</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s Pravidly ČP a se SSČ	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova ohebná a neohebná - pozná, která ohebná slova se skloňují, která časují - určuje jednotlivé slovní druhy - skloňuje podstatná jména, přídavná jména, zájmena i číslovky - rozlišuje podstatná jména konkrétní - abstraktní - charakterizuje zvláštnosti podstatných jmen hromadných, pomnožných, látkových; najde je v textu - rozlišuje tři druhy přídavných jmen; u slov zakončených na -ovi rozpozná, kdy se jedná o přídavné jméno, kdy o podstatné jméno - vyjmenuje druhy zájmen a dokáže jednotlivá zájmena přiřazovat - rozlišuje čtyři druhy číslovek	<p>Slovní druhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova ohebná a neohebná - podstatná jména konkrétní a abstraktní - podstatná jména hromadná, pomnožná, látková - druhy přídavných jmen - druhy zájmen - druhy číslovek	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vyjmenovaná slova a slova příbuzná - na základě vyskoňování podstatných jmen podle vzorů zvládá pravopis i//y v koncovkách - na základě seznámení se stavbou slova používá v praxi, že se v příponě píše v českém pravopise vždy měkké i - zvládá pravopis skupin hlásek -ský/-ští - náležitě používá předpony roz-, bez-, ob-, od-, nad-, pod-, před- - správně píše slova se zdvojenými hláskami - zvládá správné psaní hláskových skupin bě/bjě... - osvojí si pravidla psaní předložek a předpon s/z a umí je použít - zvládá pravopis příd. jmen tvrdých, měkkých, přivlastňovacích	<p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovaná slova - pravopis v koncovkách podstatných jmen - pravopis ve skupinách hlásek - zdvojené hlásky - skupiny bě, pě, vě, mě / bje, vje, mně - předložky a předpony s/z/vz - pravopis v koncovkách přídavných jmen	
<ul style="list-style-type: none"> - k danému slovu uvede několik slov příbuzných - v podst. a příd. jméně rozliší kořen, předponu, příponu, koncovku - vyskoňuje běžná česká podstatná jména podle vzorů - vyskoňuje podstatná jména osobní, místní, jež zná ze svého okolí - vyskoňuje podle vzorů přídavná jména tvrdá i měkká - vytvoří 2. a 3. stupeň přídavných jmen - správně skloňuje zájmena a číslovky	<p>Morfologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova příbuzná, stavba slova - skloň. podst. jmen podle vzorů - skloň. podst. jmen osobních a místních - skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých, přivlastňovacích - stupňování přídavných jmen - skloňování zájmen - skloňování číslovek	

<ul style="list-style-type: none"> - sestavuje věty podle zásad české mluvnice, dle pořádku slov - pozná ve větě podmět a dokáže jej obměňovat - rozpozná mluvnický rod podmětu a na jeho základě používá správnou koncovku v pravopisu příčestí minulého - zamění podmět vyjádřený za nevyjádřený a opačně - tvoří věty s různými druhy podmětů - tvoří věty s různými druhy přísudků - v textu najde věty s různými druhy podmětů, přísudků - uvede, které slovní druhy jsou rozvíjeny jakými větnými členy - umí se ptát na jednotlivé větné členy - určí druh příslovečného určení použitím správné otázky (místa, času, způsobu, míry) - rozlišuje otázky zjišťovací a doplňovací	Syntax <ul style="list-style-type: none"> - stavba souvětí - základní větné členy a jejich druhy - shoda přísudku s podmětem - rozvíjející větné členy - předmět - příslovečné určení - přívlastek - přímá řeč a věta uvozovací	
6. ročník – literární výchova <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a najde text prozaistický, poetický, dramatický - spočítá sloky v básni, uvede počet veršů ve sloce - pojmenuje rým použitý v básni	Základní literární pojmy	D
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje lit. zabývající se dobou pravěku, uvede spisovatele - porovná jejich texty s vědeckými poznatky; diskutuje na téma „nutnost věrohodnosti faktů v beletrii“	Historická literatura <ul style="list-style-type: none"> - pravěk	D
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje antickou literaturu, uvede hlavní představitele - přečte tři různé antické texty; porovná je z hlediska obsahu i formy - shrne znaky antického dramatu; porovná je s dramatem současným	Antická literatura	D
<ul style="list-style-type: none"> - přečtený text reprodukuje, shrne hlavní dějovou linii textu - charakterizuje hlavní postavy příběhu - před třídou přednese vhodně zvolený text (poezie)	Práce s textem	
<ul style="list-style-type: none"> - přečte čtyři knihy, o nichž provede záznam do čtenářského deníku - představí jednu z přečtených knih; shrne její děj, provede kritiku	Čtenářský deník	
<ul style="list-style-type: none"> - porovná různá ztvárnění téhož námětu (literární a filmové) - diskutuje na téma „film versus kniha – zhlédnout, či číst?“		
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří vlastní literární text odehrávající se v pravěku	Vlastní tvorba	

- umí vyhledat dvě knihy dle jména spisovatele, dvě knihy dle žánru	Informační zdroje	
6. ročník – komunikační a slohová výchova - z jednotlivých ukázek vybere ty, které jsou popisem; na základě toho vyvodí charakteristické rysy popisu - vyjmenuje postupy popisu, popíše jednoduchou věc ústně, písemně - na základě vlastního plánu bytu nebo domu popíše svůj dům, byt - užívá výstižná slovesa, text člení do odstavců, zachová návaznost - používá vhodné jazykové prostředky, převážně spisovné - nespisovné prostředky nahradí spisovnými - vyvodí typické rysy popisu prac. postupu, sestaví osnovu popisu	Popis - postup při popisu - popis předmětu - synonymie v popisu - chyby v popisu - popis mluvený a psaný	
- najde popis postupu na různých výrobcích, psané x kreslené - sestaví rozstříhaný popis pracovního postupu; z toho vyvodí důležitost posloupnosti textu a užívání odborných termínů - samostatně popíše např. postup při přípravě vybraného jídla, dbá na výběr vhodných slov	- popis pracovního postupu	
- na základě ukázek vyjádří charakteristické rysy popisu děje - popíše děj podle obrazové předlohy - ústně popíše svou cestu do školy, k příbuzným apod.	- popis děje	
- objasní důvod pořizování výpisků - vysvětlí jednotlivé postupy a možnosti tvorby výpisků - samostatně se orientuje v textu a vybere důležité údaje - vytvoří vlastní výpisek z vybraného výkladu v učebnici	Výpisky - používání výpisků - věcná správnost	
- vytvoří písemný i mluvený referát na různá témata	Referát - znaky kvalitního referátu	
- porovná soukromý a úřední dopis a vyvodí rozdíly mezi nimi - shrne a vyjádří jednotlivé části dopisu - odstraní a vhodně obmění opakující se výrazy - napíše a pošle pohled k Vánocům, Velikonocům, či narozeninám - sám napíše soukromý dopis, vhodně volí jazykové prostředky - vyplní tiskopis, uvede klady a zápory elektronické kom.	Dopis - náležitosti dopisu - dopis soukromý - rozdíly úřední a soukr. dopis - psaní soukromého dopisu	INF

- komentuje, posuzuje a hodnotí klady a nedostatky vlastních prací		
- uvede údaje, které musí pozvánka obsahovat, vysvětlí funkci - vytvoří vlastní pozvánku na libovolnou akci - vysvětlí rozdíl mezi pozvánkou a plakátem - uvede příklady existujících plakátů; vytvoří plakát	Pozvánka a plakát - funkce pozvánky - forma pozvánky	
7. ročník – jazyková výchova - při rozlišování slovních druhů zvládá i určování takových případů, kdy jedno slovo může být v kontextu různými slovními druhy - nezaměňuje předložky se spojkami - podle správně položených otázek blíže určuje druhy příslovcí - rozdělí spojky na podřadící a souřadící	Slovní druhy - složitější případy. - neohebné slovní druhy - druhy příslovcí - druhy spojek	
- správně vyskloňuje podstatná jména označující párové orgány, rozlišuje je od stejně znějících nepárových (lidské nohy x nohy u stolu, oči x oka) - určí slovesný rod, nezaměňuje pojmy slovesný rod a jmenný rod - časuje slovesa v obou typech podmiňovacího způsobu - rozlišuje způsob ozn., rozk., podmiňovací přítomný/minulý	- skloňování podstatných jmen párových orgánů (oči, uši, nohy, ruce, ramena, kolena, prsa) - slovesné kategorie (osoba, číslo, způsob, čas, slovesný rod)	
- správně píše zřejmé příklady velkých písmen a dokáže je vysvětlit - vyhledá různé typy pojmenování v okolí a vysvětlí, proč se píše malé/velké písmeno	Pravopis velkých písmen	
- vyhledává v textu slova cizího původu a nahrazuje je slovy českými (složitější pomocí Slovníku cizích slov) - uvede, jakým způsobem slovo obohatilo slovní zásobu - popíše způsoby tvoření nových slov a zpětně na jednotlivých slovech pozná, jakým způsobem vznikla - rozlišuje slova neutrální a citově zabarvená - v odborném textu najde odborné názvy, termíny, určí, v jakém oboru se používají - vysvětlí různé významy stejně znějících slov - pokud to jde, najde ke slovům antonyma a synonyma - vysvětlí význam nejznámějších rčení - v textu i mimo rozpozná sousloví - sousloví nahrazuje jednoslovným pojmenováním; ve SSČ se přesvědčí, zda jde o slovo spisovné	Slovní zásoba - obohacování slovní zásoby - způsoby tvoření nových slov - slohové rozvrstvení slovní zásoby (slova citově zabarvená, odborné názvy, slova neutrální, - slova jednoznačná, mnohoznačná. - homonyma, antonyma, synonyma - rčení - slovo a sousloví	
- v abecedním pořadí vyhledá kterékoliv české slovo a údaje k němu v PČP, SSČ, v PČP vyhledá poučení o pravopisu jednotlivých jevů	Jazykovědné příručky	

<ul style="list-style-type: none"> - rozezná druhy základních větných členů - rozliší přívlastek shodný a neshodný - pozná větu jednoduchou a souvětí - pojmenuje rozdíl mezi přímou a nepřímou řečí, použije je v textu - správně používá interpunkci při psaní uvozovací věty a přímé řeči - rozeznává druhy vět podle postoje mluvčího - rozezná větu jednočlennou od dvojčlenné, zvláště u vět vyjadřujících přírodní úkazy a stavy lidského organismu - převádí slovesa z rodu činného do trpného a naopak	Syntax <ul style="list-style-type: none"> - druhy podmětu a přísudku - druhy přívlastku - věta jednoduchá a souvětí - řeč přímá a nepřímá - interpunkce při psaní přímé řeči. - věty podle postoje mluvčího ke skutečnosti - věta jednočlenná a dvojčlenná	
7. ročník – literární výchova <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje literaturu středověkou - charakterizuje lit. renesanční, uvede její významné představitele - porovná renesanční texty vzniklé v různých zemích - charakterizuje literaturu období reformace, husitství - uvede její významné představitele - charakterizuje literaturu barokní, vysvětlí její funkci - uvede její významné představitele - tematicky ji porovná s literaturou renesanční	Literatura středověku Literatura renesanční, reformanční a barokní Seznámení s literárními žánry	D
<ul style="list-style-type: none"> - přečtený text reprodukuje, shrne hlavní dějovou linii textu - charakterizuje hlavní postavy příběhu - na základě literárních znalostí interpretuje smysl díla - před třídou přednese vhodně zvolený text (poezie, próza)	Práce s textem	
<ul style="list-style-type: none"> - přečte během školního roku alespoň šest knih, o nichž provede záznam do čtenářského deníku - třídě představí alespoň jednu z přečtených knih; shrne její děj, provede její kritiku	Čtenářský deník	
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří jiný konec přečteného příběhu; svůj závěr obhájí	Vlastní tvorba	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v katalogové nabídce dětských nakladatelství - najde kritiku dětské knihy; seznámí s ní třídu - zhodnotí internetové stránky jakéhokoli nakladatelství vydávajícího dětskou literaturu	Informační zdroje	INF
7. ročník – komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - popíše složitější věc dle pravidel tohoto slohového postupu - vyhledá popis uměleckého díla - vyhledá obrazy, které jsou pro něho k popisu obtížné a které přijatelné; vysvětlí důvody - u popisu umělec. díla vyhledá ústřední motiv, shrne a	Popis <ul style="list-style-type: none"> - předmětu - uměleckého díla - odborné názvy v popisu - rozvoj slovní zásoby	

<p>vysvětlí postup popisu, jeho stavbu a zpracuje osnovu</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařadí slova kladně a záporně citově zabarvená - nahradí nevhodné výrazy výstižnějšími - nahrazuje slovesa, příslovce, spojky apod. výstižnějšími - vyhledá v textu odborné výrazy a vysvětlí jejich význam - ústně i písemně vytvoří popis prohlídky historického objektu		D
<ul style="list-style-type: none"> - žák vysvětlí pojem vypravování, v ukázkách vyhledá charakteristické prostředky a rysy k oživení děje - vysvětlí rozdíl mezi vypravováním a popisem děje - stupňuje napětí vhodnými prostředky - vysvětlí výhody přímé řeči, krátkých vět a vypravování v 1. osobě - sám přepraví přečtený text, stejný příběh zpracuje jako popis děje a jako vypravování; oba texty porovná - určí rozdíly mezi mluveným a písemným projevem - odstraní chybné opakování slov - rozliší a zařadí slova neutrální, kladně a záporně citově zabarvená - podle své vlastní fantazie dokončí načaté vypravování - ve větách nebo heslech zpracuje osnovu textu - na základě osnovy text vhodně rozčlení na odstavce - samostatně vytvoří vlastní text mluvený i psaný	<p>Vypravování</p> <ul style="list-style-type: none"> - užití přímé řeči - užití 1. osoby - užití krátkých vět, větných ekvivalentů - děj vypravování, dějové napětí, spád - dějová slovesa - písemný a mluvený projev	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje specifické znaky charakteristiky - rozliší charakteristiku vnitřní a vnější, přímou a nepřímou - jednotlivá pojmenování vlastností nahradí synonymy - stručně charakterizuje svého kamaráda nebo sám sebe - postupuje od nejvýraznějších znaků k méně výrazným, volí rozmanitá slovesa, funkčně užívá přirovnání a rčení	<p>Charakteristika</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení charakteristiky - mluvená a psaná charakteristika	
<ul style="list-style-type: none"> - shrne nejdůležitější body (ne)učebního textu - napíše výpisky z učebního textu	<p>Výpisky</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování	
<ul style="list-style-type: none"> - pozná a vysvětlí rozdíly mezi výtahem a výpisky - uvede příklady použití výtahu - z odborného textu vybere odborné výrazy a objasní jejich význam - z kratšího textu výkladu zpracuje výtah	<p>Výtah</p> <ul style="list-style-type: none"> - užití výtahu - zpracování výtahu	
<p>8. ročník – jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - na záznamu rozhlasového, televizního, nejlépe zpravodajského pořadu odhalí použité nespisovné tvary - posuzuje vhodnost (nevhodnost) používání nespisovných výrazů v určitých situacích	<p>Kultura jazyka a řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodnost používání jednotlivých jazykových útvarů	

- uvede důvody důležitosti přejímání cizích slov z jiných jazyků	Slova přejatá	
- orientuje se ve Stručné mluvnici české a vyhledá v ní poučení o pravopisných a mluvnických jevech	Jazykovědné příručky - vyhledávání některých jevů a mluvnických pravidel v České mluvnici	
- orientuje se v problematických případech psaní velkých písmen, odůvodní svůj postoj v situacích nejednoznačných - na základě znalosti syntaktických zásad píše čárky na místech náležitých	Pravopis - pravidla psaní velkých písmen - interpunkce ve složitějším souvětí	
- vyčísuje slovesa ve způsobu oznamovacím, rozkazovacím, podmiňovacím - rozlišuje slovesný vid dokonavý a nedokonavý - vyhledává a vytváří vidové dvojice	Slovní druhy - tvary podmiňovacího způsobu - časování slovesných tvarů - slovesný vid	
- zapamatuje si významové poměry - určuje významové poměry mezi větami hlavními - uvede důvody nutnosti znalosti významových poměrů pro správnou interpunkci - významové poměry určuje i mezi souřadně spojenými větami vedlejšími a mezi jednotlivými větnými členy - nahrazuje vedlejší větu větným členem a naopak	Syntax - významové poměry - vztah mezi větou vedlejší a větným členem	
8. ročník – literární výchova - charakterizuje jednotlivá literární období počínaje osvícenstvím a konče 1. světovou válkou, vzájemně je porovná - vysvětlí vzájemnou propojenost literatury s historickým děním - uvede významné představitele jednotlivých období - na základě přečtených textů charakterizuje jejich tvorbu - uvede základní literární směry	Literatura 18. – poč. 20. století	D
- přečtený text reprodukuje, shrne hlavní dějovou linii textu - charakterizuje hlavní postavy příběhu - na základě literárních znalostí interpretuje smysl díla - před třídou přednese vhodně zvolený text (poezie, próza)	Práce s textem	
- porovná různá ztvárnění téhož námět		
- přečte během školního roku alespoň sedm knih, o nichž provede záznam do čtenářského deníku - třídě představí alespoň jednu z přečtených knih; shrne její děj, provede její kritiku	Čtenářský deník	

<ul style="list-style-type: none"> - pro čtené příběhy vymyslí další zápletky, jiné závěry - vytvoří vlastní text vyhovující danému literárnímu období	Vlastní tvorba	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve školní knihovně - vyhledá knihu v tištěném katalogu - najde recenzi na přečtenou knihu - v denním tisku najde článek hodnotící nějakou knihu, popř. film či divadelní představení	Informační zdroje	INF
8. ročník – komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří a popíše funkci a obsah zprávy a oznámení, uvede společné a rozdílné znaky mezi zprávou a oznámením - vyhledá v tisku zprávu a oznámení a rozdílné znaky ukáže; najde příklad hodnocení a výzvy, vytvoří vlastní zprávu a oznámení	Zpráva a oznámení <ul style="list-style-type: none"> - věcný obsah - forma zprávy a oznámení	
<ul style="list-style-type: none"> - z textu vyvodí všechny náležitosti životopisu, vyjmenuje je a vysvětlí jejich důležitost a funkci - odstraní a nahradí neobratná vyjádření výstižnějšími - vytvoří vlastní životopis	Životopis <ul style="list-style-type: none"> - forma životopisu a jeho využití - náležitosti životopisu - klasický, strukturovaný	
<ul style="list-style-type: none"> - napíše dopis osobní, uvede charakteristické znaky dopisu - uvede příležitosti, kdy se píše úřední dopis	Dopis úřední	
<ul style="list-style-type: none"> - z textu vyvodí všechny náležitosti žádosti, vyjmenuje je a vysvětlí jejich důležitost a funkci - porovná a vysvětlí rozdíly mezi žádostí současnou a z minulosti; vyhledá odlišné formulace - vytvoří vlastní žádost v mluvené i písemné formě	Žádost <ul style="list-style-type: none"> - forma žádosti - náležitosti žádosti	
<ul style="list-style-type: none"> - napíše charakteristiku blízké osoby - v beletrii najde charakteristiku postavy - z uměleckého textu vybere jaz. prostředky vnější i vnitřní charakt. - rozpozná charakteristiku přímou a nepřímou, vytvoří vlastní příklady - frazeologismy umí vhodně doplnit do zadaného textu - odstraní kompoziční nedostatky v textu - vytvoří vlastní charakteristiku vybrané literární postavy - dokáže zhodnotit práce ostatních	Charakteristika literárních postav <ul style="list-style-type: none"> - opakování - dělení charakteristiky - přirovnání, přísloví, pořekadla - ustálená spojení - oblíbený literární hrdina	
<ul style="list-style-type: none"> - najde v textu básnické obrazy (personifikace, přirovnání, metafory) a příklady subjektivně zabarveného popisu - vysvětlí rozdíl mezi popisem krajiny a líčením - porovná a vysvětlí rozdíly v ukázkách různých autorů - napíše vlastní subjektivně zabarvený popis	Subjektivně zabarvený popis <ul style="list-style-type: none"> - umělecký lyrický popis	

<ul style="list-style-type: none"> - shrne obsah textu do osnovy - vytvoří výtah z libovolného textu - vytvoří výtah z určeného textu, využije i citáty (uvede pramen, z kterého citát čerpal) - napíše výtah z předneseného výkladu dle předem dané osnovy	Výtah <ul style="list-style-type: none"> - užití odborných termínů - použití výtahu v praxi - osnova výtahu - hlavní myšlenka textu, citáty	
<ul style="list-style-type: none"> - definuje, co je výklad - vysvětlí jeho funkci - v textu nalezne odborné názvy a roztrídí je - odstraní z textu funkční nedostatky - samostatně pracuje se Slovníkem cizích slov - cizí slova nahradí českými ekvivalenty - samostatně vypracuje výklad	Výklad <ul style="list-style-type: none"> - termíny ve výkladu - přehlednost textu - termíny ve výkladu - výstavba textu - práce se slovníkem	
<ul style="list-style-type: none"> - z textu vybere typické znaky úvahy - porovná úvahu s výkladem a vysvětlí rozdíly - nalezne v textu hodnotící prostředky a obrazná vyjádření - vytvoří vhodné otázky k danému problému - odstraní z textu nedostatky, diskutuje o daném problému - rozvíjí, obhajuje své názory a hodnotí stanovisko druhých - napíše krátkou úvahu na prodiskutované téma	Úvaha <ul style="list-style-type: none"> - textová stavba - výběr výrazů - diskuze o aktuálním problému	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní styly podle funkce (prostě-sdělovací, odborný, publicistický, umělecký) a vybere vhodné příklady - pozná základní styly podle formy (mluvená a psaná)	Shrnutí o slohu <ul style="list-style-type: none"> - opakování slohových útvarů a postupů	
9. ročník – jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> - na různých záznamech zpravodajských, publicistických i jiných televizních pořadů odhalí nespisovné výrazy - vydedukuje rozdělení slovanských jazyků do tří větví, postihne některé rozdíly mezi jazyky slovanskými a germánskými	Čeština a její útvary Jazykové skupiny	Z
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam správné výslovnosti pro kulturu mluv. projevu. - správně vyslovuje slova cizího původu	Výslovnost slov přejatých	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam pravopisu pro společenské uplatnění člověka, orientuje se v celé složité struktuře českých pravidel, v případě, že si není jist, ví, kam se má podívat	Pravopis	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v celé problematice slovních druhů, dokáže je různě členit, klasifikovat, uvědomuje si vztahy mezi nimi a jejich vzájemnou návaznost a provázanost	Slovní druhy	

- dokáže všechny své teoretické jazykové znalosti převést v praktickou dovednost komunikace s okolím		
- nahrazuje vedlejší větu větnými členy a naopak - vysvětlí použití věty vložené; najde její příklady v textu; vymyslí příklady vlastní	Syntax - skladba věty jednoduché i souvětí - VV a větný člen, věta vložená	
9. ročník – literární výchova - charakterizuje literární období meziválečné, především české - uvede významné představitele tohoto období - přečte jeden text zabývající se 2. sv. válkou; představí jej třídě - vysvětlí, jak dění v ČSR ovlivnilo literaturu tematicky i kvalitativně - porovná texty a vysvětlí rozdíl mezi literaturou oficiální, samizdatovou a exilovou, uvede představitele jednotlivých proudů - uvede současné české spisovatele, přečte jeden text	Literatura 20. a 21. století	D
- přečtený text reprodukuje, shrne hlavní dějovou linii textu - charakterizuje hlavní postavy příběhu - na základě literárních znalostí interpretuje smysl díla - před třídou přednese vhodně zvolený text (poezie, próza)	Práce s textem	
- pozná autora textu dle tematiky nebo dle výrazných jazykových zvláštností		
- přečte čtyři knihy, o nichž provede záznam do čtenářského deníku - představí jednu z přečtených knih; shrne její děj, provede kritiku - navštíví alespoň jedno divadelní představení; kriticky jej zhodnotí	Čtenářský deník	
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním zpracování - porovná knihu s jejím filmovým zpracováním		
- rozlišuje základní literární druhy a žánry - porovná je i jejich funkci	Literární druhy, žánry	
- diskutuje na téma „konzumní literatura není hodnotná“ - napíše úvahu na toto téma - zhodnotí roli kritiky pro autora textu, čtenáře	Literatura hodnotná, konzumní	

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve šk. knihovně, vyhledává informace v katalogích - vyjmenuje alespoň 4 různá česká nakladatelství - porovná net. stránky dětského nakl.s net. stránkami nakl. pro dospělé - vytvoří medailonek o spisovateli; uvede min. tři informační zdroje - správně zapíše bibliografický údaj knihy, novinového článku, internetové adresy, vysvětlí zkratky ISBN, ISSN - vytvoří reklamu na knihu, film, či divadelní představení	Informační zdroje	INF
9. ročník – komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - přinese inzerát, uvede jeho obsah - vytvoří vlastní inzerát i odpověď na inzerát	Publicistické útvary <ul style="list-style-type: none"> - inzerát	
<ul style="list-style-type: none"> - definuje interview, najde interview s osobností; uvede důvody, proč si ji zvolil, seznámí třídu se zajímavými myšlenkami textu	<ul style="list-style-type: none"> - interview	
<ul style="list-style-type: none"> - v denním tisku najde úvodník a komentář - porovná je a uvede jejich charakteristické znaky - v textu vyhledá výrazy automatizované a aktualizované a vysvětlí jejich funkci, komentuje aktuální událost	<ul style="list-style-type: none"> - úvahové útvary (úvodník, komentář – aktualizace, automatizace)	
<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojmy reportáž a fejeton, uvede jejich znaky - přečte si fejetony; ukáže na nich charakteristické znaky - vytvoří vlastní reportáž sportovní či společensky významné akce	<ul style="list-style-type: none"> - přechodné útvary (reportáž, fejeton)	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede charakteristické znaky diskuze - nahradí nevhodně užitě výrazy výstižnějšími - vybere téma k diskuzi, diskutuje o problému, sám diskuzi řídí - seznámí žáky s obsahem a závěry televizní či rozhlasové diskuze	Diskuze <ul style="list-style-type: none"> - znaky diskuze - vedení diskuze	
<ul style="list-style-type: none"> - zopakuje si vědomosti z nižšího ročníku - nalezne hlavní myšlenky textu, hodnotí prostředky, subjektivní postoj autora, zaujme stanovisko k těmto myšlenkám - diskutuje o těchto problémech - rozvíjí, obhájí i vyvrátí a kritizuje názor ostatních nebo svůj vlastní	Úvaha <ul style="list-style-type: none"> - opakování - hlavní myšlenka textu - diskuze	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede vlastnosti vypravování a jednotlivé prostředky k oživení děje - vhodně zařadí přímou řeč, odstraní nevhodná vyjádření, nahradí je vhodnějšími - v textu vystupňuje napětí, souvisle vypráví vlastní	Vypravování <ul style="list-style-type: none"> - opakování - prostředky oživení děje - přímá řeč - mluvená a psaná tvorba	

příběh - vhodně užívá přirovnání, personifikaci a dějová slovesa - porovná vypravování psané ve spisovné a nespisovné češtině; upozorní na výhody a možná rizika obojího		
- uvede literární žánry, které jsou založeny na vypravování - nepřímou řeč změni na přímou - v textu vybere výrazy, které charakterizují postavy a prostředí - ústně reprodukuje vhodnou ukázkou z knihy dle vlastního výběru - v přednesu rozlišuje řeč autorskou a řeč postav	Vypravování v umělecké oblasti - literární žánry - nepřímá a přímá řeč	
- rozdělí a porovná popis statický a dynamický, popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený, nalezne ukázkou všech druhů popisu	Popis - opakování, druhy popisu	
- vysvětlí postup při popisu věci, pracovního postupu, uměleckého díla či děje, odstraní chyby v jakémkoli popisu, vytvoří vlastní popis	Popis předmětu - opakování, postup při popisu	
- uvede hlavní znaky - v textu najde použité postupy a prostředky - charakterizuje vybranou osobnost českých či světových dějin	Charakteristika - opakování - postup a prostředky, dělení	
- popíše pracovní postup - využívá rozmanitost sloves a jednoznačnost pojmenování	Popis pracovního postupu - opakování, výstižnost popisu	
- napíše vypravování	Popis děje - opakování, prostředky popisu	
- správně vyplní zadané tiskopisy a vysvětlí jejich funkci - vyplní objednávku, uvede příklady využití objednávky	Tiskopisy	
- vytvoří si rodokmen vlastní rodiny a zjistí si informace o životě svých předků, vytvoří vlastní životopis - porovná klasický a strukturovaný životopis - vytvoří vlastní životopis nebo životopis fiktivní starší osoby	Životopis - opakování - forma životopisu - rodokmen	D
- reprodukuje získané vědomosti z nižších ročníků - napíše výtah z předneseného výkladu	Výtah - opakování	
- z textu vybere části výkladové a popisné, porovná je - zpracuje výklad odborného textu	Výklad - opakování, stavba textu	

<ul style="list-style-type: none"> - uvede znaky proslovu - najde a vybere pro proslov typické obraty a výrazy - shrne jednotlivé části proslovu - vytvoří vlastní proslov a reprodukuje ho - správně určí druhy a funkce neverbálních prostředků řeči - odstraní nevhodné nonverbální prostředky řeči vlastního vystoupení	<p>Proslov</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaky proslovu a jeho funkce - stavba proslovu a typické jazykové výrazy - vlastní proslov - neverbální prostředky řeči	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí závislost volby jazykových prostředků na záměru tvořeného textu (objektivní a subjektivní slohotvorní činitelé) - rozpozná prostředky slohově neutrální a zabarvené - uvede různé stylové vrstvy (prostě-sdělovací, odborná, publicistická, umělecká) a objasní jejich charakteristické znaky	<p>Souhrnné poučení o slohu</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazykové prostředky - stylové vrstvy	

5.2. Anglický jazyk

v. Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován v prvním až devátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Výuka je rozdělena na 2. stupni na gramatickou a konverzační část. Klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

vi. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Anglický jazyk

S vyučovacím předmětem Anglický jazyk děti začínají v 1. ročníku. Získávání praktických dovedností žáka (a hodnocení žáka - do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 5 základních „oblastí“ cizího jazyka – Poslech, Rozhovory, Samostatný ústní projev, Čtení a Psaní. Na I. stupni ZŠ (1. - 5. ročník) představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky a obohacuje je novými prvky (viz např. hraní rolí, dramatizace improvizace ap.), využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček aj. textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC, příp. lze (podle schopností žáků) využívat i připojení k internetu. Významnou úlohou vyučujícího je rozvíjet představivost dětí, podněcovat a oceňovat jejich aktivitu a invenci a jejich tvůrčí přístup k činnostem.

Na II. stupni ZŠ (6. – 9. ročník) jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování nabývá postupně na významu. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), více se do výuky zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích (zejména evropských) zemí. V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Podporuje také další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s anglicky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty (zahraniční jazykově poznávací zájezdy, partnerské školy v zahraničí apod.). Významná je i motivace žáků k výuce dalšího cizího jazyka.

vii. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Anglický jazyk

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni k:

- zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení
- vyhledávání, zpracovávání a používání potřebné informace v literatuře a na internetu
- pozitivnímu vztahu k učení
- práci s chybou
- trpělivosti, povzbuzujeme.
- při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žáci jsou vedeni k:

- tomu, aby se nebáli problémů
- vytváření praktických problémových úloh a situací
- samostatnosti, tvořivosti a logickému myšlení
- týmové spolupráci při řešení problémů
- využívání moderní techniky při řešení problémů
- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- integrovanému používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- publikování a prezentování svých názorů a myšlenek (místní tisk, web, ppt. prezentace apod.)
- pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
- zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- naslouchání druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- „nonverbální komunikaci“
- pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti
- podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- skupinové výuce a kooperativnímu vyučování
- práci v týmech, vnímání vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce

- zastávání různých rolí v týmu
- tomu, aby kriticky hodnotili práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- vzájemné pomoci žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňování vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- neprojeování rasismu, xenofobie a nacionalismu

Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni k:

- k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí

V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace.

Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.

Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti.

Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- k pozitivnímu vztahu k práci.
- adaptaci na nové pracovní podmínky
- dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání)

Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládnutí vyučovaného cizího jazyka.

Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...).

Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

1. stupeň

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

- přiřadí grafickou a mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení
- rozumí obsahu jednoduchého, krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého, krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

žák:

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák:

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák:

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem,
- poskytne požadovanou informaci

PSANÍ

žák:

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák:

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

žák:

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák:

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Anglický jazyk - 1. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák:		
- naučí se základní fráze Hello; I'm; Goodbye; Who's this; It's; Good morning ...	Welcome to Happy House!	

- pozná školní pomůcky a čísla	Pens and pencils	M – počítá
- tvoří jednoduché otázky What's this?; It's a ...; How many ...		do 10
- pozná slovní zásobu z okruhu hračky	Come and play!	
- tvoří množné číslo - ptá se na oblíbené barvy, rozeznává barvy - pozná slovní zásobu tvarů		M - tvary
- pozná slovní zásobu oblečení - používá barvy, množné číslo - tvoří fráze This is my ...; My favourite ...	Dressing up	
- pozná slovní zásobu z okruhu svátků a oslav - používá odpovědi Yes/No, It's ... - tvoří jednoduché otázky Is it ...; What's that ...	Happy birthday!	NS
- pozná slovní zásobu k osobní hygieně		
- používá jednoduché otázky Can you see ... - používá odpovědi This is my ... - zná slovní zásobu hot, cold, warm, dry ...	Bathtime!	NS
- pozná slovní zásobu z okruhu zvířata - používá a tvoří jednoduché otázky Do you like ...; Where's; Where do .... live - seznámí se s předložkami in/on	Animal friends	Z, PŘ, NS

Anglický jazyk - 2. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák:		
- sestaví krátké věty ve vazbě I can/ I can't ..., Can you see ...?	Playroom safari	
- pozná školní pomůcky, barvy a čísla	School time	M – počítá
- tvoří jednoduché otázky There is/There are		do 10
- pozná slovní zásobu z okruhu pokrmů a nápoje	I'm hungry!	
- tvoří jednoduché otázky Do you like, I don't like, I like ... - ptá se na oblíbené jídlo a na otázky odpovídá		
- pozná slovní zásobu k popisu obličeje - tvoří otázky I have got a and odpovídá na ně	Happy faces	
- pozná slovní zásobu z okruhu nábytek a místnosti v domě - používá věty s there is/are - tvoří jednoduché otázky Where is/are ...	My house	
- pozná slovní zásobu k oblečení	Summertime	
- používá věty s přítomným časem průběhovým ... Are you wearing something ...?		
- pozná slovní zásobu na sportovní činnosti a pomůcky - používá věty s přítomným časem průběhovým ... riding, swimming, jumping ...	Playtime	

- dokáže popsat svátky - pozná slovní zásobu ke svátkům	Festivals Bonfire Night	Z
- pozná slovní zásobu ke svátkům	Festivals Christmas at school	
- vytváří otázky a věty o tom, co umí		Z
- pozná, jakými způsoby se slaví Vánoce ve světě		

Anglický jazyk - 3. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák:		
- sestaví krátké věty a představí jimi sebe i ostatní - naučí se přirozeně používat anglické pozdravy v příslušných situacích	Welcome to Happy Street	
- pozná školní pomůcky, barvy a čísla - tvoří jednoduché otázky začínající na „wh“ a odpovídá na ně	At school	M – počítá do 10
- pozná hračky - popíše hračky jednoduchými větami - dozví se o některých turistických atrakcích v Londýně	At happy House	
- pozná slovní zásobu z okruhu jídlo - ptá se na oblíbené jídlo a na otázky odpovídá - pozná britskou měnu	At the shop	NS - měna
- pozná barvy, čísla a hračky určené pro hru venku - tvoří otázky a sdělení o vlastnictví hraček	At the park	M – počítá do 20
- pozná slovní zásobu z okruhu nábytek a místnosti - používá věty s there is/are	Greg's flat	
- pozná osoby a přídavná jména používaná při popisu - utvoří věty popisující vzhled	In the street	
- pozná oblečení - dokáže popsat něčí vzhled - tvoří otázky o mírách a odpovídá na ně	In the playground	
- pozná části těla - vytváří otázky a věty o tom, co umí - pozná, jakými způsoby se starat o své zdraví	At the sports centre	

Anglický jazyk - 4. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák:		
- přečte krátké příběhy a porozumí jim - říká anglickou abecedu - hláskuje známá slova	Welcome back	ČJ – porovnání české a anglické abecedy
- určuje členy rodiny - vytváří krátké věty popisující rodiny	Happy families	M - počítání do

- pozná a řekne čísla do 100		100
- zopakuje a rozšíří slovní zásobu z okruhu jídlo - tvoří krátké věty o jídle - jednoduše určuje čas - porozumí krátkým poslechovým textům	Food, food, food!	
- určí a pojmenuje zvířata - tvoří krátké věty, kterými zvířata popisuje - porovnává velikost a věk - ptá se, kde věci jsou, a na takové otázky i odpovídá	A day at the zoo	NS – divoká zvířata v ČR
- určí a pojmenuje místa ve městě - tvoří krátké věty, kterými popisuje města	In the town	
- určí volnočasové činnosti - tvoří krátké věty, kterými popisuje volnočasové činnosti - říká názvy dnů v týdnu	Just for fun	
- určí a pojmenuje běžné profese - tvoří krátké věty, kterými popisuje různá zaměstnání	People at work	
- tvoří krátké věty o počasí - popíše, co mají lidé na sobě - ptá se, co mají lidé na sobě a co dělají	What's the weather like?	
- tvoří krátké věty v minulém čase - doplní psané texty podle vzoru	What happened?	

Anglický jazyk - 5. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák:		
- rozumí běžným číselným údajům (0 – 100) - se představí, vyhláskuje své jméno a uvede, odkud pochází a kolik je mu let - vyplní osobní údaje do formuláře, např. jméno, příjmení, věk a telefonní číslo	Introduction	M – počítání do 100
- se ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech představí, představí své kamarády a svou rodinu, uvede základní údaje - porozumí krátkým a jednoduchým otázkám učitele a spolužáka, které souvisí s jeho rodinou - říká názvy dnů v týdnu	Friends and family	
- porozumí krátkým a jednoduchým otázkám učitele a spolužáka, které souvisí s předměty osobní potřeby a domácími mazlíčky a vyučovacími předměty ve škole - pojmenuje předměty osobní potřeby, barvy, domácí mazlíčky a vyučovací předměty - sdělí jednoduchým způsobem, jaké vyučovací předměty jsou jeho oblíbené	My world	
- rozumí slovům a slovním spojením týkajících se časových údajů a každodenních činností	Time	

- porozumí krátkým a jednoduchým otázkám učitele a spolužáka, které souvisí s denním režimem a volnočasovými aktivitami - sdělí jednoduchým způsobem, co každý den dělá nebo nedělá, co má rád a co nemá rád - v krátkém a jednoduchém textu vyhledá časové údaje, rozumí tématu textu		
- s vizuální oporou rozumí krátkému poslechovému textu, popisu místnosti a popisu domu - rozumí krátkým a jednoduchým otázkám učitele a spolužáka, které souvisí s popisem místností, umístění nábytku v místnosti nebo s popisem domu - zeptá se spolužáka, co umí nebo neumí, na stejné otázky odpoví	Places	
- rozumí slovům a slovním spojením, které se týkají popisu osoby, jejího vzhledu a oblečení - popíše osoby na obrázku, jejich vzhled a oblečení, aktuální činnost - se představí, popíše svůj vzhled, oblečení, co má na sobě - v krátkém textu rozumí významu známých slov, slovních spojení a jednoduchých vět, rozliší aktuální a každodenní činnosti	People	

Anglický jazyk - 6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák:		
- se představí, představí i svou rodinu - používá vazbu to be, can, have got	Introduction	
- rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného projevu, vyprávění či rozhovoru, které se týkají kalendářního roku, svátků a oslav narozenin, volného času a domácích prací - v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje ke kalendářnímu roku, svátkům a oslavě narozenin, k volnému času a domácím pracím, zachytí konkrétní informace, příp. konkrétní číselné informace - zeptá se na základní informace týkající se každodenních činností a dat a na podobné otázky adekvátně odpoví - mluví o své rodině, kamarádech, škole, zájmech, volnočasových aktivitách a činnostech v domácnosti - napíše o svém způsobu života, tj. o volnočasových aktivitách, každodenních činnostech, domácích pracích, svátcích, o oslavě narozenin či činnostech typických pro určitý měsíc	My life	ČJ, M, F
- rozumí tématu telefonického rozhovoru a vyhledá	Animals	ČJ, PŘ

v něm konkrétní informace - rozumí popisu zvířete a pozná, o jaké zvíře se jedná - popíše aktuální činnosti lidí a pohyb zvířat - mluví o svém oblíbeném zvířeti a každodenních aktivitách		
- rozumí obsahu textu o prázdninách jednotlivých mluvčích a vyhledá v něm konkrétní informace - mluví o cestě na prázdniny, uvede dopravní prostředky, které použil, mluví o místech a budovách spojených s cestováním	Holidays	ČJ, D
- rozumí obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného rozhovoru v restauraci či kavárně a vyhledá v něm konkrétní informace - zeptá se spolužáka, co rád jí a pije, a na stejné otázky odpoví - rozumí popisu přípravy jídla	Food	
- rozumí obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného textu, popisu Spojeného království, a vyhledá v něm konkrétní informace - rozumí obsahu jednoduchého textu, popisu počasí v různých ročních obdobích, a vyhledá v něm konkrétní informace - popíše různé druhy počasí - popíše počasí v různých ročních obdobích	The world	ČJ, Z
- rozumí obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného rozhovoru mezi spolužáky o tom, co se chystají večer dělat, a vyhledá v něm konkrétní informace - rozumí, co navrhuje mluvčí podniknout, a vyhledá údaje, kdy a kde se sejdou - zeptá se spolužáka, co se chystá udělat, a na stejné otázky odpoví - pojmenuje filmové žánry a uvede příklady filmů	Entertainment	ČJ

Anglický jazyk - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák:		
- rozliší použití času přítomného prostého a průběhového	Introduction	
- rozumí popisu života svého vrstevníka - rozumí životopisu známé osobnosti a vyhledá v něm konkrétní informace - rozliší jednotlivé mluvčí a činnosti, které dělali o víkendu, rozliší jejich pocity - mluví o sobě, své rodině a svých kamarádech - rozumí popisu rodiny a vyhledá v něm konkrétní informace - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty	My life	ČJ

týkající se osvojovaných témat		
- rozumí obsahu rozhovoru o cestování vesmírem a vyhledá v něm konkrétní informace - rozumí slyšenému textu, který se týká předpovědi vztahujících se na způsob života lidstva v budoucnosti, v textu vyhledá specifické informace - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat	The future	ČJ, D, Z
- rozumí popisu činnosti v minulosti - rozumí obsahu zpráv o katastrofách v různých částech světa, ke konkrétním zemím přiřadí konkrétní katastrofy - popíše události na obrázku, popíše místnosti v domě či bytu a zařízení jednotlivých místností - adekvátně reaguje v běžných každodenních neformálních situacích, kde vyjádří své pocity a sdělí, co se mu líbí či nelíbí - vyplní ve formuláři základní údaje - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat	Times and places	ČJ, Z
- rozumí popisu cesty - zeptá se na cestu a na podobné otázky adekvátně odpoví - s vizuální oporou reprodukuje příběh - napíše krátký jednoduchý popis míst, cesty či události	Cities	ČJ, D, Z, OV
- v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který popisuje činnosti lidí, zachytí konkrétní informace - sdělí, co již udělal či neudělal, zažil či ještě nezažil - v textu, který popisuje životní ambice vrstevníků, vyhledá konkrétní informace - napíše, co již dělal či nedělal, co zažil či ještě nezažil	Experiences	
- rozumí obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného dialogu, který se týká zdravotních potíží vrstevníka - rozumí textu, který se týká pravidel chování žáků ve škole, a najde v něm konkrétní informace - popíše běžná, lehká onemocnění a zdravotní potíže a uvede, jak se lidé cítí - zeptá se kamaráda, jak se cítí a jaké má zdravotní potíže, a na stejné otázky odpoví - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se zdravotních potíží lidí nebo pravidel chování ve škole či na veřejnosti - napíše, co musí či nemusí dělat, co nesmí dělat	What's up?	ČJ, PŘ

Anglický jazyk – 8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák:		
- rozumí rozhovoru, kde vrstevníci mluví o obvyklých	Introduction	

volnočasových aktivitách a aktuální činnosti, rozliší jednotlivé mluvčí a činnosti - rozumí popisu pravidelné a aktuální činnosti vrstevníka - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se budoucí pracovní zkušenosti britských vrstevníků		
- rozumí rozhovoru prodávače a zákazníka v obchodu s oblečením, identifikuje v něm typické fráze a obraty - rozumí rozhovoru vrstevníků, kde uvádějí, co dělali o víkendu - popíše události nebo stav věcí v minulosti - napíše, co mohl či nemohl udělat minulý víkend - napíše, co musel nebo nemusel udělat minulý víkend	Past and present	ČJ, D
- rozumí informacím v poslechovém textu, kde lidé mluví o nedávných zážitcích, rozliší jednotlivé mluvčí a konkrétní informace - popíše situace a aktuální činnosti osob na obrázku - mluví o činnostech, které už udělal nebo ještě neudělal - mluví o činnostech, které lidé udělali či neudělali, sdělí, kdy určitou činnost vykonali - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se pocitů lidí, kteří nedávno něco poprvé udělali - napíše, co udělal nebo neudělal	Fame and fortune	ČJ
- rozumí popisu lidského těla - rozumí stručnému a jednoduchému popisu zdravotních potíží - rozumí konverzaci lékaře a pacienta v ordinaci, identifikuje problém pacienta, diagnózu lékaře i navrženou léčbu - se spolužákem vede řízený rozhovor lékaře a pacienta v ordinaci - rozumí popisu osob na obrázcích, dle popisu identifikuje jednotlivé osoby - vyplní v tabulce základní údaje	Health and safety	ČJ, PŘ
- rozumí popisu aktuální situace - se zeptá spolužáka na činnosti z každodenního života a na stejné otázky vhodně odpoví - popíše aktuální situaci na obrázku - popíše scénu na běžných místech - napíše věty o svém každodenním životě	Heroes	
- rozumí obsahu nahrávky o problémech životního prostředí a vyhledá v ní konkrétní informace - popíše životní prostředí na obrázcích - rozumí definicím výrazů, které se týkají životního prostředí - odpoví písemně na otázky týkající se toho, do jaké míry chrání životní prostředí	Our environment	ČJ, PŘ, Z

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí krátkým monologům, identifikuje jednotlivé mluvčí a jejich činnosti - popíše své činnosti v souvislosti s předchozími či následujícími událostmi či situacemi - rozumí čtenému příběhu a vyhledá v něm požadované informace - zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se toho, jak teenageři tráví víkendy	Relationships	ČJ, OV
--	---------------	--------

Anglický jazyk – 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozumí rozhovoru, kde se vrstevníci seznamují, rozliší jednotlivé mluvčí a jejich osobní údaje, v rozhovoru vyhledá obraty a fráze, kde mluvčí žádají o vysvětlení či objasnění toho, co bylo řečeno - rozumí popisu pravidelné a aktuální činnosti vrstevníka, v popisu vyhledá konkrétní výrazy - se zapojí do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se zeptá spolužáka, které sportovní aktivity má rád či nerad, na podobné otázky odpoví - zapíše slova a slovní spojení týkající se aktuálních a pravidelných činností vrstevníků - zapíše slova a slovní spojení týkající se sportovních činností vrstevníků	Introduction	
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v rozhlasovém pořadu, kde lidé sdělují, čeho byli svědkem nebo co udělali, v textu vyhledá konkrétní informace a přiřadí k nim jednotlivé mluvčí - popíše minulé události a jejich důsledky v přítomnosti - popíše vzhled osob a jejich charakterové vlastnosti, používá širší slovní zásobu, především přídavná jména - vytvoří prezentaci nebo plakát o své oblíbené kapele či interpretovi, informace v textu vhodně seřadí	Problems	ČJ, D, OV
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí názvům povolání - rozumí monologům, kde vrstevníci hovoří o svých plánech do budoucna, identifikuje jednotlivé mluvčí a vyhledá požadované informace - vyjmenuje povolání - zapíše informace, které získal ze slyšeného a čteného textu, do tabulky	The future	ČJ, OV
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí vysvětlení, jak by měl jednat v nebezpečných situacích, a v textu vyhledá konkrétní informace - sdělí, co by udělal či neudělal - rozumí běžným varovným nápisům a upozorněním - zapíše slyšená či čtená slova a slovní spojení do tabulky	Risks	ČJ, Z

- napíše rady a varování týkající se běžných činností		
- rozumí krátkým dialogům a zachytí v nich konkrétní předložky - vyjmenuje hromadné sdělovací prostředky - popíše místa a předměty na obrázku - rozumí definicím povahových vlastností - napíše otázky v různých časech, „ano / ne“ otázky a otázky s tázacími zájmeny	Can I ask?	ČJ
-rozumí dialogům, kde lidé hovoří o své dovolené, k dialogům přiřadí konkrétní obrázky a najde další požadované informace -popíše situace a osoby na obrázcích -rozumí rozhovoru, kde si lidé kupují jízdenku na vlak -slovy či slovním spojením zapíše informace, které získal ze čteného textu	Buying and selling	ČJ, D, OV, Z
- rozumí krátkým dialogům z běžného života a rozliší jednotlivé mluvčí a vyhledá požadované informace - vyjmenuje místa a předměty ve městě	Protest	ČJ, D, OV

5.3. Matematika

viii. Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Vyučovací předmět Matematika je předmět, který by měl být chápan jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez, problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

ix. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Matematika

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je na 1. i 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy (1. stupeň - Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy; 2. stupeň - Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy). V tematickém okruhu Číslo a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací. V dalším tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce. V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž

obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Vyučovací předmět Matematika se vyučuje na 1. stupni v 1. - 5. ročníku v minimální hodinové dotaci 22 hodin. Disponibilně jej lze podle potřeb žáků, navyšovat v 1. a 2. ročníku o další jednu hodinu, ve 3. - 5. ročníku o dvě hodiny týdně – jako specializované a vyrovnávací hodiny a jako přípravu žáků (5. ročník) na přijímací zkoušky do primy víceletého gymnázia. Na 2. stupni v 6. – 9. ročníku v „nematematických třídách“ je 4 hodinová týdenní dotace (celkem 16 hodin), která může být podle specifických vzdělávacích potřeb žáků v 7. – 9. ročníku disponibilně navýšena o další 1 hodinu týdně (celkem 16 – 19 hodin). Výuka Matematiky je organizována zpravidla v budově školy. Žáci využívají prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů a určitých typů výukových programů).

x. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni:

- k zodpovědnosti za své vzdělávání
- k osvojení si strategií učení a k motivaci pro celoživotní učení
- k názoru, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti než známka na vysvědčení
- ke zřetelnému rozlišování základního (nezbytného, klíčového, kmenového) učiva a učiva rozšiřujícího (doplňujícího)
- k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- k rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- k rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si využíváním základních matematických pojmů a vztahů.

Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru matematika rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.

Žáci jsou na začátku hodiny seznámeni s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žáci jsou vedeni:

- k tvořivému myšlení,
- k logickému uvažování a k řešení problémů
- k tomu, aby se nebáli se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“)
- k netradičním (originálním) způsobům řešení problémů
- k týmové spolupráci při řešení problémů
- k využívání moderní techniky při řešení problémů
- k rozvíjení kombinatorického a logického myšlení při řešení problémových úloh

- k provádění rozboru problémů a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu k řešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k otevřené, všestranné a účinné komunikaci s důrazem na „kulturní úroveň komunikace
- k otevřenému vyjadřování svého názoru podpořeného logickými argumenty
- k naslouchání druhým, jako nezbytného prvku účinné mezilidské komunikace
- k využívání vhodné matematické symboliky, početních operací, algoritmů a správných metod řešení
- ke vnímání složitosti reálného světa a porozumění mu hlediska matematizace reálné situace

Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností.

Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k rozvíjení schopnosti spolupracovat mezi sebou, pracovat v týmu a respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- ke vnímání vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- k rozvíjení schopnosti žáků zastávat v týmu různé role
- ke kritickému hodnocení práce (významu) týmu, své práce (významu) v týmu i práce (významu) ostatních členů týmu
- k vzájemné pomoci žáků vytvářením situací, kdy se žáci vzájemně potřebují

Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.

Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni:

- k uvědomění si sama sebe jako svobodného občana, plnění si své povinnosti, uplatňujícího svá práva a respektujícího práva druhých
- k zodpovědnosti za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- k rozvíjení se v ohleduplnou bytost, schopnou a ochotnou účinně pomoci
- k věcnému řešení problémů v různých situacích

Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.

Kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme.

Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, příkladně plníme své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k pozitivnímu vztahu k práci
- k používání vhodných materiálů a pomůcek
- k ochraně svého zdraví při práci (správný sed na židli, osvětlení, pitný režim)
- k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků
- k reálné představě jejich budoucího povolání a k reálné volbě vhodného dalšího studia

Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

xi. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období
žák:

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru,
- vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Očekávané výstupy – 2. období
žák:

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací
- v oboru přirozených čísel

- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených
- čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa;
- nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici);
- užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením
- délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu
- souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry
- nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák:

- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou
- mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá
- a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá
- matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

žák:

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák:

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení
- úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku

- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák:

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Matematika - 1. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: - zapíše čísla 0-20, rozliší číslice tiskací a psací - doplní chybějící čísla v řadě - spočítá prvky daného souboru do 20 - sčítá a odčítá v oboru do 20 - seřadí čísla podle velikosti - zakreslí čísla do 20 na číselné ose - používá matematické symboly +, -, =, <, >, - řeší slovní úlohy vedoucího ke vztahu $o\ x - \text{více (méně)}$ v oboru do 20 - provádí rozklad na desítky a jednotky	- počítání do 20	ČJ, HV AJ -3tř.
- orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole - porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší	- geometrie průběžně	

- rozená geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh		
--	--	--

Matematika - 2. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku - spočítá prvky souboru do 100 - čte, zapisuje a porovnává čísla do 100 - vytvoří konkrétní soubory (na počítadle s penězi, s kolečky)...., s daným počtem prvků do 100 - sčítá a odčítá jednociferná a dvojciferná čísla v oboru do 100 s přechodem přes desítku - rozkládá čísla na desítky a jednotky - orientuje se na číselné ose - zaokrouhluje čísla na desítky - řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání do 100 - řeší slovní úlohy s využitím vztahů: $o\ x - \text{více}$, $o\ x - \text{méně}$ v oboru do 100 - provádí písemné sčítání a odčítání dvojciferných čísel - rozezná jednotky času:(hodina, minuta, sekunda), jednotky délky m, cm, mm - slovní úlohy řeší skupinově - dělí a násobí v oboru násobitek 0 – 10 - řeší slovní úlohy na násobení a dělení - řeší slovní úlohy se dvěma početními úkony - řeší jednoduché slovní úlohy ke vztahu $X - \text{krát více}$, $X - \text{krát méně}$ - využívá tabulek násobků v praxi při tvorbě úloh - seznamuje se s výrazy dělenec, dělitel, podíl, činitel, činitel, součin	<ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání s přechodem desítky do 20 - přirozená čísla do 100, písemné sčítání a odčítání do 100 - násobilky 1 -10	Náš svět AJ – 4tř.
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem kreslení a rýsování - narýsuje, změří délku úsečky (užívá jednotky délky) - rýsuje přímky a polopřímky - určuje vzájemnou polohu dvou přímek v rovině - rozezná geometrická tělesa v praxi	<ul style="list-style-type: none"> - geometrie – průběžně - úsečka, přímka, polopřímka	Výtvarná dílna

Matematika - 3. Ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - užívá spoje násobitek 0 – 10 - dělí a násobí v oboru násobitek - řeší slovní úlohy na násobení a dělení - řeší slovní úlohy se dvěma početními úkony	<ul style="list-style-type: none"> - násobilky 1 – 10 - násobení a dělení dvojciferných a trojiciferných čísel jednociferným	Osv1,2

<ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché slovní úlohy ke vztahu $X - \text{krát více, } X - \text{krát méně}$ - vynásobí pamětně dvojciferné číslo jednociferným - užívá spoje všech násobílek malé násobilky - dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobílek a určí neúplný podíl a zbytek - násobí trojciferné číslo číslem jednociferným - písemně násobí dvojciferná a trojciferná čísla číslem jednociferným - používá výrazy dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl, činitel, činitel, součin - provádí samostatně kontrolu svých početních výkonů	<ul style="list-style-type: none"> - dělení se zbytkem	
<ul style="list-style-type: none"> - čte a píše trojciferná čísla - počítá po jednotkách, desítkách, stovkách - vytvoří soubor s daným počtem prvků do 1000, vyznačí čísla na řádovém počítadle - porovná čísla do 1000 - řeší úlohy na porovnání čísel - používá sčítání a odčítání v oboru do 1000 - písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla a provádí kontrolu svého výpočtu - řeší úlohy na porovnání čísel - používá výrazy sčítanec, sčítanec, součet; menšeneč, menšitel, rozdíl - řeší úlohy typu; $o\ n - \text{více o } n - \text{méně}$ - řeší a vytváří úlohy na sčítání a odčítání - řeší matematické hádanky - řeší problémy z běžného reálného života - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a tisíce	<ul style="list-style-type: none"> - číselná řada do tisíce - znázornění čísel na číselné ose - zápis čísel - porovnávání čísel - součet a rozdíl čísel - písemné sčítání a odčítání - zaokrouhlování a rozklad čísel - užití závorek	
<ul style="list-style-type: none"> - rýsuje přímky a polopřímky - určí vzájemnou polohu dvou přímek - označí bod průsečík dvou přímek - změří délku úsečky s přesností na milimetry - rozlišuje rovinné útvary, trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh a kružnici - přenáší úsečku na danou polopřímku - převádí jednotky délky s užitím měnitelů (mm, cm, dm, m, km) - používá jednotky objemu (l, hl), hmotnosti (g, kg, t) a času - sestaví modely staveb z krychlí a kvádrů - sestrojí libovolnou kružnici - narýsuje trojúhelník podle zadání	<ul style="list-style-type: none"> - přímky - trojúhelník - kružnice - rovinné obrazce - jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), objemu, hmotnosti a času - krychle, kvádr - modely	

Matematika - 4. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		

<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje čísla větší než 1000 - znázorňuje čísla větší než tisíc až milion na číselné ose - porovnává čísla, používá k vyjádření porovnávání čísel $<$, $>$, $=$ - řeší úlohy na porovnání čísel - počítá po tisících a desetitisících - rozkládá čísla do milionu v desítkové soustavě - násobí pamětně mimo obor malé násobilky - pamětně násobí a dělí čísla do milionu jednociferným číslem - písemně násobí jedno a dvouciferným činitelem	<ul style="list-style-type: none"> - číselná řada do milionu - porovnávání čísel - součet a rozdíl čísel - rozklad čísel v desítkové soustavě - násobení a dělení mimo obor malé násobilky	
<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce a desetitisíce - pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0, např. $8400 - 6200$ - písemně sčítá a odčítá (sčítá alespoň tři čísla) - provádí kontrolu pomocí kalkulačky - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru, řeší slovní úlohy se vztahy $o\ x - \text{více}$, $x - \text{méně}$, $x - \text{krát více}$, $x - \text{krát méně}$ - zjistí údaje z diagramu, sestaví jednoduchý diagram	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhlování a rozklad čísel - písemné sčítání a odčítání čísel - práce s kalkulačkou - diagramy	
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná sudá a lichá čísla - doplní jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do milionu - řeší jednoduché, praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech - řeší matematické hádanky - pracuje s časovou osou - zapíše číslice pomocí římských čísel	<ul style="list-style-type: none"> - úlohy na orientaci v prostoru a čase - práce s penězi - řešení matematických hádanek - římské číslice	Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - pozná souměrný útvar - určí osu souměrnosti překládáním - rýsuje trojúhelník pomocí kružidla - rozezná přímkou a úsečkou - vypočítá obvod mnohoúhelníku - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce	<ul style="list-style-type: none"> - rýsování přímek - trojúhelník - obvody - jednotky délky a převody	

Matematika - 5. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> - porovná přirozená čísla do miliardy a zobrazí je na číselné ose - řeší jednoduché rovnice a nerovnice v oboru do miliardy - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti	<ul style="list-style-type: none"> - číselná řada do miliardy - zápis a porovnání čísel - součet a rozdíl čísel - součin a rozdíl čísel - zaokrouhlování čísel	Osv2,3 Náš svět

<ul style="list-style-type: none"> - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně násobí trojčiferným činitelem - písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu násobení i kontrolu na kalkulačce - řeší jednoduché a složené slovní úlohy, řešené jednou nebo dvěma početními operacemi - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky - zapíše a přečte desetinné číslo řádu desetin a setin, zobrazí desetinné číslo na číselné ose - zaokrouhlí desetinné číslo (řádu desetin) na celé číslo - písemně sečte a odečte a vynásobí desetinné číslo řádu desetin, setin a tisícín - řeší praktické úlohy s penězi - zná pojem zlomek - převede zlomek na číslo smíšené - vyznačí polovinu, čtvrtinu, třetinu, osminu	<ul style="list-style-type: none"> - řešení slovních úloh - odhad a kontrola výpočtů, práce s kalkulačkou - vyjádření desetín, setín - písemné sčítání a odčítání desetinných čísel - orientaci v jednoduchých situacích, vyjádření části celku, zlomky se jmenovatelem 10 -100 - zápis čísel smíšených - praktické modely desetinných čísel - řešení matematických hádanek - práce ve skupině	
<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic - rozezná osově souměrné útvary	<ul style="list-style-type: none"> - grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového diagramu - komunikativnost	Výtvarná dílna
<ul style="list-style-type: none"> - doplní řady čísel, tabulky - čte a sestaví sloupkový diagram	<ul style="list-style-type: none"> - diagramy	
<ul style="list-style-type: none"> - zná základní funkce a operační systémy - dodržuje zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky - vyhledá daný spoj v jízdním řádu - sestaví časovou přímku - porovnává statistické údaje	<ul style="list-style-type: none"> - práce s počítačem - třídění údajů	
<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník - vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukce obdélníku a čtverce - výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce - rýsování pravoúhlého rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	
<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá povrch kváдру a krychle sečtením obsahu jejich podstav a stěn - převádí jednotky obsahu - řeší úlohy z praxe na výpočty obsahu obdélníku, čtverce	<ul style="list-style-type: none"> - jednotky obsahu - povrch kváдру a krychle	Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí daný geometrický útvar překládáním a zjistí osu souměrnosti - narýsuje a vyznačí osu souměrnosti do čtvercové sítě	<ul style="list-style-type: none"> - magické čtverce - osová souměrnost	Výtvarná dílna

Matematika - 6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná prvočíslo a číslo složené - provádí rozklad přirozeného čísla na prvočinitele - určí čísla soudělná - určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek dvou až tří přirozených čísel - vyřeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k určení D, n	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Dělitelnost přirozených čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> - násobek, dělitel - znaky dělitelnosti: 2,3,4,5,6,9,10 - prvočísla, rozklad čísla na prvočinitele - největší společný dělitel (D) - nejmenší společný násobek (n) - čísla soudělná, nesoudělná	
<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád - porovnává desetinná čísla - provádí početní výkony s desetinnými čísly - řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly - provádí odhad a kontrolu výsledků řešením numericky a pomocí kalkulaátoru	<p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnávání, zaokrouhlování - početní výkony s desetinnými čísly - slovní úlohy	F 6
<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje a změří úhel dané velikosti - užívá jednotky stupeň, minuta - odhaduje velikost úhlu - graficky a numericky sčítá, odčítá, násobí a dělí úhly - vyznačí a určí velikosti úhlů vrcholových, vedlejších, souhlasných a střídavých	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Úhel a jeho velikost</p> <ul style="list-style-type: none"> - úhel, velikost úhlu - úhel ostrý pravý přímý, tupý - úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé - sčítání, odčítání, násobení úhlů a dělení úhlů dvěma	
<ul style="list-style-type: none"> - určí, zda jsou dva rovinné obrazce shodné - sestrojí obraz rovinného obrazce v osově souměrnosti - určí osu souměrnosti osově souměrné obrazce	<p>Osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - shodnost geometrických útvaru - osová souměrnost a její vlastnosti osově souměrné obrazce	F 7
<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí obraz kváдру a krychle ve volném rovnoběžném promítání - převádí jednotky objemu a povrchu - vypočítá objem a povrch kváдру a krychle - sestrojí síť kváдру a krychle řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů kváдру a krychle	<p>Objem a povrch kváдру a krychle</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvádr a krychle ve volném rovnoběžném promítání - jednotky objemu a obsahu - objem a povrch kváдру a krychle - praktické úlohy	F 6
	Trojúhelník	

<ul style="list-style-type: none"> - popisuje různé trojúhelníky a jejich vlastnosti - určuje velikosti vnitřních úhlů trojúhelníku - sestrojí trojúhelníky podle vět sss, sus, usu - sestrojí střední příčky a těžnice trojúhelníku - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	<ul style="list-style-type: none"> - popisuje různé trojúhelníky a jejich vlastnosti - určuje velikosti vnitřních úhlů trojúhelníku - sestrojí trojúhelníky podle vět sss, sus, usu - sestrojí střední příčky a těžnice trojúhelníku - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	
---	---	--

Matematika - 7. ročník

Školní výstupy

Učivo

Přesahy

Žák:

- převede daný zlomek na základní tvar
- porovná 2 zlomky
- zobrazí daný zlomek na číselné ose
- určí společného jmenovatele dvou až tří zlomků
- sčítá a odčítá zlomky
- násobí a dělí zlomky
- upraví smíšené číslo na zlomek
- určí převrácené číslo k danému zlomku
- převede zlomek na desetinné číslo a naopak
- užívá zlomky při řešení praktických situací
- řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky

Číslo a proměnná

Zlomky

- čtení a zápis zlomků
- vztah mezi zlomky a desetinnými čísly
- zobrazení na číselné ose
- rozšiřování a krácení zlomků; rovnost zlomků
- převrácený zlomek
- smíšené číslo
- početní operace
- složený zlomek

- zapíše záporné a kladné číslo a zobrazí je na číselné ose
- určí opačné číslo k danému číslu
- zobrazí dané rac. číslo na číselné ose
- porovná 2 rac. čísla
- určí absolutní hodnotu rac. čísla

- sčítá a odčítá celá a racionální čísla
- násobí a dělí celá a racionální čísla
- řeší slovní úlohy na užití početních operací s celými a rac. čísly

Celá čísla, racionální čísla

- čísla kladná a záporná
- čísla navzájem opačná
- absolutní hodnota čísla
- uspořádání celých čísel
- sčítání a odčítání celých čísel
- násobení a dělení celých čísel
- záporná desetinná čísla
- racionální čísla
- uspořádání rac. čísel
- početní operace s racionálními čísly

F 6

- porovná 2 veličiny poměrem
- větší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru
- rozdělí celek v daném poměru na dvě(tři) části v daném poměru
- daný poměr zjednoduší krácením
- řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru
- využívá dané měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a čtení map
- zapíše tabulku přímé, nepřímé úměrnosti
- určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení zdůvodní
- zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravouhlé soustavě souřadnic
- narýsuje graf přímé (nepřímé) úměrnosti
- řeší slovní úlohy s využitím vztahu přímé a nepřímé úměrnosti
- řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky

Poměr.

Přímá a nepřímá úměrnost

- poměr
- převrácený poměr
- postupný poměr
- měřítko plánů a map
- přímá úměrnost
- soustava souřadnic; osy souřadnic
- graf přímé úměrnosti
- nepřímá úměrnost
- graf nepřímé úměrnosti
- trojčlenka

- zaokrouhluje
- určí, kolik procent je daná část z celku
- určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent
- určí celek z dané části a příslušného počtu procent

- řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části, celku
- řeší jednoduché příklady na výpočet úroků
- ovládá pojem promile a užívá jej ve slovních úlohách

Procenta. Úroky

- procento, základ, procentová část, počet procent
- úrok

- určí shodné útvary
- užívá věty o shodnosti trojúhelníků – sss, sus, usu
- sestrojí trojúhelník zadaný sss, sus, usu
- zobrazí obraz útvaru v osové a středové souměrnosti
- určí osu osové souměrného rovinného obrazce
- určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce
- užívá shodná zobrazení (osovou a středovou souměrnost v praxi)
- dbá na kvalitu a přesnost rýsování

Geometrie v rovině a v prostoru

Shodnost, středová souměrnost

- shodnost geom. útvarů
- shodnost trojúhelníků
- věty o shodnosti trojúhelníků
- shodná zobrazení, středová souměrnost

- rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a pojmenuje jejich vlastnosti
- rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků a zná jejich vlastnosti
- sestrojí rovnoběžník
- vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku
- sestrojí lichoběžník
- vypočítá obvod a obsah lichoběžníku
- řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku

Čtyřúhelníky

- rovnoběžník a jeho vlastnosti
- výšky a úhlopříčky rovnoběžníku
- obdélník, kosodélník, čtverec, kosočtverec
- obvod a obsah rovnoběžníku
- obsah trojúhelníku
- lichoběžník, jeho vlastnosti
- obvod a obsah lichoběžníku

- sestrojí síť hranolu
- vypočítá povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou
- určí vlastnosti hranolu

Hranoly

- hranol
- objem a povrch hranolu

Matematika - 8. ročník

Školní výstupy Učivo Přesahy

Žák:

- určuje druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulačtoru
- řeší slovní úlohy z praxe na užití určování druhé mocniny a odmocniny

Číslo a proměnná

Druhá mocnina a odmocnina

F 8

- provádí základní početní operace s mocninami
- zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve zkráceném tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$

Mocniny s př. mocnitelem

- operace s mocninami s přirozeným mocnitelem a jejich vlastnosti
- zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin 10

- určí hodnotu číselného výrazu

- zapíše slovní text pomocí výrazů

- ovládá početní výkony s jednočlenem a mnohočlenem

- provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkání

Výrazy a jejich užití

- početní výkony

- druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin

- rozklad výrazů na součin

- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav

- provádí zkoušku správnosti svého řešení

- vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin

- řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineární rovnice a soustavy lineárních rovnic

Lineární rovnice

- rovnost, vlastnosti rovnosti

- lineární rovnice s jednou neznámou a soustava lineárních rovnic o dvou neznámých dosazovací metodou
- slovní úlohy

F 7, F 8, F 9

- definuje a užívá Pythagorovu větu v praxi

Geometrie v rovině a v prostoru; Pythagorova věta

- výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku
- užití Pythagorovy věty

F 7, D 6

- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice
- určí vzájemnou polohu dvou kružnic
- sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodu kružnice
- užívá Thaletovu větu v praxi
- vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice
- charakterizuje kruh, kružnici, válec

Kruh, kružnice

- vzájemná poloha kružnice a přímky
- vzájemná poloha dvou kružnic
- obsah kruhu, délka kružnice

- sestrojí síť válce
- vypočítá objem a povrch válce
- řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům k objemu a povrchu válce

Válec

- síť válce
- výpočet objemu a povrchu válce

F 6

- užívá základní pravidla přesného rýsování a jejich užití v praxi
  - sestrojuje množiny bodů dané vlastnosti
  - sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky (rovnoběžníky, lichoběžníky)
- Konstrukční úlohy

- množiny všech bodů dané vlastnosti a konstrukce trojúhelníku a čtyřúhelníků (rovnoběžníků, lichoběžníků)

Matematika - 9. ročník

Školní výstupy
Učivo
Přesahy

Žák:

- určuje podmínky, za kterých má lomený výraz
- řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli
- řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli

Číslo a proměnná

Lomený výraz. Řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli

- lomený výraz
- definiční obor výrazu
- lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli

F8, F9

- řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací a sčítací metodou
- provádí zkoušku řešení
- řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými

- soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
- řešení slovních úloh

F8, F9

- rozezná funkční vztah od jiných vztahů
- určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce
- sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce
- sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce $y = ax^2$, nepřímé úměrnost $y = k/x$
- řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic
- užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe
- kombinuje poznatky

Funkce

- definiční obor funkce
- množina hodnot funkce
- závislá a nezávislá proměnná
- graf funkce
- rostoucí a klesající funkce
- konstantní funkce
- lineární funkce a její vlastnosti
- graf lineární funkce
- soustavy dvou lineárních rovnic
- kvadratická funkce $y = ax^2$ a její graf
- nepřímá úměrnost $y = k/x$ a její graf

OSV1

- rozezná funkční vztah d jiných vztahů
- určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce
- sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce $y = ax^2$, nepřímé úměrnost $y = k/x$
- řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic
- užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe
- určí a charakterizuje jehlan, kužel, kouli
- kombinuje poznatky
- přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce
- grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic
- kvadratická funkce $y = ax^2$ a její graf
- nepřímá úměrnost $y = k/x$ a její graf

- vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře
- určí hledanou jistinu
- provádí složené úrokování
- vypočítá úrok z úroku
- vyhledá a zpracuje data
- porovnává soubory dat

Základy finanční matematiky

- úrok
- jistina
- úroková doba
- úrokovací období
- úroková míra
- jednoduché úrokování
- složené úrokování

- určuje podobné útvary v rovině
- určuje a používá poměr podobnosti
- sestrojí rovinný obraz podobný danému
- rozdělí úsečku dané délky v daném poměru
- užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami
- užívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe
- určuje hodnoty goniometrických funkcí pomocí tabulek a kalkulátoru

Geometrie v rovině a v prostoru

Podobnost. Goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku

- podobnost
- poměr podobnosti
- podobnost trojúhelníků
- věty o podobnosti trojúhelníků
- dělení úsečky v daném poměru
- poměr stran v podobných trojúhelnících
- goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku

- sestrojí síť jehlanu
- vypočítá objem a povrch jehlanu
- vypočítá objem a povrch kužele
- užívá goniometrické funkce při výpočtu povrchu a objemu jehlanu a kužele

- vypočítá objem a povrch koule

Jehlan, kužel, koule

- jehlan, kužel
- síť jehlanu
- objem a povrch jehlanu a kužele
- koule, poloměr koule
- objem a povrch koule

- provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jeho výsledky formou tabulky nebo diagramu

- čte tabulky a grafy a interpretuje je v praxi
- určí četnost jednotlivých hodnot a zapíše je do tabulky
- vypočítá aritmetický průměr
- určí medián
- určí modus

Základy statistiky

- statistický soubor, šetření
- jednotka, znak, četnost
- aritmetický průměr
- diagramy
- medián
- modus

5.4 Informatika

Charakteristika předmětu:

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova inforatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci):

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích, buď v počítačové učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky. Některá témata probíhají bez počítače. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Informatika probíhá v časové dotaci 1 hodina týdně, od 4. do 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k řešení problémů:

- ukázat žákům různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- podpora různých přijatelných způsobů řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- spolupracovat při řešení ve skupině
- vést k otevřenému vyjadřování názorů podpořených argumenty

Kompetence sociální a personální:

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence pracovní:

- naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

Kompetence digitální:

- vést žáky k tomu, aby v životě dokázali pracovat s informačními technologiemi
- podporovat žáky, aby se orientovali se v různých zdrojích informací

Kompetence k učení:

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- prostřednictvím vhodně zvoleného zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky
- vést žáky k systematickému vyhledávání a ukládání informací

4. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží	Digitální zařízení	
- edituje digitální text, vytvoří obrázek	Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici, Editace textu	Čj M Vv
- přehraje zvuk či video	Používání ovladačů Přehrávání zvuku	Hv
- uloží svoji práci do souboru, otevře soubor	Ukládání práce do souboru Otevírání souborů	
- používá krok zpět, zoom	Editace textu	
- řeší úkol použitím schránky	Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)	
- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Zapnutí/vypnutí, zařízení/aplikace	
Tematický celek - Práce ve sdíleném prostředí		
- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů	Využití digitálních technologií v různých oborech	
- najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	Práce se soubory	
- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením	Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatelé	
- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	Propojení technologií, internet	
- při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	Sdílení dat, cloud	
- rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Technické problémy a přístupy k jejich řešení	
Tematický celek - Úvod do kódování a šifrování dat a informací		
- sdělí informaci obrázkem	Piktogramy, emodži	
- předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	Kód	M
- zakóduje/zašifruje a dekáduje/dešifruje text	Přenos na dálku, šifra	
- zakóduje a dekáduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky	Pixel, rastr, rozlišení	
- obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících	Tvary, skládání obrazce	M

úseček		
Tematický celek - Základy robotiky se stavebnicí		
- sestaví robota podle návodu	Sestavení programu a oživení robota	
- sestaví program pro robota	Sestavení programu a oživení robota	
- oživí robota, otestuje jeho chování	Sestavení programu a oživení robota	
- najde chybu v programu a opraví ji	Sestavení programu a oživení robota	
- upraví program pro příbuznou úlohu	Sestavení programu a oživení robota	
- pomocí programu ovládá světelný výstup a motor	Ovládání světelného výstupu, ovládání motoru	
- používá opakování, události ke spouštění programu	Opakování příkazů, ovládání klávesnicí – události	
Tematický celek - 3D modelování a 3D tisk		
- vytvoří návrh 3D modelu vhodný k tisku	Modelování objektu	M, Vv
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
Projekt: Stavba robota dle vlastní fantazie.		

5. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
Tematický celek - Úvod do práce s daty		
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	Data, druhy dat, doplňování tabulky a datových řad	M
- doplní posloupnost prvků	Kritéria kontroly dat, doplňování tabulky a datových řad	
- umístí data správně do tabulky	Kritéria kontroly dat	
- doplní prvky v tabulce	Řazení dat v tabulce, vizualizace dat v grafu	
- v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Doplňování tabulky a datových řad, kritéria kontroly dat, řazení dat v tabulce	
Tematický celek - Základy programování – příkazy, opakující se vzory		
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program	Příkazy a jejich spojování, opakování příkazů, pohyb a razítkování	
- v programu najde a opraví chyby, rozpozná opakující se vzory	Opakování příkazů	
- používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát	Opakování příkazů, pohyb a razítkování, ke stejnému cíli vedou různé algoritmy	
- vytvoří a použije nový blok	Vlastní bloky a jejich vytváření	
- upraví program pro obdobný problém	Kombinace procedur, modifikace programu	
Tematický celek - Úvod do informačních systémů		
- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky	Systém, struktura, prvky, vztahy	
- určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy	
Tematický celek - Základy programování – vlastní bloky, náhoda		
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy	Vlastní bloky a jejich vytváření	
- v programu najde a opraví chyby	Ladění, hledání chyb	
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát	Opakování příkazů, pohyb a razítkování, pevný počet opakování	
- rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj	Opakování příkazů, kombinace procedur	
- vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky	Vlastní bloky a jejich vytváření, kombinace procedur, změna vlastností postavy pomocí příkazu	
- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky	Čtení programů	

- rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit	Ladění, hledání chyb, programovací projekt	
- cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Náhodné hodnoty	
Tematický celek - Úvod do modelování pomocí grafů a schémat		
- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty	Graf, hledání cesty	M
- pomocí obrázku znázorní jev	Schémat, obrázkové modely	
- pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Model	
Tematický celek - Základy programování – postavy a události		
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav	Ovládání pohybu postav, násobné postavy a souběžné reakce, animace střídáním obrázků	M, Vv
- používá události ke spuštění činnosti postav	Modifikace programu, spuštění pomocí událostí	
- ovládá více postav pomocí zpráv	Vysílání zpráv mezi postavami	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
Ověřování věrohodnosti získávaných informací, důraz na přesnou formulaci sdělení		

6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
Tematický celek - Kódování a šifrování dat a informací		
- rozpozná zakódované informace kolem sebe	Přenos informací, standardizované kódy	M
- zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady	Znakové sady	
- zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer	Přenos dat, symetrická šifra	
- zakóduje v obrázku barvy více způsoby	Identifikace barev, barevný model	
- zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů	Vektorová grafika	
- zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování, využívá i binární čísla	Binární kód, logické A a NEBO	
Tematický celek - Textový editor		
- v textovém editoru dokáže otevřít existující soubor, upravit vlastnosti písma a odstavce, příp. vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu	Textový editor tvoření a editace textového dokumentu	Čj, Aj
- dokáže uložit změny, zvládá práci s textovým editorem - zarovnávání, nadpisy, písmo, práci s bloky, sloupci a dalšími panely nástrojů	Textový editor tvoření a editace textového dokumentu	
Tematický celek - Informační systémy		
- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	
- pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím	Školní informační systém,	

související práva	uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	
Tematický celek - Počítače		
- nainstaluje a odinstaluje aplikaci	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému	
- uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory	Správa souborů, struktura složek	
- vybere vhodný formát pro uložení dat	Správa souborů, struktura složek	
- vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě	Domácí a školní počítačová síť	
- porovná různé metody zabezpečení účtů	Fungování a služby internetu, přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)	
- spravuje sdílení souborů	Správa souborů, struktura složek	
- pomocí modelu znázorní cestu e mailové zprávy	Princip e-mailu	
- zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či	Instalace aplikací	
- aplikace, ukončí program bez odezvy	Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	
Tematický celek - Prezentace		
- vytvoří prezentaci s ovládaným i automatickým posunem	kreslení v programu, nastavení vlastní animace, snímek, přechod snímku	Vv
Tematický celek - Práce s daty		
- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)	Data v grafu a tabulce	M
- navrhne tabulku pro záznam dat	Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce	
- odpoví na otázky na základě dat v tabulce	Kontrola hodnot v tabulce	
- propojí data z více tabulek či grafů	Filtrování, řazení a třídění dat	
- popíše pravidla uspořádání v existující tabulce	Porovnání dat v tabulce a grafu	
- doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy	Řešení problémů s daty	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
Ověřování věrohodnosti získávaných informací, důraz na přesnou formulaci sdělení.		

7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
Tematický celek - Algoritmizace a Programování – opakování a vlastní bloky		
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost	Vytvoření programu	M
- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	Vytvoření programu	Čj
- ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	Vytvoření programu, opakování, podprogramy	
- používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování	Opakování	
- vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	Vytvoření programu, opakování, podprogramy	
- diskutuje různé programy pro řešení problému	Vytvoření programu	
- vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Vytvoření programu, opakování, podprogramy	
Tematický celek - Modelování pomocí grafů a schémat		
- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností	Standardizovaná schémata a modely	M, Fy
- v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku	Modely, paralelní činnost	
- pomocí ohodnocených grafů řeší problémy	Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu	
- pomocí orientovaných grafů řeší problémy	Orientované grafy, automaty	
- vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu, orientované grafy, automaty, modely, paralelní činnost	
Tematický celek - Programování – podmínky, postavy a události		
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	Opakování s podmínkou, události, vstupy, objekty a komunikace mezi nimi	
- používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna	Opakování s podmínkou, události, vstupy, objekty a komunikace mezi nimi	
- spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav	Opakování s podmínkou, události, vstupy, objekty a komunikace mezi nimi	
- hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Opakování s podmínkou, události, vstupy, objekty a komunikace mezi nimi	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
Ověřování věrohodnosti získávaných informací, důraz na přesnou formulaci sdělení.		

8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
Tematický celek - Programování – větvení, parametry a proměnné		
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	Větvení programu, rozhodování	M, Fy
- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	Větvení programu, rozhodování	
- ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	Větvení programu, rozhodování	
- používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna	Větvení programu, rozhodování, podprogramy s parametry	
- spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav	Grafický výstup, souřadnice	M
- používá souřadnice pro programování postav	Grafický výstup, souřadnice	
- používá parametry v blocích, ve vlastních blocích	Podprogramy s parametry	
- vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu	Proměnné	
- diskutuje různé programy pro řešení problému	Větvení programu, rozhodování	
- hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Větvení programu, rozhodování	
Tematický celek - Hromadné zpracování dat		
- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky	Relativní a absolutní adresy buněk	
- používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)	Funkce s textovými vstupy, funkce s číselnými vstupy	M, Fy
- řeší problémy výpočtem s daty	Použití vzorců u různých typů dat	
- připíše do tabulky dat nový záznam	Vkládání záznamu do databázové tabulky	
- seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)	Řazení dat v tabulce, filtrování dat v tabulce	
- používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	Filtrování dat v tabulce	
- ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Zpracování výstupů z velkých souborů dat	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
Ověřování věrohodnosti získávaných informací, důraz na přesnou formulaci sdělení.		

9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
Tematický celek - Programovací projekty		
- řeší problémy sestavením algoritmu	Popsání problému	M

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	Programovací projekt a plán jeho realizace, pohyb v souřadnicích, ovládání myši, posílání zpráv, vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu, nástroje zvuku, úpravy seznamu, import a editace kostýmů, podmínky, animace kostýmů postav, události, analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné, výrazy s proměnnou, tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	
- ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	Testování, odladění, odstranění chyb	
- vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Programovací projekt a plán jeho realizace	
- řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků	Programovací projekt a plán jeho realizace	
- hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Programovací projekt a plán jeho realizace, popsání problému, testování, odladění, odstranění chyb	
- zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Popsání problému, návrh postupu, klonování	
Tematický celek - Digitální technologie		
- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí	Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí	Fy, M
- vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením	Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí, operační systémy: funkce, typy, typické využití	
- diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich	Operační systémy: funkce, typy, typické využití	
- na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	Komprese a formáty souborů	
- popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní	Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)	

- na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti	Typy, služby a význam počítačových sítí	
- vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu	Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa, struktura a principy Internetu, datacentra, cloud, web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL, princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování), fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	Ov
- diskutuje o cílech a metodách hackerů	Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy, zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat, digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat	
- vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat	Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy, zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat, digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat	
- diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
Ověřování věrohodnosti získávaných informací, důraz na přesnou formulaci sdělení.		

5.5. Náš svět

Charakteristika vyučovacího předmětu Náš svět

Vyučovací předmět Náš svět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Předmět vznikl propojením učiva Prvouky, Vlastivědy a Přírodovědy.

Žáci získávají informace o sobě a okolním světě, vytvářejí si vztah k životu, k přírodě, k vlasti, k ostatním lidem a k sobě samým. Učí se základním pracovním a společenským návykům, získávají vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost, vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi i ději kolem sebe, seznamují se s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Náš svět

Předmět je realizován v 1. - 3. ročníku. Hodinová dotace v jednotlivých ročnících je následující: v 1., 2. a 3. ročníku 2 hodiny týdně. Předmětem prolínají průřezová témata.

Vzdělávací obsah předmětu **Náš svět** je rozčleněn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu „**Místo, kde žijeme**“ se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm, chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

V tematickém okruhu „**Lidé kolem nás**“ si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance a pomoci mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět. Poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny a v rozmanitých památkách.

V tematickém okruhu „**Lidé a čas**“ se žáci učí orientovat v dějích a čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, vycházejí od neznámějších událostí v rodině, v obci a regionu a postupují k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

V tematickém okruhu „**Rozmanitost přírody**“ žáci poznávají prakticky i teoreticky rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody v nejbližším okolí svého bydliště. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací, se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu „*Člověk a jeho zdraví*“ poznávají žáci především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro něho vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Náš svět

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni:

- k zodpovědnosti za své vzdělávání, připravujeme je na celoživotní učení
- k samostatnosti a tvořivosti
- k výběru různých přijatelných způsobů k dosažení cíle, učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů
- k aktivnímu získávání dovedností, k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by mohli v budoucnu uspět
- k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování v různých situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví ostatních
- k užívání správné terminologie a symboliky

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žáci jsou vedeni:

- k týmové spolupráci při řešení problémů
- k tomu, jak některým problémům předcházet
- k tomu, aby se problémů nebáli, dokázali o nich hovořit a přijímali zodpovědnost za své chování
- k tomu, aby docházeli k samostatným objevům, řešením a závěrům

Vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učíme žáky prakticky problémy řešit

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k tomu, aby otevřeně slušným způsobem dokázali vyjádřit svůj názor
- k tomu, aby respektovali zásady správné komunikace a odlišné názory ostatních
- k tomu, aby naslouchali promluvám druhých
- k rozšiřování slovní zásoby na osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech, výtvorech
- aby, předávali své zkušenosti a poznatky z cestování svým spolužákům

Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k práci v týmech a k rozdělování rolí, rozvíjíme jejich schopnost zastávat různé role

- k toleranci a k uznání přirozené autority svých spolužáků
- k tomu, aby si vzájemně pomáhali, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- k respektování a hodnocení vlastní práce i práce druhých

Učíme žáky chápat různé sociální postavení lidí v historii naší země a dávat je do souvislosti se současností

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni:

- k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví
- k tomu, aby si vážili sami sebe, rodiny, obce
- k tomu, aby se seznamovali s kulturou jiných národů
- k tomu, aby netolerovali agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- k tomu, aby si uvědomovali svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu

Učíme žáky základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k pozitivnímu vztahu ke své práci a k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- k důslednému dodržování vymezených pravidel a k ochraně zdraví
- k tomu, aby pracovali přiměřeným tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých
- k tomu, aby udržovali pořádek v prostorách školy i mimo ni
- k pozorování a experimentování

Seznamujeme žáky s různými profesemi, s možnostmi jejich budoucího povolání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Náš svět

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší
- možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše
- změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty
- a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti,
- přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu,
- interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti,
- soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné
- vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím
- elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke
- zdraví

- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Náš svět - 1. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- pojmenuje svou školu - při cestě ze školy a do školy dbá na svoji bezpečnost - ukáže, jak přecházet po přechodu pro chodce před školou - udělá průvodce školou pro své spolužáky - připravuje si sám věci na vyučování - respektuje pravidla chování ve škole	<u>Místo, kde žijeme</u> - škola - domov	ČJ OSV1 VDO
- pojmenuje obec, ve které žije	- obec	
- vyjmenuje a nakreslí členy své rodiny a seřadí je podle věku - vytváří si kladný vztah ke členům své rodiny	<u>Lidé kolem nás</u> - rodina - soužití lidí	Výtvarná dílna
- vypráví o práci svých rodičů	- povolání	
- respektuje své spolužáky s jejich vadami i přednostmi - rozliší nesprávné chování u jiných i u sebe	- chování lidí	OSV2 OSV3, MkV
- vyjmenuje dny v týdnu - orientuje se v čase - určí celé hodiny, ukáže je na ciferníku	<u>Lidé a čas</u> - orientace v čase	
- nakreslí den a noc - podle obrázků rozpozná jednotlivá roční období, nakreslí charakteristické znaky - zazpívá píseň o počasí - pečuje o ptáky a zvířata v zimě - pozoruje změny počasí v závislosti na ročním období	<u>Rozmanitost přírody</u> - změny v přírodě	Výtvarná dílna HV AJ 4
- pojmenuje nejznámější rostliny a živočichy ze svého okolí na obrázku i ze skutečnosti - rozliší živočichy na domácí a volně žijící - rozliší plody lesních plodů	- rostliny - živočichové	Výtvarná dílna
- dodržuje základní hygienické návyky - řekne svůj režim dne - ukáže a pojmenuje základní části lidského těla	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - lidské tělo	TV
- dodržuje základní pravidla účastníka silničního provozu	- péče o zdraví	TV
- pozná bezpečná místa pro hry	- osobní bezpečí	

- řídí se pokyny dospělých při mimořádných událostech	- situace hromadného ohrožení	
---	-------------------------------	--

Náš svět - 2. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- řekne a napíše adresu svého bydliště a školy - připravuje si na vyučování podle rozvrhu hodin - vybarví správně semafor a dopravní značky - nakreslí a pojmenuje dopravní značky v okolí školy - respektuje pravidla silničního provozu - vyjmenuje a nakreslí základní dopravní prostředky a vyjmenuje ty, které škodí životnímu prostředí - zapamatuje si důležitá telefonní čísla	<u>Místo, kde žijeme</u> - škola - domov - obec	ČJ VV EV
- přinese fotografii členů rodiny a vysvětlí na ní příbuzenské vztahy - vypráví, co doma dělají jednotliví členové rodiny a jak se k sobě chovají	<u>Lidé kolem nás</u> - rodina	ČJ OSV3
- vypráví o povolání svých rodičů - vystříhne a nalepí obrázky různých profesí a řekne, co při nich lidé dělají	- povolání	
- na příkladech vysvětlí pojmy: včera, dnes, zítra - ukáže na ciferníku hodin celou hodinu, půl hodiny, čtvrt hodiny - rozezná digitální čas - vyjmenuje měsíce, rozliší kalendářní a školní rok, vymezí týdny, dny, hodiny - časově zařadí Vánoce a Velikonoce - podle obrázků rozliší minulost, současnost a budoucnost	<u>Lidé a čas</u> - orientace v čase	M
- třídí obrázky na historické a současné - vyjmenuje zvyky, které lidé dodržují o Vánocích a Velikonocích - aktivně pracuje v třídní samosprávě	- současnost a minulost v našem životě	Výtvarná dílna HV VDO
- zaznamenává počasí v jednotlivých ročních obdobích - charakterizuje jednotlivá roční období	<u>Rozmanitost přírody</u> - změny v přírodě	Výtvarná dílna
- pojmenuje obrázky květin, které kvetou na jaře - třídí obrázky ovocných stromů a jiných listnatých stromů - přiřazuje obrázky plodů k ovocným stromům - třídí a pojmenuje obrázky ptáků - třídí obrázky zvířat	- rostliny - živočichové	
- dodržuje základní hygienické návyky - řekne svůj režim dne - ukáže a pojmenuje základní části lidského těla - vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc, úraz	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - lidské tělo - zdravá výživa	TV Výtvarná dílna ČJ

- třídí obrázky různých druhů potravin, rozlišuje zeleninu a ovoce		
- ošetří drobné poranění - dokáže vybrat bezpečné místo pro hry - chrání si své zdraví	- péče o zdraví	TV
- na modelové situaci si nacvičuje obranné chování při setkání s neznámou osobou - dokáže přivolat pomoc	- osobní bezpečí	
- dodržuje základní pravidla účastníka silničního provozu	- bezpečnost v silničním provozu	TV
- řídí se pokyny dospělých při mimořádných událostech	- situace hromadného ohrožení	

Náš svět - 3. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- zavede spolužáky na určená místa, upozorní na možná nebezpečí - vytvoří jednoduchý orientační plánec obce - pojmenuje hlavní světové strany - ukáže světové strany podle přírodních úkazů	<u>Místo, kde žijeme</u> - obec - světové strany	
- řekne název kraje, do kterého patří jeho bydliště - označí rozdíly mezi městem a venkovem - popíše změny v místě, kde žije - vysvětlí, co pro něj znamená domov - vyjmenuje představitele školy, obce, státu	- místní region	EV VDO
- popíše jednoduše přírodní objekty a objekty vytvořené člověkem v místní krajině - vyjmenuje způsoby využití krajiny člověkem - rozpozná pravý a levý přítok řeky	- okolní krajina	
- pojmenuje základní povinnosti a práva členů rodiny - nakreslí jednoduché schéma své rodiny	- lidé kolem nás	
- pojmenuje profese svých rodičů - předvede a přiblíží některá povolání - na konkrétním příkladu rozliší dobrou a špatnou práci	- povolání	
- zformuluje jednoduchá pravidla pro soužití ve škole - řekne, jaké chování porušuje lidská práva - řekne, co se mu líbí a nelíbí na svém kamarádovi	- chování lidí	OSV2
- určuje čas podle hodin - vyhledává v kalendáři dny, týdny, měsíce	<u>Lidé a čas</u> - orientace v čase	
- zjistí jméno významného rodáka z okolí svého bydliště - vypráví některou z pověstí O Kačence	- minulost kraje	ČJ

<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech objasní rozdíl mezi životem dříve a nyní - rozliší různé činnosti lidí - pojmenuje lidské výtvořky kolem sebe - rozpozná různé materiály a řekne, k čemu se používají	- minulost a současnost v našem životě	Výtvarná dílna
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší rostliny kvetoucí a nekvetoucí - popíše části rostlin - vyjmenuje nejznámější hospodářské a léčivé rostliny - vysvětlí rozdíl mezi dřevinami a bylinami - ukáže nejznámější jedovaté houby - popíše a určí známá zvířata podle typických znaků - třídí rostliny, houby a živočichy pomocí atlasů	<u>Rozmanitost přírody</u> - rostliny a živočichové	AJ
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi živou a neživou přírodninou - rozliší přírodniny, suroviny a výrobky	- živá a neživá příroda	
<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým pokusem dokáže přítomnost vzduchu v půdě a vodě - vysvětlí význam vzduchu, vody a půdy pro život všech živých organismů - jednoduše popíše koloběh vody v přírodě	- látky a jejich vlastnosti	Výtvarná dílna EV
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, čím se člověk odlišuje od ostatních živočichů - vyjmenuje jednotlivé etapy lidského života - ukáže a pojmenuje základní části lidského těla včetně nejdůležitějších vnitřních orgánů a vysvětlí jejich význam - zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny - popíše zdravotní rizika spojená s častým a dlouhým sezením u televize a u počítače, s kouřením a požitím návykových látek	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - lidské tělo	TV
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže přivolat lékařskou pomoc a ošetřit drobné poranění - rozezná nebezpečná místa ve svém okolí, dbá na vlastní bezpečí	- péče o zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> - chrání osobní údaje před cizími lidmi - dokáže na modelových situacích odmítnout návrhy a lákání cizích osob	- osobní bezpečí	
<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí dopravní značky do skupin - dodržuje pravidla z hlediska chodce a cyklisty	- bezpečnost v silničním provozu	TV

5.6. Dějepis

i. Charakteristika vyučovacího předmětu Dějepis

Vyučovací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. V tomto kontextu se jedná především o dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace (příprava žáků na život v integrované Evropě, v Evropské unii). Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

ii. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Dějepis

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v 2hodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin) v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety a zájezdy, exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu. Výuka dějepisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Výuka dějepisu směřuje k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře;
- vytvoření představy historického času;
- seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které mají důležitý význam i pro dobrou orientaci v současném životě;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledků pro současnost i budoucnost;
- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí;
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektováním;
- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům;

- vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům;
- k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči
- myšlenkové manipulaci
- pochopení prvořadě potřeby života v míru;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské soudržnosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací

iii. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Dějepis

KOMPETENCE K UČENÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- rozvíjení aktivního zájmu o poznávání historie své vlasti, Evropy, světa
- samostatnému plánování, organizování a vyhodnocování jejich činnosti
- vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací v literatuře a na internetu
- zpracovávání informací z hlediska důležitosti a objektivitu a jejich využívání k dalšímu učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“
- motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení
- při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace
- učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru Dějepis rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“
- podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Žáci jsou vedeni k:

- praktickému řešení problémů
- chápání vzájemných souvislostí či zákonitostí historických faktů
- zobecňování a aplikování poznatků v různých oblastech života
- logickému vyvozování a předvídání specifických závěrů z analýzy historických faktů
- rozvíjení schopnosti objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů
- učíme, jak některým problémům předcházet
- průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- stručnému, přehlednému a objektivnímu sdělování (ústně i písemně) postupů, výsledků a závěrů svých zjištění
- tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- publikování a prezentování svých názorů a myšlenek
- přátelské komunikaci mezi sebou a s vyučujícím
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu
- podporujeme kritiku a sebekritiku

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- práci v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- kritickému zhodnocení práce v týmu, své práce i práce ostatních členů týmu
- vzájemné pomoci, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli)

- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Žáci jsou vedeni k:

- plnění svých povinností, uplatňování svých práv a respektování práv druhých
- zodpovědnosti za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- ochotě účinně pomoci v různých
- poznání možností praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti. Vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do života společnosti, učíme je poznávat a chránit svá práva a respektovat práva ostatních
- k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvarů minulosti.

Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.

Netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.

Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.

Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

Jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti.

Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- optimálnímu plánování a provádění jejich pracovní činnosti a zpracování získaných dat a jejich vyhodnocení
- využívání moderní technologie, postupů, pomůcek a techniky
- dodržování a plnění jejich povinností a závazků.

iv. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis

2. stupeň

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

žák:

- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák:

- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

žák:

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

žák:

- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

žák:

- vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky na příkladech evropských dějin, konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák:

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla
- charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

žák:

- na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět
- rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

žák:

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Dějepis - 6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- na mapě ukáže místa, která navštívil, a památky, které viděl	ČLOVĚK V DĚJINÁCH - úvod do studia dějepisu	- Z
- navštíví muzeum, zúčastní se archeologického dne		PV, PŘ, VV
- namaluje časovou osu a zaznamená do ní nejdůležitější události, na mapě ukáže nejstarší říše		Z, VV
- popíše, jak se měnilo podnebí, krajina a skladba živočichů, když skončila doba ledová a začala doba meziledová - dá do souvislosti se změnou života lidí - vyrobí si oštěp pravěkého lovce - uvaří si maso v podzemním hrnci - nasbírání si léčivé byliny, lesní plody - uhlem nakreslí zvíře za zvuků píšťal a bubínků - obtiskováním rukou vytvoří umělecké dílo	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI - člověk a lidská společnost v pravěku	- PV - vaření - PŘ - VV - HV - OSV 1
- vysvětlí, jak došlo k přechodu k zemědělství - ukáže první zemědělské oblasti na dějepisné mapě - uvede příčiny domestikace zvířat - objasní přednost kovů - vyrobí si halenu pravěkého zemědělce, kterou obarví pomocí přírodních barviv - vyrobí si šperky z přírodních materiálů		- šití - PV - vaření - EV

<ul style="list-style-type: none"> - upeče si chlebovou placku - porovná různé typy lidských sídel		
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví srovnávací tabulku o vývoji ve světě a uvede některá archeologická naleziště u nás a ukáže je na dějepisné mapě		- MkV
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní místo vzniku nejstarších států - určí, kterým dnešním státům náleží uvedené oblasti - pracuje s dějepisnými mapkami a dějepisným atlasem - uvede, jak se šířilo zemědělství do různých oblastí	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY - nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	- MkV
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá, co zanechaly uvedené státy světa (ve vědě, kultuře) - vysvětlí, jak vznikla bible - předvede židovské tance - s pomocí četby se zamyslí nad poselstvím hinduismu a konfucianismu - uvede, co všechno lze vyčíst z archeologických nálezů - uvede nejstarší zákoníky a řekne, s jakými zákony souhlasí, s jakými ne a proč		- HV - MkV - EV - OSV 2
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší spartskou a athénskou výchovu - doloží příklady vliv řecké vzdělanosti, vědy a umění na další vývoj v historii - zúčastní se klasických řeckých olympijských her - popíše život v antickém Římě - vysvětlí úlohu křesťanství - posoudí vliv římské kultury na kulturu evropskou	- antické Řecko a Řím - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	- TV - MkV - VE
<ul style="list-style-type: none"> - uvede přírodní podmínky významné pro vznik řeckých států - vysvětlí pojem demokracie - vyvodí příčiny a zhodnotí výsledky Peloponéských válek - odhadne úlohu významných osobností antického Říma - porovná vývoj západořímské a východořímské říše - porovná postavení jednotlivých vrstev obyvatelstva v antice, zhodnotí postavení otroků, posoudí, zda i v dnešní době trpí někdo tímto nedůstojným postavením		- MkV

Dějepis - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní, co je stěhování národů - předvede svoji orientaci na dějepisné mapě - sestaví časovou posloupnost vzniku západních států v Evropě - vysvětlí, jak ovlivňovaly výboje asijských kmenů	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA - nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a	- MkV - EV

evropské dějiny	západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj	
- objasní rozdíl mezi západním a východním křesťanstvím - rozliší základní pojmy islámu - uvede význam Byzantské říše pro naše území	- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	- MkV
- objasní nutnost sjednocení slovanských kmenů - vyhledá příklady pro výlučnost kultury Velké Moravy a důležitost cyrilometodějské mise - využije dokumentů a četby pro doložení úlohy Přemyslovců v našich dějinách - posoudí události stoleté války, zhodnotí osobnost Jany z Arku, vyhledá souvislosti s naší historií - posoudí schopnosti Karla IV. a význam jeho vlády, uvede příklady jeho péče o vzdělanost, kulturu a stát	- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	- ČJ - MkV
- zhodnotí význam církevních řádů v raném středověku - na příkladech doloží vliv víry na středověkého člověka - zúčastní se vynášení Morany	- kultura středověké společnosti	VV, PV, OSV 1
- vysvětlí změny v zemědělské výrobě, popíše život ve středověkém městě, uvede příklady řemesel - uvaří středověké jídlo - uvede znaky románského a gotického slohu, příklady stavebních památek - vytvoří mozaiku - postaví středověké hradby - navštíví zříceninu a namaluje její původní stav, řekne (napíše), zda je pro něho důležité, aby se památky chránily a opravovaly - ztvární dramaticky postavy středověku různého sociálního postavení	- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - románské a gotické umění a vzdělanost	- vaření - EV - VDO
- rozliší znaky, objasní pojmy, uvede představitele a příklady památek - sestaví přehled hlavních reformátorů a míst jejich působení - porovná představy gotického a renesančního člověka o světě	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY - renesance, humanismus, reformace a její šíření Evropou	- OSV 1 - VE
- popíše život společnosti, zhodnotí osobnost Jana Husa a výsledek husitského hnutí	- husitství	- ČJ
- na mapě ukáže cesty mořeplavců, uvede důvody hledání nových cest - shrne význam objevných plaveb a jejich důsledků	- zámořské objevy a počátky dobývání světa	- Z - MkV
- zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad - vysvětlí, jak vznikla a působila jednota bratrská - popíše život v zemi za Jagellonců - shrne okolnosti související se vznikem	- český stát v 15. – 17. stol.	- ČJ

středoevropského soustátí - uvede významné osobnosti rudolfínské doby - zhodnotí osobnost J. A. Komenského a význam jeho díla		
- popíše úlohu českých stavů, popíše průběh stavovského povstání - popíše průběh třicetileté války, zapojení jednotlivých států	- velmoci v 15. – 17. stol.	
- vybere hlavní znaky baroka a uvede příklady památek	- baroko	

Dějepis - 8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- zhodnotí vliv osvícenců - formuluje vlastní názor na myšlenky osvícenství - napíše slohové cvičení na vybrané téma (Jsme díky vědeckému pokroku šťastnější?, Proč tu jsem?, sci-fi – mimozemšťan: Paradoxy naší doby.) - vysvětlí, jaký vliv měly myšlenky osvícenství na utváření USA - uvede, jaký vliv mělo osvícenství na absolutistické monarchie v Evropě - vysvětlí pojmy: absolutismus, osvícenský absolutismus, absolutistická monarchie, konstituční monarchie - napíše životopis vybraného evropského panovníka a zhodnotí vliv dětství a okolí na jeho chování - popíše, jaký vliv měl rozvoj průmyslu v Anglii na životní prostředí, životní styl obyvatelstva a demografický vývoj	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI - osvícenství - industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka - vznik USA	- ČJ - F - OSV 1 - MkV - EV
- objasní, jaký vliv měla francouzská revoluce na upevnění absolutismu na jedné straně a na rozmach osvobozovacích hnutí na druhé straně	- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět	
- stanoví předpoklady, úkoly a cíle národního obrození, posoudí úlohu buditelů	- utváření novodobého českého národa	
- sestaví přehled států a vlád - stanoví příčiny revoluce 1848, popíše její průběh a zhodnotí význam - vysvětlí, jak se hledaly odpovědi na řešení sociálních otázek	- národní hnutí velkých a malých národů - revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů	
- provede přehled hnutí, uvede cíle a zhodnotí výsledky - vysvětlí pojmy: klasicismus a romantismus - rozliší politické programy a cíle v jednotlivých zemích, určí příčiny neúspěchu	- politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	

- srovná hospodářskou vyspělost států, doloží nerovnoměrnost vývoje států - vytvoří projekt, jak pomoci dnešním africkým státům	- kulturní rozrůzněnost doby	- MkV
- uvede vztahy mezi velmocemi, rozpory a lokální střety, popíše průběh války, posoudí výsledek a důsledky - vysvětlí boj o samostatnost, uvede formy odboje a hlavní představitele, vyhledá vlastní (rodinné) dokumenty z tohoto období	- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus, 1. sv. válka	

Dějepis - 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy	MODERNÍ DOBA - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě,	
- vysvětlí pojem: fašismus, objasní vznik a cíle fašistického hnutí, zhodnotí vnitřní situaci země i mezinárodní vztahy - posoudí vliv televizního vysílání na život ve fašistickém Německu a pojmenuje, jakým způsobem manipulovala televize s lidmi, zhodnotí vliv reklamy na moderního člověka, vytvoří reklamu na vybraný výrobek	- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět	- VV - OSV 2 - MeV - VE
- rozliší politické proudy, opatření, reformy, zhodnotí úroveň země a mezinárodní postavení - vytvoří volební program prvorepublikové politické strany a namaluje její volební plakát - porovná americký a československý feminismus, posoudí význam TGM na formování žen. hnutí v ČSR - na příkladech zhodnotí postoj umělců k sílícímu fašismu - rozpozná souvislost našich a svět. dějin, rozliší postoje velmocí, uvede důsledky Mnichova pro nás a svět - s použitím mapy a zejména na základě vlastní četby zdokumentuje život za protektorátu	- vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	- ČJ - MeV
- uvede sled hlavních událostí, hlavní etapy, rozhodující bitvy, postup spojenců, zhodnotí výsledek a důsledky 2. světové války - uvede příklady projevů odporu, organizování odboje vnitřního a zahraničního, jeho hrdiny, zhodnotí význam a činy našich vojáků, letců - po zhlédnutí filmu namaluje protiválečný plakát	- druhá světová válka, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	- VV
- po zhlédnutí filmu vyjádří pomocí kresby uhlem svůj dojem o koncentračním táboře - porovná životopis R. Hösse a M. Kolbeho a zhodnotí vliv dětství a okolí na jejich chování	- holocaust	- VV - OSV 1

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a uvede souvislost politického a hosp. vývoje - posoudí myšlenky feminismu - objasní situaci v poválečném Československu ve všech oblastech (od hospodářství až po kulturu) - objasní politický převrat a jeho důsledky - posoudí závislost ČSR na vlivu SSSR - vysvětlí pojem: studená válka, uvede příklady, vyhledá spojitost světových a národních dějin, určí zařazení do vojenských bloků - na příkladech zdokumentuje vnitřní situaci Maďarska v r. 1956 a Československa v r. 1968 - na příkladech rozliší systém totalitní a demokratický - vyhledá v tisku informace o krizi sovětského impéria („perestrojka“) a objasní snahu o změnu systému - sestaví přehled hlavních událostí a doloží důsledky - objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení v r. 1993	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT <ul style="list-style-type: none"> - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) - Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR	- MeV
<ul style="list-style-type: none"> - sleduje tisk, vyhledává informace	- OSN, NATO, OECD	- OV
<ul style="list-style-type: none"> - s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému - porovná práva černochoů v 1. pol. 20. stol. a nyní, uvede příklady, které vedly k zrovnoprávnění tohoto etnika v USA - napíše slohovou práci na téma: Afrika – černé svědomí bohatého severu	- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	- OV - MkV
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí vnitřní i mezinárodní postavení ČR v současnosti - sestaví přehled nejvýznamnějších objevů, vynálezů, výtvorů a děl a jejich autorů	- problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	- OV

5.7. Občanská výchova

v. Charakteristika vyučovacího předmětu Občanská výchova

Vyučovací předmět Občanská výchova je integrovaným vyučovacím předmětem. Jeho cíle, zaměření a vzdělávací obsah vycházejí ze vzdělávacích oborů RVP ZV Výchova k občanství a Výchova ke zdraví. Filozofie integrovaného vyučovacího předmětu Občanská výchova vychází z myšlenky, že zdraví jedince, jeho zdravý životní styl, život v rodině a život ve společnosti jsou spolu vzájemně velmi úzce propojeny. Každá společnost usiluje o výchovu zdravého jedince a zdravé rodiny. A naopak - sama definice zdraví ("zdraví = stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody") připomíná nepominutelnost sociálního aspektu ve výchově ke zdraví.

Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti.

Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Přípravuje žáky řešit některé problémy související se zakládáním a vedením vlastní domácnosti. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivce do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, usiluje o vytvoření a upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Část vzdělávacího obsahu věnovaná výchově ke zdraví a zdravému životnímu stylu přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně zodpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích.

Vyučovací předmět Občanská výchova rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí žáky dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

vi. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Občanská výchova

Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prvouce, vlastivědě a přírodovědě v 1. - 5. ročníku. Vyučuje se v hodinové týdenní dotaci v 6. - 9. ročníku. Výuka převážně probíhá v kmenových třídách.

vii. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Občanská výchova

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- vybírali a využívali vhodné způsoby, strategie pro vlastní učení
- vyhledávali informace v různých informačních zdrojích ((učebnicích i jiných knihách (encyklopedie apod.), novinách, na internetu atd.; v těchto informacích najít podstatné informace, odstranit informace nevěrohodné, nepotřebné
- si uvědomili propojenost učiva s praxí
- využívali informace nabyté ve škole v praktickém životě
- operovali s obecně užívanými termíny a symboly
- propojovali znalosti do souvislostí, a to i z různých vzdělávacích oblastí
- uměli posoudit vlastní pokrok, určit překážky bránící ve zvládnutí učiva a získání klíčových kompetencí, naplňuje si, jakým způsobem by se mohl zlepšit (podporováno žákovskou knížkou používanou na 2. stupni ZŠ)
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- pochopili problém a na základě svých schopností, dovedností a vědomostí se jej pokusili vyřešit
- vyvodili závěr, jak se tomuto problému příště vyhnout
- hledali různé způsoby řešení a poté z nich vybrali ten nejoptimálnější
- na obdobné problémy používali již nalezená, efektivní řešení
- dokázal obhájit své rozhodnutí, podpořil je vhodnými argumenty
- uvědomoval si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- na závěr své práce zhodnotil, zda realizované řešení bylo optimální, vhodné, nejefektivnější
- na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- své myšlenky formulovali srozumitelně, výstižně a v logickém sledu jak ústně, tak písemně
- naslouchal promluvám druhých – čteným i mluveným

- uměli objektivně zhodnotit práci svou i svých spolužáků, vyzdvihnout klady, upozornit na případné nedostatky, navrhnout vhodné cesty ke zlepšení
- dokázali obhájit svůj názor tím, že jej podpoří vhodnými argumenty
- vhodně reagoval na kritiku ostatních
- našel podstatné informace v různých textech z rozličných informačních zdrojů
- rozuměli základním znakům (dopravní značky, turistické značky apod.)
- využívali komunikaci k plnohodnotnému vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a spolupráci
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.)
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- efektivně spolupracovali ve skupině, zastávali různé role, dokázali spolupracovat s kýmkoli, dle toho se ujali příslušné role ve skupině
- se podíleli na vytváření pravidel práce a následně je respektovali
- poskytovali pomoc slabším ani se nebáli, nestyděli o pomoc požádat
- respektovali různé názory, ustoupili většinovému rozhodnutí a přijali jej
- objektivně hodnotili vlastní práci i práci jiných
- přijali hodnocení skupiny; vhodně polemizovali, pokud to považuje za správné, vhodné, nutné
- se zapojovali do debaty jak ve skupině, tak v celé třídě, vhodně argumentovali
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu.
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- respektovali přesvědčení, názory jiných lidí
- byli schopni vcítit se do situace jiných lidí
- odmítali hrubé zacházení jak s věcmi, tak s živými tvory
- se postavili proti psychickému či fyzickému násilí
- vědomě dodržoval svá práva a povinnosti
- poskytoval pomoc dle svých možností
- respektoval kulturní tradice

- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů
- na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- se dokázali adaptovat na změněné, nebo zcela nové pracovní podmínky
- využívali své dovednosti, znalosti ze vzdělávací oblasti v zájmu vlastního rozvoje
- plnili své úkoly svědomitě, tak, aby rozvíjeli své dovednosti a znalosti co nejvíce
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia

viii. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova

2. stupeň

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák:

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

žák:

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů
- objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí
- kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

žák:

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady
- objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání
- dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje
- uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu

STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

žák:

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí
- posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

žák:

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání

Občanská výchova - 6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: vysvětlí pojmy čas a vnímání času v naší kultuře zná způsoby měření času pomocí časových jednotek uvede typy kalendářů a k čemu slouží uvede nejvýznamnější svátky ČR, a proč je slavíme	Život v čase - čas čas, měření času kalendář svátky	M F D
žák si uvědomí význam domova pro děti i dospělé vžije se do pocitů osamělých lidí a bezdomovců vyjádří význam společných chvil v rodinném kruhu objasní historii rodiny zamýšlí se nad soudobým postavením mužů a žen v rodině objasní pojmy „náhradní výchova“, „adopce“, „pěstounská péče“	Život v rodině - rodina rodina a její členové podoby rodiny (užší, širší) zvyklosti rodiny konflikt v rodině a komunikace	ČJ D MKV
žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace řeší neshody a konflikty klidným, nenásilným způsobem zapojuje se do společných činností ve třídě, škole objasní význam pravidel pro soužití ve skupinách rozpozná projevy porušování dětských práv, šikany a násilného chování	Život mezi lidmi - škola pravidla pomáhají žít spolu a chránit sebe i druhé šikana, násilí systém našeho školství mezilidské vztahy a lidská práva	ČJ OSV MKV
žák uvede, jaké je náplň činnosti obecního zastupitelstva seznámí se s fungováním obecního úřadu uvede, co je typické pro region, ve kterém žije ví, kde sídlí krajský úřad a kdo stojí v jeho čele dokáže popsat státní symboly ČR, uvede, kdy se používají definuje pojmy stát, národnost, státní občanství seznámí se s EU a OSN vysvětlí rozdíl, mezi pojmy „národnost“, „státní občanství“, „vlastenectví“ objasní význam třídění odpadu a důsledky ničení životního prostředí objasní krizové situace a navrhuje jejich řešení	Místo, kde žijí – náš domov domov obec, kraj, stát naše vlast, stát EU, OSN život na Zemi (ekologie) krizové situace	OSV Z D ČJ

Občanská výchova - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života rozpozná tělesné a duševní změny v dospívání charakterizuje své osobní vlastnosti zhodnotí důležitost společnosti pro svůj život objasní nutnost pravidel pro život rozlíší způsoby komunikace mezi lidmi uvědomuje si důsledky porušování pravidel	Kam patřím – člověk ve společnosti dospívání člověk jako osobnost život ve společnosti komunikace právní normy, zákony	PŘ VDO ČJ
je schopen vysvětlit význam základních pojmů: stát, prezident, Parlament, vláda, Ústava ČR, složky státní moci objasní rozdělení moci ve státě charakterizuje menšiny žijící v ČR uvede základní dokumenty upravující lidská práva	Já a společenský systém ČR Stát a právo prezidenti ČR národnostní menšiny vlastenectví lidská práva, listina práv a svobod	D MKV VDO
vysvětlí přínos významných historických osobností naší země objasní rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou rozlíší základní druhy umění charakterizuje významné kulturní instituce popíše závažné globální problémy a vysvětlí jejich příčiny, projevy a důsledky	Já a okolní svět – kultura a umění - kultura a její typy - kulturní instituce - globální ekologické problémy - přírodní bohatství	VV MKV Z ČJ
dokáže rozlišit základní formy vlastnictví a majetku popíše funkci a formy peněz objasní, z čeho vzniká rodinný rozpočet vysvětlí způsoby nakládání s rodinným rozpočtem	Já a hospodaření – majetek a bohatství vlastnictví, majetek peníze rozpočet	M
vysvětlí pojem branná povinnost vysvětlí rozdíl mezi stavem ohrožení státu a válečným stavem vysvětlí formy pomoci v situacích ohrožení rozlíší, co jsou ozbrojené síly vysvětlí význam členství v NATO, OSN, EU	Obrana státu branná povinnost ozbrojené síly NATO, OSN, EU	VDO

Občanská výchova - 8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: vysvětlí a rozliší, jaké jsou druhy potřeb rozliší, jaké jsou jeho hodnoty umí vyjádřit své zájmy vysvětlí a definuje druhy paměti vyjádří postoje k životnímu stylu uvede příklady osobností naší země definuje pojmy z psychologie osobnosti	Člověk jako osobnost - psychologie potřeby, zájmy, hodnoty emoce, city temperament charakter paměť, smysly životní styl osobnosti naší země	OSV D ČJ
definuje společenské skupiny uvede příklady mezilidských vztahů najde řešení konfliktů a dokáže vysvětlit, proč konflikt vzniká, a jak jim předcházet, umí komunikovat ve společnosti definuje pojmy agresivita, pasivita, asertivita	Člověk mezi lidmi – sociální chování společenské skupiny mezilidské vztahy konflikt komunikace	OSV
pojmenuje období lidského života rozpozná tělesné i duševní změny v dospívání umí vysvětlit, jak vzniká manželství a jak probíhá rozvod manželství zná metody antikoncepce a nebezpečí sexuálního života dokáže popsat zdravý životní styl dokáže vyjádřit nebezpečné závislosti	Kam patřím - životospráva dospívání, partnerství manželství, rozvod vznik lidského života metody antikoncepce zdravý životní styl závislosti zájmy, záliby	PŘ OSV
seznámí se se základy hospodaření s penězi orientuje se v právním řádu ČR i EU definuje pojmy právo, morálka, EU seznámí se s mezinárodními organizacemi uvede jednotlivé složky státní moci ČR, definuje pojem Ústava ČR vysvětlí pojem práce, trh, výroba charakterizuje demokracii uvede rozdíly mezi přestupkem a trestným činem	Člověk ve státě – hospodaření, finanční gramotnost demokracie ústava ČR složky státní moci - právní řád ČR, právo a morálka - politické strany, volby, politika - mezinárodní organizace	Z VDO D

Občanská výchova - 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: orientuje se v hlavních světových náboženstvích rozliší náboženství monoteistická a polyteistická seznámí se s hlavními myšlenkami jednotlivých náboženství, jejich tradicemi, zvyky, svátky a symboly charakterizuje pojmy občan ČR, EU, státní občanství, právo a svoboda	Člověk a náboženství světová náboženství Člověk a právo – občan Právní řád ČR Vlastnictví, orgány právní ochrany	D ČJ Z
objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek pozná svoje zájmy, schopnosti a dovednosti posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních cílů snaží se přiměřeně prosazovat orientuje se v typech středních škol ví, kde najde ve svém městě úřad práce i informační a poradenské středisko pro volbu povolání seznámí se s pravidly potřebnými k přijímacímu pohovoru dokáže napsat strukturovaný životopis ví, jak by měla vypadat pracovní smlouva	Moje budoucnost volba povolání výběr SŠ trh práce pracovní právo	ČJ
vyjmenuje funkce peněz ví, v jaké formě se peníze vyskytují i jakým způsobem je možné platit objasní, co je rozpočet, sestaví osobní i rodinný rozpočet vysvětlí, jakou roli na trhu výrobků hraje nabídka, poptávka, cena i konkurence definuje pojem úvěr, dokáže spočítat úrok ví, jaké jsou v jeho městě peněžní ústavy seznámí se s vybranými peněžními produkty	Finanční gramotnost peníze majetek rozpočet dluh úrok, úvěr nabídka, poptávka	M
charakterizuje pojem národní hospodářství pojmenuje a objasní principy ekonomických systémů rozdělí národní hospodářství z různých hledisek vyjmenuje ukazatele národního hospodářství, objasní pojmy hrubý domácí produkt, nezaměstnanost, inflace, obchodní bilance ví, kdo provádí hospodářskou politiku státu ví, kdo sestavuje státní rozpočet a čím je tvořen vysvětlí pojem daň	Národní hospodářství národní hospodářství státní rozpočet daně, pojištění, banky	M
vysvětlí význam mezinárodní spolupráce seznámí se s existencí a činností jednotlivých	Mezinárodní spolupráce	Z D

<p>mezinárodních organizací i s jejich strukturou ví, kterých mezinárodních organizací je Česká republika členem seznámí se s rozdělením pravomocí v rámci EU vyjmenuje symboly EU vysvětlí význam EU dokáže pojmenovat příčiny a důsledky globalizace orientuje se v globálních problémech a zná pojmy migrace, emigrace</p>	<p>mezinárodní organizace EU a její význam a symboly globalizace</p>	
<p>pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života rozpozná tělesné a duševní změny v dospívání charakterizuje své osobní vlastnosti zhodnotí důležitost společnosti pro svůj život objasní nutnost pravidel pro život (manželství, rodinné právo) uvědomuje si důsledky porušování pravidel</p>	<p>Kam patřím - životospráva dospívání návykové látky člověk jako osobnost život ve společnosti rodinné právo</p>	<p>PŘ VDO ČJ</p>

5.8. Fyzika

ix. Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika

Vyučovací předmět Fyzika je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi. Předmět Fyzika seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- k osvojení si základních poznatků z vybraných okruhů učiva (látky a tělesa, pohyb těles, síly, mechanické vlastnosti tekutin, energie, zvukové děje, elektromagnetické a světelné děje, vesmír);
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.

x. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Fyzika

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. až 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci. Vyučovací předmět Fyzika je zpravidla vyučován v odborné učebně fyziky nebo v kmenových třídách. Výuka fyziky ve vhodných případech může probíhat i v jiných prostorách školy a mimo budovu školy. Ve vyučovacím předmětu Fyzika je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP ZV Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů RVP ZV (Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.) a do povinně vyučovaného tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

xi. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Fyzika

KOMPETENCE K UČENÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- plánování, organizaci a vyhodnocování své činnosti
- vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací v literatuře a na internetu
- zpracovávání informací z hlediska důležitosti a objektivity a jejich využívání k dalšímu učení

- žáci jsou motivováni k učení – je snaha cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení
- při hodnocení jsou používány ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

- Žáci jsou vedeni k:

- praktickému řešení problémů vytvářením praktických problémových úloh a situací
- chápání vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- zobecňování poznatků v různých oblastech života
- aplikování poznatků do různých oblastí života
- tomu, aby uměli některým problémům předcházet
- logickému vyvozování specifických závěrů z přírodovědných zákonů a jejich předvídání
- tomu, aby se naučili algoritmu řešení problémů.
- u žáků je rozvíjena schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- je podporována samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- je podporována týmová spolupráce při řešení problémů.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- používání výpočetní techniky
- kritice a sebekritice
- důslednému dodržování pravidel stanovených v řádu pracovní a školní laboratoře.

Jdeme příkladem – otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- tomu, aby netolerovali projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- důslednému dodržování dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli
- odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (mezi žáky a učiteli)
- schopnosti pracovat v týmu a zastávat v týmu různé role
- kritickému hodnocení práce (významu) týmu, svojí práce (významu) v týmu i práce (významu) ostatních členů týmu

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Žáci jsou vedeni k:

- poznávání možností rozvoje i zneužití fyziky
- odpovědnosti za své zdraví
- aktivní ochraně svého zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí
- netolerování agresivních, hrubých, vulgárních a nezdvořilých projevů chování žáků
- správnému jednání v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- vzájemné pomoci
- preventivnímu předcházení nemocem a úrazům
- poskytnutí účinné první pomoci
- důslednému dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- využívání (v rámci možností a podmínek školy) moderních technologií, postupů, pomůcek a techniky
- důslednému dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- dodržování a plnění svých povinností a závazků
- adaptaci na nové pracovní podmínky
- seznamování se s využitím fyziky v různých profesích.

xii. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika

2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák:

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

POHYB TĚLES, SÍLY

Očekávané výstupy

žák:

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- změří velikost působící síly
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

žák:

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

ENERGIE

Očekávané výstupy

žák:

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák:

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák:

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- zapojí správně polovodičovou diodu
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

VESMÍR

Očekávané výstupy

žák:

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Fyzika - 6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- zařadí fyziku mezi přírodní vědy - uvede, čím se fyzika zabývá - vysvětlí význam základních fyzikálních pojmů (látka, těleso, skupenství, veličina, ...) - řeší učební problémy vázané na látku	<u>Úvod do fyziky</u> - základní pojmy fyziky	OSV3
- rozliší fyzikální veličinu od fyzikální jednotky - k dané fyzikální jednotce správně přiřadí fyzikální veličinu a naopak	<u>Fyzikální veličiny a jednotky</u> - mezinárodní veličiny - SI - mezinárodní jednotky - SI	Ch8 M

<ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní (základní) jednotku příslušné fyzikální veličiny a její díly a násobky - převede: jednotky délky (m, cm, mm, dm, km), jednotky obsahu (m^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2), jednotky objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3; hl, l, ml), jednotky hmotnosti (g, mg, kg, t), jednotky času (s, min, hod, den, rok)	<u>Převádění jednotek:</u> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky délky a obsahu - jednotky objemu - jednotky hmotnosti - jednotky času - převody jednotek	M Ch8 Pč6
<ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní jednotku délky, její díly a násobky - změří danou délku délkovým měřidlem a запиše výsledek (s určením odchylky měření) - vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny - vyjádří délku při dané jednotce jinou jednotkou délky	<u>Měření délky pevného tělesa</u> <ul style="list-style-type: none"> - porovnání a měření - jednotky délky - délková měřidla - měření délky - opakované měření délky	Pč6
<ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní jednotku objemu, její díly a násobky - změří objem (kapalného, pevného tělesa) při použití odměrného válce a запиše výsledek (s určením odchylky měření) - vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny - vyjádří objem při dané jednotce jinou jednotkou objemu	<u>Měření objemu tělesa</u> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky objemu - měření objemu kapalného tělesa - měření objemu pevného tělesa	Pč6 Ch8
<ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní jednotku hmotnosti, její díly a násobky - zváží dané těleso na rovníramenných vahách a hmotnost запиše (s určením odchylky měření) - vyjádří výsledek vážení číselnou hodnotou a jednotkou - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny - vyjádří hmotnost při dané jednotce jinou jednotkou hmotnosti	<u>Měření hmotnosti tělesa</u> <ul style="list-style-type: none"> - hmotnost tělesa - rovníramenné váhy - porovnávání hmotností těles - jednotky hmotnosti	Pč6 Př Ch8
<ul style="list-style-type: none"> - uvede jednotku hustoty a vyjádří hustotu při dané jednotce jinou jednotkou hustoty - experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu (k výpočtu použije vztah: $\rho = m/V$) - vyhledá hustotu různých látek v tabulkách - k výpočtům používá vztah: $m = \rho \cdot V$ (a jeho úpravy)	<u>Hustota</u> <ul style="list-style-type: none"> - hustota látky - výpočet hustoty látky - výpočet hmotnosti látek	Ch8 M
<ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní jednotku času, její díly a násobky - změří čas a запиše výsledek (s určením odchylky měření) - vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny	<u>Měření času</u> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky času - měření času	Tv

- vyjádří čas při dané jednotce jinou jednotkou času		
- uvede, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší - uvede, jak se změní délka kovové tyče při změně teploty - popíše princip teploměru, uvede některé typy teploměrů - uvede jednotky teploty - změří teplotu i rozdíl teplot teploměrem a zapíše výsledek - objasní pojem: termograf	<u>Měření teploty tělesa</u> - změna objemu kapalného a plynného tělesa - změna délky kovové tyče - teploměr - jednotky teploty - měření teploty	Ch8 Př6
- rozliší na příkladech těleso a látku - určí, zda daná látka (těleso) patří mezi látky (tělesa) plynná, kapalná či pevná - porovná vlastnosti pevných, plynných a kapalných látek - doloží na příkladech, že působení dvou těles je vždy vzájemné - posoudí v konkrétní situaci, která dvě tělesa na sebe působí - rozliší, zda působením síly došlo ke změně tvaru či pohybu tělesa - charakterizuje gravitační sílu jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa - objasní pojem gravitační pole Země, určí směr gravitační síly - porovná velikost gravitační síly působící na dvě různá tělesa, na těleso v různé vzdálenosti od země - uvede násobky a díly jednotky Newton - změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek - rozliší částice látky (atomy, molekuly, ionty), určí, z čeho se skládá atom, molekula - charakterizuje molekulu jako částici tvořenou ze dvou či více atomů - vymezí, z jakých atomů (molekul) se skládá prvek (sloučenina) - charakterizuje pojem: neustálý pohyb částic; uvede jevy, které pohyb potvrzují (Brownův pohyb, difúzi) - porovná částicovou stavbu pevných, kapalných a plynných látek, vzájemné silové působení mezi částicemi a na tomto základě zdůvodní jejich různé vlastnosti - charakterizuje hlavní rozdíly v částicovém složení plynů, kapalin a pevných látek	<u>Látky a tělesa, síly.</u> - tělesa a látky - vzájemná působení těles - síla - gravitační síla - gravitační pole - složení látek - atomy a molekuly - Brownův pohyb - částicové složení pevných krystalických látek - vlastnosti kapalin a plynů	Ch8 Př6

<ul style="list-style-type: none"> - znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru, působišti, používá vztah mezi gravitační silou a hmotností: $F_g = m \cdot g$ - pracuje s veličinou g a její jednotkou N/kg - určí pomocí olovnice svislý směr, změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek	<u>Síla a její měření</u> <ul style="list-style-type: none"> - síla a její znázornění - jednotky síly - gravitační síla a hmotnost tělesa - měření síly - siloměr	
<ul style="list-style-type: none"> - určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil stejného, opačného směru - vysvětlí, kdy dochází k rovnováze sil, a určí, jakou velikost má v tomto případě výslednice, určí graficky výslednici dvou a více sil různého směru - charakterizuje těžiště tělesa jako působiště gravitační síly působící na těleso - experimentálně určí polohu těžiště - při řešení praktických úloh využívá poznatek, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese - stanoví rozdíl mezi tíhou a gravitační silou tělesa	<u>Skládání a rozkládání sil</u> <ul style="list-style-type: none"> - skládání dvou sil stejného směru - skládání dvou sil opačného směru - skládání dvou a více sil různého směru - rozdíl mezi tíhou a gravitační silou tělesa	M
<ul style="list-style-type: none"> - uvede, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, souvisí s materiálem a drsností stykových ploch - změří velikost třecí síly a zapíše jednotky - na konkrétních příkladech objasní, jak můžeme třecí sílu zvětšit (zmenšit)	<u>Tření</u> <ul style="list-style-type: none"> - třecí síla - měření třecí síly - tření v praxi	

Fyzika - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - objasní klid a pohyb tělesa jako stálost jeho polohy vzhledem k jinému tělesu - na konkrétním příkladu pozná, zda je těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu - objasní pojem: trajektorie; vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou - uvede, jak značíme dráhu a v jakých jednotkách ji udáváme - podle tvaru trajektorie rozezná, zda jde o pohyb přímočarý, či křivočarý - popíše pohyb posuvný a otáčivý - rozliší (na základě znalosti dráhy a času) pohyb rovnoměrný či nerovnoměrný - změří uraženou dráhu tělesa a zapíše výsledek - používá s porozuměním vztah: $v = s/t$ (a jeho úpravy) při výpočtech - vyjádří rychlost při dané jednotce jinou jednotkou rychlosti - vyjádří grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu a vyčte z něj hodnoty času a	<u>Pohyb tělesa:</u> <ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb tělesa - trajektorie a dráha - druhy pohybu - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - rychlost rovnoměrného pohybu - dráha při rovnoměrném pohybu tělesa - průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu	M

rychlosti		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu prvního pohybového zákona - objasní podstatu druhého pohybového zákona - objasní podstatu třetího pohybového zákona - použije znalost pohyb. zákonů při objasnění běžných situací	<u>Newtonovy pohybové zákony</u> <ul style="list-style-type: none"> - První Newtonův zákon - Druhý Newtonův zákon - Třetí Newtonův zákon	
<ul style="list-style-type: none"> - určí rameno síly, je-li dáno působíště síly a osa otáčení - používá vztah pro moment síly: $M = F \cdot r$ - vyjádří rovnováhu na páce, kladce pomocí momentu sil - objasní funkci páky, kladky v praxi, objasní princip vážení na rovnoramenných vahách - porovná kladku (pevnou, volnou) a kladkostroj, objasní princip nakloněné roviny	<u>Otáčivé účinky síly</u> <ul style="list-style-type: none"> - účinek síly na těleso otáčivé kolem pevné osy - páka, rovnovážná poloha páky - užití páky - rovnoramenné váhy - pevná kladka - nakloněná rovina	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje zdroj světla jako těleso, jež samo vysílá světlo - rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží - charakterizuje bodový a plošný zdroj světla - na konkrétních příkladech rozliší různá optická prostředí (průhledné, průsvitné, neprůhledné) - objasní a načrtne vznik rozbíhavého a rovnoběžného svazku paprsku pomocí clony - objasní vznik stínů za tělesem - objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce - uvede vlastnosti rychlosti světla	<u>Přímočaré šíření světla</u> <ul style="list-style-type: none"> - světelné zdroje, optické prostředí - světelný paprsek, stín, měsíční fáze - zatmění Slunce a Měsíce - rychlost světla	Z
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí zákon odrazu světla (odražený a dopadající paprsek leží v jedné rovině a úhel odrazu se rovná úhlu dopadu), aplikuje tento zákon při objasňování principu zobrazení předmětu rovinným zrcadlem - rozpozná duté a kulové zrcadlo, objasní pojmy: ohnisko, ohnisková vzdálenost dutého a vypuklého zrcadla - popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na kulovém zrcadle a aplikuje tuto znalost při objasnění principu zobrazení předmětu kulovým zrcadlem	<u>Odraz světla na rozhraní dvou prostředí</u> <ul style="list-style-type: none"> - odraz světla na rovinném rozhraní dvou prostředí - zobrazení předmětu rovinným zrcadlem - kulová zrcadla - odraz paprsků význačného směru na kulovém zrcadle - zobrazení předmětu kulovým zrcadlem	Př
<ul style="list-style-type: none"> - určí (ze znalostí úhlu dopadu a úhlu lomu paprsku na rozhraní dvou prostředí nebo ze znalosti rychlosti světla v těchto prostředích), zda nastává lom od kolmice či ke kolmici - charakterizuje pojem mezní úhel, uvede, co nastane při jeho překročení - rozpozná spojku a rozptylku, objasní pojmy: ohnisko, ohnisková vzdálenost (spojky a rozptylky)	<u>Lom světla na rozhraní dvou optických prostředí</u> <ul style="list-style-type: none"> - lom světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí - úplný odraz světla - čočky - průchod paprsků	Př8

<ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na tenké spojce a rozptylce a aplikuje tuto znalost při objasnění principu zobrazení tenkou čočkou - objasní princip zobrazení lupou a oční čočkou - objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich korekce - objasní lom světla na optickém hranolu a rozklad bílého světla optickým hranolem	<ul style="list-style-type: none"> význačného směru - zobrazení předmětu tenkou čočkou - optické vlastnosti oka - optické přístroje - rozklad světla optickým hranolem	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje tlakovou sílu, používá vztah $p = F/S$ - na praktických příkladech uvede, jak lze zvětšit (zmenšit) tlak, uvede hlavní jednotku tlaku, její díly a násobky - při výpočtech používá vztah pro výpočet síly: $F = S \cdot p$	<u>Tlak, tlaková síla</u> <ul style="list-style-type: none"> - tlaková síla - tlak - tlak v praxi	M
<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu Pascalova zákona - charakterizuje hydrostatický tlak - objasní využití Pascalova zákona v hydraulickém zařízení a popíše účinky gravitační síly na kapalinu - objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny - objasní podstatu Archimédova zákona, vyvodí (z porovnání vztlakové a gravitační síly), zda se těleso potopí, bude vznášet, bude plovat - charakterizuje atmosférický tlak - určí (porovnáním tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického), zda bude v nádobě přetlak, či podtlak - objasní princip rtuťového tlakoměru, aneroidu	<u>Mechanické vlastnosti kapalin</u> <ul style="list-style-type: none"> - Pascalův zákon - hydraulické zařízení - účinky grav. síly Země na kapalinu - hydrostatický tlak - vztlaková síla působící na těleso v kapalině - Archimédův zákon - potápění, plování a vznášení stejnorodého tělesa v kapalině	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede, jak se mění atmosférický tlak s nadmořskou výškou, určí tzv. normální tlak - objasní pojem: vztlaková síla v atmosféře; uvede příklady praktického využití vztlakové síly - uvede, k čemu se používá manometr, popíše, jak tento přístroj funguje	<u>Mechanické vlastnosti plynů</u> <ul style="list-style-type: none"> - atmosféra Země - atmosférický tlak - měření a změny atmosférického tlaku - vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země - tlak plynu v uzavřené nádobě - manometr	

Fyzika - 8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní jednotku práce (Joule) a výkonu (Watt), uvede jejich díly a násobky - vyjádří práci, resp. výkon při dané jednotce jinou jednotkou, při řešení problémů a úloh používá vztahy: $W = F \cdot S$, $P = W/t$ - objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou, resp. polohovou energií tělesa	<u>Práce, energie</u> <ul style="list-style-type: none"> - mechanická práce, výkon - mechanická práce při zvedání tělesa na pevné kladce a na nakloněné rovině - pohybová energie tělesa - polohová energie tělesa	M Pč6

<ul style="list-style-type: none"> - při řešení problémů a úloh užívá vztah pro výpočet polohové gravitační energie tělesa: $E_p = m \cdot g \cdot h$ - při řešení problémů a úloh užívá vztah pro výpočet pohybové energie tělesa: $E_k = 1/2 \cdot m \cdot v^2$ - v konkrétních příkladech určí, kdy dojde k poklesu (vzrůstu) polohové (pohybové) energie tělesa při jeho pohybu v gravitačním poli Země - objasní, která ze sil koná práci na nakloněné rovině nebo kladce při zvedání tělesa	<ul style="list-style-type: none"> - přeměna pohybové a polohové energie tělesa (zákon zachování energie)	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii jeho částic - v konkrétních problémových úlohách určí, jak se mění vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně - rozpozná v přírodě i v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) - určí množství přijatého či odevzdaného tepla tělesem (při stálém skupenství) ze znalosti hmotnosti a změny teploty tělesa a měrné tepelné kapacity - vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity vybraných látek	<u>Vnitřní energie</u> <ul style="list-style-type: none"> - vnitřní energie tělesa - změna vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně - měrná tepelná kapacita	Ch8
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná základní skupenské poměry (tání, tuhnutí, zkapalnění, vypařování, sublimace, desublimace, var) ve svém okolí i v přírodě - určí skupenské teplo tání tělesa - vymezi hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh - vymezi podmínky, za nichž nastává zkapalnění vodní páry ve vzduchu a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh - uvede vlastnosti, kterými se voda liší od ostatních kapalin	<u>Teplo. Změna skupenství</u> <ul style="list-style-type: none"> - teplo, teplota - tání a tuhnutí - vypařování a zkapalnění - var - sublimace a desublimace - var za sníženého a zvýšeného tlaku - anomálie vody	Ch8
<ul style="list-style-type: none"> - popíše složení atomu - uvede, čím se liší atomy různých prvků - uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu a neutronu - určí (na základě znalosti počtu elektronů a protonů), zda jde o kladný, záporný iont nebo o elektricky neutrální atom - určí (na základě znalostí druhu náboje), zda se dvě tělesa budou přitahovat, odpuzovat, či zda na sebe nebudou elektricky působit - objasní pojem: elektrování těles - ověří existenci elektrického pole přítomností el. síly a charakterizuje elektrickou sílu jako působení	<u>Elektrické vlastnosti látek</u> <ul style="list-style-type: none"> - model atomu - atomy různých chemických prvků, ionty - elektrování těles při vzájemném dotyku elektrického pole	Ch8

elektrického pole na těleso - popíše elektrické pole pomocí siločar		
- uvede hlavní jednotku elektrického náboje, některé její díly, vyjádří náboj při dané jednotce jinou jednotkou elektrického náboje - objasní podstatu Coulombova zákona - ověří, zda na těleso působí elektrická síla a zda v daném místě existuje elektrické pole - rozliší pokusem vodič a izolant - objasní podstatu elektrostatické indukce - uvede, ve kterých případech hovoříme o polarizaci izolantu - popíše elektrické pole pomocí siločar - charakterizuje stejnosměrné elektrické pole - uvede, jak se chová částice se záporným (kladným) elektrickým nábojem ve stejnosměrném elektrickém poli, a určí, jak se mění její polohová energie - uvede hlavní jednotku napětí, některé její díly a násobky, vyjadřuje napětí při dané jednotce jinou jednotkou napětí - změří stejnosměrné napětí elektrického obvodu	<u>Elektrostatický náboj</u> - Elementární elektrický náboj - Coulombův zákon - Elektrování tělesa - Elektrické pole z elektrovaného tělesa - Elektroskop - Vodiče a izolanty - Elektrostatická indukce - Polarizace izolantu - Siločáry el. pole - Stejnosměrné el. pole - Polohová energie částice s elektrickým nábojem ve stejnosměrném el. poli - Elektrické napětí	
- podle schématu sestaví elektrický obvod - rozlišuje mezi pojmy: uzavřený a otevřený elektrický obvod - obecně charakterizuje elektrický proud - stanoví, jaký proud bude procházet obvodem při vyšším napětí - uvede hlavní jednotku elektrického proudu	<u>Elektrický proud v kovech</u> - sestavení elektrického obvodu - elektrický proud a napětí - vodiče elektrického proudu a elektrické izolanty	Pč9
- uvede hlavní jednotku napětí, některé její díly a násobky - vyjmenuje zdroje napětí - rozliší izolant a vodič - vymezí rozdíl mezi rozvětveným a nerozvětveným elektrickým obvodem a popíše velikost proudu	<u>Elektrické napětí</u>	
- změří elektrický proud ampérmetrem, zapíše číselnou hodnotu a jednotku - zapojí správně polovodičovou diodu v závěrném či propustném směru a ověří její usměrňovací účinek - uvede příklady zdrojů elektrického napětí, určí směr elektrického proudu v elektrické obvodu - objasní Ohmův zákon - uvede hlavní jednotku elektrického odporu, některé její násobky, vyjádří odpor při dané jednotce jinou jednotkou odporu - při řešení konkrétních úloh použije vztah: $R = U / I$ - při řešení konkrétních problémových úloh použije poznatek, že odpor vodiče se zvětšuje se zvětšující se	<u>Zákony elektrického proudu v obvodech</u> - zdroje elektrického napětí - směr elektrického proudu v elektrickém obvodu - měření elektrického proudu - Ohmův zákon - elektrický odpor vodiče - sériové a paralelní zapojení elektrických obvodů - rezistor s plynule proměnným odporem - tepelné účinky elektrického	M

<p>délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s druhem materiálu vodiče</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná celkový odpor při paralelním, sériovém zapojení odporů - objasní princip rezistoru s plynule proměnným odporem - vysvětlí funkci pojistky v elektrickém obvodu - při řešení konkrétních úloh použije vztahy pro elektrickou práci a výkon: $P = U \cdot I$ $W = U \cdot I \cdot t$ - ověří tepelné účinky elektrického proudu (např. na žárovce)	<p>proudu</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrická práce - elektrický výkon a příkon	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady periodických dějů z praxe a přírody a správně k nim určí periodu - vysvětlí pojmy: frekvence, perioda; uvede, na čem závisí tyto veličiny u kmitavého pohybu tělesa na pružině - popíše, z čeho se skládá matematické kyvadlo a na čem závisí jeho perioda (frekvence) - rozliší tón a hluk - v konkrétních úlohách aplikuje poznatek, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet - uvede některé možnosti zmenšování škodlivých vlivů nadměrně hlasitého zvuku na člověka - uvede zdroje zvuku ve svém okolí, odůvodní, proč je přítomnost látkového prostředí nezbytnou podmínkou pro šíření zvuku - objasní odraz zvuku jako odraz zvukového rozruchu od překážky a vysvětlí vznik ozvěny - v konkrétních problémových úlohách využije poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, v němž se zvuk šíří	<p><u>Zvukové jevy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - periodické děje, kmitavý pohyb - závislost T a f kmitání tělesa na tuhosti pružiny a na hmotnosti - matematické kyvadlo - zvuk, zdroje zvuku, šíření zvuku - tón, výška a kmitočet - hlasitost zvuku - odraz zvuku	

Fyzika - 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> - ověří pokusem podmínky průchodu elektrického proudu obvodem - stanoví nezbytné podmínky vzniku elektrického proudu v obvodu - charakterizuje vedení el. proudu v kovech (jako usměrněný pohyb volných elektronů), v kapalinách (jako usměrněný pohyb volných iontů), v plynech (jako usměrněný pohyb volných iontů a elektronů) a v polovodičích (jako usměrněný pohyb volných elektronů a děr)	<p><u>Vedení elektrického proudu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky vedení elektrického proudu v látce - vedení elektrického proudu v kovech, ve vlastních polovodičích, v příměsových polovodičích, v roztoku elektrolytu, v plynech - dioda	Ch8

<ul style="list-style-type: none"> - objasní vedení elektrického proudu ve vodném roztoku a v plynu - uveď příklady elektrického proudu ve vzduchu a vysvětli jejich vznik - rozlišuje pojmy: blesk, hrom	<u>Proud v kapalinách a plynech</u> <ul style="list-style-type: none"> - vedení elektrického proudu ve vodném roztoku a v plynu - blesk a ochrana před ním	Ch8
<ul style="list-style-type: none"> - stanoví rozdíl mezi magnety přírodními a umělými - popíše póly magnetu a stanoví, jaké póly magnetu se vzájemně přitahují a jaké se odpuzují - vysvětli pojem magnetické pole a určí, jak se projevuje - objasní pojem: magnetizace látky - rozlišuje magneticky tvrdou, měkkou ocel - vysvětli pojem: indukční čáry - stanoví umístění severního a jižního magnetického pólu Země - objasní princip kompasu	<u>Magnetické vlastnosti látek</u> <ul style="list-style-type: none"> - magnety přírodní a umělé - póly magnetu - magnetické pole - magnetizace látky - indukční čáry magnetického pole - magnetické pole Země	Z6
<ul style="list-style-type: none"> - uveď, že kolem elektrického vodiče je magnetické pole - popíše cívku, schéma cívky - znázorní průběh magnetického pole v okolí cívky indukčními čarami, označí severní a jižní pól cívky - popíše princip galvanometru, uveď schematickou značku galvanometru - určí, jaké bude magnetické pole při větším proudu - uveď příklady využití elektromagnetu v praxi - objasní princip elektrického zvonku	<u>Magnetické pole elektrického proudu</u> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole cívky - galvanometr - elektromagnet - elektrický zvonek	
<ul style="list-style-type: none"> - ověří, zda je v okolí cívky magnetické pole a znázorní grafický průběh indukčních čar - určí, jak se mění magnetické pole, prochází-li obvodem větší proud - vysvětli princip feromagnetického ampérmetru a voltmetru - uveď konkrétní příklad z praxe o využití otáčivého účinku stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem (např. stejnosměrný elektromotor apod.) - objasní pojmy: elektromagnetická indukce, indukovaný proud, indukované napětí	<u>Elektromagnetické jevy</u> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole cívky s elektrickým proudem - feromagnetický ampérmetr a voltmetr - otáčivý účinek stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše princip vzniku střídavého proudu (napětí) - charakterizuje střídavé napětí pomocí periody a kmitočtu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - určí periodu střídavého proudu (napětí) z jeho kmitočtu a naopak - objasní činnost transformátoru	<u>Střídavý proud</u> <ul style="list-style-type: none"> - vznik střídavého proudu - veličiny střídavého proudu a střídavého napětí - transformátor - transformační poměr	

<ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním transformační vztah - uvede příklady použití transformátoru v praxi		
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná v jednoduchých případech vzájemnou přeměnu jedné formy energie na jinou a využívá těchto znalostí při objasňování procesů v přírodě a v praktickém životě - objasní pojmy: jaderná síla, jaderná energie - určí, co udává protonové číslo, nukleonové číslo - uvede příklady přirozených a umělých radionuklidů - vysvětlí pojem: řetězová reakce - vysvětlí princip jaderného reaktoru	<u>Energie a její přeměny</u> <ul style="list-style-type: none"> - druhy energií - jaderná energie - přirozené radionuklidy - štěpení jader uranu - řetězová reakce - jaderný reaktor - jaderná elektrárna	
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí sluneční soustavu jako soustavu tvořenou Sluncem a jeho planetami - objasní (kvalitativně) střídání dne a noci otáčením Země kolem své osy a střídání ročních období obíháním Země kolem Slunce - rozliší vesmírná tělesa (hvězdy, planety, měsíce, meteoroidy, planetky,...) na základě jejich rozdílných vlastností - objasní (kvalitativně) vznik měsíčních fází	<u>Vesmír</u> <ul style="list-style-type: none"> - sluneční soustava - pohyby těles sluneční soustavy - Slunce, Země, Měsíc - orientace na obloze - hvězdy	Z6

5.9. Chemie

xiii. Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie

Vyučovací předmět Chemie je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

xiv. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Chemie

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci. Vyučovací předmět Chemie může být vyučován v učebně chemie s chemickou laboratoří i v kmenových třídách. Ve vyučovacím předmětu Chemie je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.) a do povinně vyučovaného tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

xv. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Chemie

KOMPETENCE K UČENÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- plánování, organizaci a vyhodnocování své činnosti
- vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací v literatuře a na internetu
- zpracovávání informací z hlediska důležitosti a objektivity a jejich využívání k dalšímu učení
- žáci jsou motivováni k učení – je snaha cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení
- při hodnocení jsou používány ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Žáci jsou vedeni k:

- praktickému řešení problémů vytvářením praktických problémových úloh a situací

- chápání vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- zobecňování poznatků v různých oblastech života
- aplikování poznatků do různých oblastí života
- tomu, aby uměli některým problémům předcházet
- logickému vyvozování specifických závěrů z přírodovědných zákonů a jejich předvídání
- tomu, aby se naučili algoritmu řešení problémů.
- u žáků je rozvíjena schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- je podporována samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- je podporována týmová spolupráce při řešení problémů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- používání výpočetní techniky
- kritice a sebekritice
- důslednému dodržování pravidel stanovených v řádu pracovny a školní laboratoře
- stručnému, přehlednému a objektivnímu sdělování postupů a výsledků pozorování a experimentů.
- jdeme příkladem – otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- tomu, aby netolerovali projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- důslednému dodržování dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli
- odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (mezi žáky a učiteli)
- schopnosti pracovat v týmu a zastávat v týmu různé role
- kritickému hodnocení práce (významu) týmu, svojí práce (významu) v týmu i práce (významu) ostatních členů týmu

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Žáci jsou vedeni k:

- poznávání možností rozvoje i zneužití fyziky
- odpovědnosti za své zdraví

- aktivní ochraně svého zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí
- netolerování agresivních, hrubých, vulgárních a nezdvořilých projevů chování žáků
- správnému jednání v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- vzájemné pomoci
- preventivnímu předcházení nemocem a úrazům
- poskytnutí účinné první pomoci
- důslednému dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- využívání (v rámci možností a podmínek školy) moderních technologií, postupů, pomůcek a techniky
- důslednému dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- dodržování a plnění svých povinností a závazků
- adaptaci na nové pracovní podmínky
- seznamování se s využitím chemie v různých profesích

xvi. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

žák:

- určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

SMĚSI

Očekávané výstupy

žák:

- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek

- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
- uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

žák:

- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

žák:

- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák:

- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák:

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů
- určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

žák:

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí
- a zdraví člověka

Chemie - 8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- zařadí chemii mezi přírodní vědy - uvede, čím se chemie zabývá - rozliší fyzikální tělesa a látky - uvede příklady chemického děje - rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek - uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí význam i případná rizika pro společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů	<u>Úvod do chemie</u> - vymezení předmětu chemie - látky a tělesa - chemické děje - chemická výroba	F
- uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek (barva, zápach, hustota, teplota tání, teplota varu, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, rozpustnost ve vodě) - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností (barva, zápach, rozpustnost ve vodě) - navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek - popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek	<u>Vlastnosti látek</u> (barva, skupenství, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota)	F

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace) - vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, vysvětlí, jak poskytnout a přivolat první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi	<u>Bezpečnost při experimentální činnosti</u> <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší různorodé a stejnorodé směsi - rozliší různé druhy různorodých směsí (suspenze, emulze, pěna, dým, mlha), uvede příklady z běžného života - uvede příklady pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi - správně (v souvislostech) použije pojmy: složky roztoku, rozpouštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlení známých situací z běžného života - pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet složení roztoků (hmotnostní zlomek, hmotnost roztoku, hmotnost rozpouštěné látky) a připraví roztok o požadovaném procentuálním složení - vysvětlí pojem nasycený a nenasycený roztok	<u>Směsi</u> <ul style="list-style-type: none"> - různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) - složky směsi - složení roztoků - hmotnostní zlomek - křížové pravidlo pro ředění roztoků	F
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci. - popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace - navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě - vysvětlí princip usazování a krystalizace - uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí	<u>Oddělování složek směsí</u> <ul style="list-style-type: none"> - usazování, filtrace, destilace, - krystalizace	F
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě - na příkladech uvede význam vody pro existenci života - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi - rozliší vodu destilovanou, pitnou (včetně stolní), užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a využití - vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda - napíše chemický vzorec vody	<u>Voda a vzduch</u>	F Př Z EV

<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalost složení vzduchu (dusík a kyslík kvantitativně v %) - označí kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ve vzduchu - vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů - popíše, jak poskytne první pomoc při popáleninách, uvede telefonní číslo rychlé zdravotnické pomoci - popíše, co je teplotní inverze a smog, a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti - uvede příklady, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu - uvede význam vzduchu a vody pro chemickou výrobu		
<ul style="list-style-type: none"> - doloží na příkladech (Brownův pohyb, difúze), že se látky skládají z pohybujících se částic - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - slovně popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrálních atomů - uvede příklady využití znalostí o částicovém složení látek člověkem	<u>Částicové složení látek</u> - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony, valenční elektrony, ionty	F
<ul style="list-style-type: none"> - používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků: Br, Sn, K, N, F, P, He, Al, Mg, Cl, I, Si, O, Li, Mn, Cu, Pb, Pt, S, Na, Ag, C, Ca, H, Zn, Au, Fe, Rb, Cs, Fr, Be, Sr, Ba, Ra, Ti, V, Cr, W, U, Os, Co, Ni, Cd, Hg, B, Ga, In, Ge, As, Sb, Se, Te, At, Ne, Ar, Kr, Xe, Rn - vysvětlí, co udává protonové číslo - vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým (daným) protonovým číslům a naopak, zapíše správně ke značce prvku protonové číslo	<u>Protonové číslo, chemické prvky</u>	F
<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy chemické látky, ch. prvek, ch. sloučenina a ch. vazba ve správných souvislostech - rozliší ch. značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - ze vzorce (a z modelu molekuly) ch. sloučeniny odvodí kvalitativní i kvantitativní složení ch. látky (počet prvků a jejich název, počet atomů jednotlivých prvků v molekule)	<u>Chemická vazba, chemické sloučeniny</u>	F
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady praktického využití kovů (Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au) - uvede základní složky slitin kovů (mosaz, bronz, dural, ocel, litina, pájka) a příklady využití těchto slitin - uvede příklady praktického využití nekovů (H, O, N, Cl, S, C) - popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy a jednoduchými pokusy ověří jejich vlastnosti	<u>Chemické prvky a periodická soustava chemických prvků</u> - kovy a nekovy (vlastnosti, využití)	F Př Z

- rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi		
- rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech - provede jednoduché chemické reakce - uvede příklady ch. reakcí probíhajících v přírodě a chemických reakcí používaných při chemické výrobě	<u>Chemické reakce</u> - výchozí látky a produkty - chemický děj	F
- uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh - zapíše jednoduchými ch. rovnicemi vybrané ch. reakce - přečte ch. rovnice (včetně použití látkového množství) - provede jednoduché výpočty z chemických rovnic, s využitím vztahů pro n, M, m, V, c - posoudí význam zákona zachování hmotnosti pro chemickou výrobu	<u>Zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice</u> - látkové množství - molární hmotnost - úpravy (vyčíslení) chemických rovnic	F
- určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech - zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	<u>Oxidy</u> (siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý) - oxidační číslo	F
- určí oxidační číslo atomů prvků v sulfidech - zapíše z názvů vzorce sulfidů a naopak ze vzorců jejich názvy	<u>Sulfidy</u> (olovnatý, zinečnatý)	
- určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech - zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy - Popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného	<u>Halogenidy</u> - fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy	F Př Z

Chemie - 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH - orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	<u>Kyselost a zásaditost roztoků, pH</u>	Př
- bezpečně rozpouští hydroxidy; vysvětlí, jak poskytnout první pomoc při zasažení těmito látkami - zapíše z názvů vzorce hydroxidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů	<u>Hydroxidy</u> (sodný, draselný, vápenatý, amonný)	
- bezpečně ředí roztoky kyselin; vysvětlí, jak poskytnout první pomoc při zasažení těmito látkami - zapíše z názvů vzorce kyselin a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin - vysvětlí, jak vznikají kyselá deště a jak jim lze předcházet	<u>Kyseliny</u> - bezkyslíkaté a kyslíkaté kyseliny (sírová, chlorovodíková, dusičná)	Př

<ul style="list-style-type: none"> - bezpečně provede neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi - uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi	<u>Neutralizace</u>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší, které látky patří mezi soli - provede jednoduché přípravy solí - uvede význam průmyslových hnojiv - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv (vápenná malta, sádra, beton) - vysvětlí pojem keramika, uvede příklady využití keramiky	<u>Soli, průmyslová hnojiva, stavební pojiva</u> <ul style="list-style-type: none"> - průmyslová hnojiva - vápenná malta, sádra, beton - keramika	F Př
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - používá bezpečně plynové kahany při školních experimentech - rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami - uvede, jak postupovat při vzniku požáru, jak poskytnout první pomoc při popálení, uvede telefonní číslo pro přivolání hasičů	<u>Energie a chemické reakce</u> <ul style="list-style-type: none"> - exotermické a endotermické reakce - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - fosilní a průmyslově vyráběná paliva	F Př Z EV
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: oxidace, redukce - určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce - popíše výrobu surového železa a oceli - vysvětlí pojem: koroze; uvede příklady činitelů ovlivňujících rychlost koroze, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozi - objasní vliv různých činitelů na průběh koroze - vysvětlí podstatu galvanického článku a uvede příklady praktického využití - vysvětlí podstatu elektrolýzy a uvede příklady praktického využití	<u>Redoxní reakce</u> <ul style="list-style-type: none"> - oxidace a redukce - výroba železa a oceli - koroze - galvanický článek - elektrolýza	Pč F Př
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší anorganické a organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu	<u>Uhlovodíky</u> <ul style="list-style-type: none"> - alkany, alkeny, alkiny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, propylen, acetylen, benzen, naftalen a jejich zdroje)	Z Př
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy: uhlovodíky, deriváty uhlovodíků - na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu - zapíše a rozliší vzorce methanolu, ethanolu, fenolu,	<u>Deriváty uhlovodíků</u> <ul style="list-style-type: none"> - halogenové deriváty - alkoholy a fenoly - aldehydy a ketony	Př

kyseliny mravenčí a octové, formaldehydu a acetonu - uvede vlastnosti a příklady použití těchto látek - uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí	- karboxylové kyseliny - estery, esterifikace	
- uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	<u>Přírodní látky</u> - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitaminy - fotosyntéza	Př
- rozpozná plasty od dalších látek, uvede příklady názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozpozná názvy přírodních a syntetických vláken a uvede jejich výhody i nevýhody při jejich používání	<u>Plasty a syntetická vlákna</u> (polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid, polyamidová a polyesterová vlákna)	
- doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka - uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby - vysvětlí pojem: biotechnologie; uvede příklady biotechnologií - na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet - vyjmenuje nejznámější chemické podniky v okolí, uvede příklady jejich výroby a posoudí možná nebezpečí při vzniku havárií - na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií v blízkosti bydliště (školy) - uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší - uvede, jak bezpečně zacházet s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti - rozpozná označení hořlavých a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami - uvede příklady otravných látek a způsoby ochrany proti nim - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument	<u>Chemie a společnost</u> - chemické výroby - otravné látky - pesticidy - biotechnologie, enzymy - léčiva - drogy - detergenty - potraviny - chemie a životní prostředí - ochrana člověka za mimořádných situací	F Př Pč Tv

5.10. Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodopis

Vyučovací předmět Přírodopis je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Přírodopis

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci v 7., 8. a 9. ročníku, v 6. ročníku v jednohodinové dotaci, (celkem 7 hodin). Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje v odborné učebně přírodopisu i v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky přírodopisu patří přírodovědné vycházky, exkurze a praktická cvičení ve škole (laboratorní práce) i v terénu. Ve vyučovacím předmětu Přírodopis je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (Fyzika, Chemie, Zeměpis, Dějepis, Rodinná výchova, Občanská výchova aj.)

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodopis

KOMPETENCE K UČENÍ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- dokázali poznávat různými metodami přírodní objekty, procesy, vlastnosti a jevy
- dokázali plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti
- dokázali vyhledávat, zpracovat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- samostatně zpracovávali informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívali je k dalšímu učení
- používali cizího jazyka a výpočetní techniky
- pozorovali, experimentovali, porovnávali výsledky a vyvozovali své závěry
- správně zaznamenávali a dokumentovali experimenty
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- motivujeme žáky k učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- vytvářeli problémové úlohy a situace
- prakticky řešili problémy
- chápali vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních jevů
- zobecňovali a aplikovali poznatky v různých oblastech života
- dokázali formulovat problém a hledat různé varianty řešení

- podporujeme k samostatnosti, tvořivosti a logickému myšlení
- podporujeme k týmové spolupráci při řešení problémů
- podporujeme k využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- se přesně vyjadřovali a argumentovali
- stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- dodržovali „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu
- používali cizího jazyka a výpočetní techniky
- otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- podporujeme ke kritice a sebekritice
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny přírodopisu a stanovených pravidel chování na mimoškolních akcích

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:
- společně hledali optimální řešení problémů
- pracovali v týmech, vnímali vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- dokázali zastávat v týmu různé role
- dokázali kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli
- minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:
  - poznali možnosti rozvoje, využití i zneužití biologie
  - si uvědomovali odpovědnost za své zdraví a za zachování životního prostředí
  - se aktivně podíleli na ochraně zdraví a ochraně životního prostředí
  - si vytvořili odmítavý postoj k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání a nadměrnému užívání léků
  - správně jednali v různých mimořádných život ohrožujících situacích
  - preventivně předcházeli nemocem a úrazům
  - poskytli účinnou první pomoc
  - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
  - netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
  - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
  - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s přírodninami, pravidla chování ve škole, v učebně přírodopisu, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených pracovních postupů

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:
  - si vytvořili pozitivní vztah k práci
  - dokázali optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty
  - získaná data zpracovávali a vyhodnocovali
  - využívali při práci moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku
  - dodržovali a plnili své povinnosti a závazky
  - důsledně dodržovali zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
  - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka
  - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) jsou žáci seznamováni s různými profesemi v oblasti přírodních věd

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis

2. stupeň

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

žák:

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel

- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

žák:

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

žák:

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

žák:

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

žák:

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- aplikuje před lékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

žák:

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

žák:

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

žák:

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Přírodopis - 6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvede příklady rozmanitosti přírody	<u>Uspořádání živého světa</u>	Z
- popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - uvede významné biology a jejich objevy	- buňka	
- vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - najde pod mikroskopem průduchy - experimentálně určí podmínky pro růst a rozmnožování organismů - vymezí základní projevy života, uvede jejich význam	- nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost - projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin	Ch F
- roztřídí organismy do říší	<u>Třídění organismů</u>	
- vysvětlí rozdíl mezi bakterií a virem - na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - připraví mikroskopický preparát ze senného nálevu a pozoruje prvoky a jednobuněčné řasy	<u>Viry a bakterie</u> <u>Jednobuněčné organismy:</u> - rostliny - houby - živočichové	F ch

<ul style="list-style-type: none"> - prozkoumá a určí podmínky pro množení kvasinek - vysvětlí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam suchozemských, sladkovodních a mořských řas pro biosféru - pozná vybrané zástupce sladkovodních a mořských řas - vysvětlí rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin - popíše jednotlivé části hub - uvede význam hub v přírodě i pro člověka, uvede rozdíl mezi parazitismem a symbiózou - určí (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby	Mnohobuněčné organismy:	Z Ch EV
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - nakreslí a popíše stavbu těla lišejníku - určí lišejník zeměpisný - vysvětlí význam lišejníků v přírodě	- lišejníky	Z
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a nakreslí vnitřní a vnější stavbu nezmaru za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - uvede příklady některých mořských žahavců	- nižší živočichové (bezobratlí) - žahavci	Z
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a nakreslí vnitřní a vnější stavbu tasemnice a škrkavky za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozliší vnitřní a vnější parazity	- ploštenci - hlísti	Rv
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a nakreslí vnitřní a vnější stavbu hlemýždě, škeble a sépie za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - podle charakteristických znaků rozliší plže, mlže, hlavonožce - rozliší vodní a suchozemské druhy - pojmenuje předložené vybrané zástupce měkkýšů (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie)	- měkkýši	Z
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a nakreslí vnitřní a vnější stavbu žížaly za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - vysvětlí jejich význam a postavení v přírodě - vysvětlí význam žížaly v přírodě a její postavení v potravním řetězci	- kroužkovci	Z
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vnější i vnitřní stavbu těla členovců - rozliší jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - nakreslí a popíše stavbu těla křížáka - uvede nejznámější zástupce pavoukoců a jejich rozšíření v přírodě	- členovci - pavoukocvi	Z

- popíše vnitřní a vnější stavbu raka za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - uvede nejznámější zástupce korýšů a jejich rozšíření v přírodě - zdůvodní jejich význam v přírodě - zdůvodní druhovou rozmanitost ve vodním ekosystému a vliv na ohrožování v přírodě	- korýši	Z EV
- popíše a nakreslí tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - vysvětlí proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - zdůvodní význam hmyzu pro biosféru v ekosystému lesa - uvede aspekty ohrožování druhů v přírodě - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu	- hmyz	Ch Z EV
- vysvětlí význam ostnokožců z vývojového hlediska - vytvoří koutek živé přírody z některých zástupců bezobratlých živočichů a nižších rostlin - uvede důvody a způsoby ochrany druhů v přírodě	- ostnokožci	Z EV

Přírodopis - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vysvětlí význam a zásady třídění organismů - vyjmenuje jednotlivé taxonomické jednotky	<u>Třídění organismů</u>	
- vysvětlí rozdíl mezi strunou hřbetní a páteří - nakreslí a popíše vnitřní a vnější stavbu ryb za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a vysvětlí vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - určí vybrané zástupce ryb - vyjmenuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - vysvětlí postavení ryb v potravním řetězci - zdůvodní význam ryb v potravě člověka - uvede nejvýznamnější rybníkářské oblasti v Čechách i v zahraničí	<u>Strunatci:</u> - podkmen: - pláštěnci - bezlebeční - obratlovci - třídy: - kruhoústí - paryby - ryby	Vv Z D
- nakreslí a popíše vnitřní a vnější stavbu obojživelníků za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozdělí zástupce do jednotlivých tříd - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - určí vybrané zástupce obojživelníků	- obojživelníci	Z

- vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí		
- nakreslí a popíše vnitřní a vnější stavbu plazů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a vysvětlí vývojové zdokonalování - určí vybrané zástupce plazů - vyjmenuje některé exotické druhy plazů a objasní možnost jejich chovu v teráriích - uvede význam plazů v potravním řetězci	- plazi	Z
- nakreslí a popíše vnitřní a vnější stavbu těla ptáků - vysvětlí vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - určí vybrané zástupce a rozdělí je podle znaků do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) - uvede příklady přizpůsobení ptáků prostředí - uvede zástupce tažných a přezimujících ptáků - provede rozbor slepičího vajíčka a nakreslí jeho schéma	- ptáci	Z Ch
- nakreslí a na schématu popíše stavbu těla savců - podle charakteristických znaků rozliší základní řády savců a správně roztrídí vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - vysvětlí biodiverzitu a její proměny v průběhu měnících se přírodních podmínek - určí vybrané zástupce - vysvětlí význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému - uvede možnosti a nutnosti ochrany biologických druhů - vyhledá v mezinárodní knize ohrožených druhů nejohroženější druhy živočichů	- savci	Z Vv EV
- vysvětlí vývoj rostlin - rozliší nižší a vyšší rostlinu - uvede příklady výtrusných rostlin - rozdělí vybrané zástupce na mechorosty a kaprad'orosty - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě	Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš - vyšší rostliny - rostliny výtrusné - mechorosty - kaprad'orosty - plavuně, přesličky, kapradiny	D Z
- vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami - podle charakteristických znaků rozliší hlavní zástupce nahosemenných rostlin - vysvětlí význam lesa a způsoby jeho ochrany - vysvětlí funkce ekosystému, principy biodiverzity	- nahosemenné rostliny - ekosystém les	Rv EV

- vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonk, list, květ, plod) - vysvětlí význam charakteristických znaků pro určování rostlin	<u>Stavba rostlinného těla</u>	Vv
- vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin - určí významné zástupce jednotlivých čeledí a roztrídí je - nakreslí některá vybraná schémata květů a květenství	- krytosemenné rostliny	Rv Vv
- vysvětlí význam lučních porostů - uvede příklady a využití kulturních plodin - správně pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin - vysvětlí funkce a význam ekosystému, způsoby jeho ochrany, - principy biodiverzity	- ekosystém louka	Rv EV

Přírodopis - 8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vyjmenuje dva vědce, zakladatele etologie - uvede alespoň jeden příklad jednotlivých typů chování živočichů-vrozených a získaných	<u>Etologie živočichů</u>	
- zařadí člověka do systému živočišné říše - charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu - vysvětlí vývoj člověka - uvede lidské rasy a jejich charakteristické znaky - vysvětlí rovnost lidských ras na základě přírodního přizpůsobení - uvede příklady rozdílů národnostních menšin - objasní biologickou a společenskou podstatu člověka	- vývoj člověka	D Z MkV
- vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - rozliší stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla	- buňky, tkáň, orgány	
- objasní význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb - pojmenuje základní kosti a svaly - na modelových příkladech předvede různé způsoby poskytnutí první pomoci při zlomeninách	- soustava opěrná a svalová	F
- vysvětlí, jak tělo získává energii - pojmenuje a popíše části trávicí soustavy a vysvětlí jejich funkci - zdůvodní příčiny nemocí trávicí soustavy - uvede možnosti jejich prevence	- energie - trávicí soustava	Ch Rv

<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a popíše části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži - zdůvodní příčiny nemocí dých. s. a uvede možnosti jejich prevence - předvede resuscitaci na cvičné loutce	<ul style="list-style-type: none"> - dýchací soustava	Ch Rv
<ul style="list-style-type: none"> - popíše složení krve a funkci jednotlivých částí krve - schematicky nakreslí a vysvětlí stavbu srdce a vyjmenuje druhy cév - vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy - zdůvodní příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci - předvede resuscitaci na cvičné loutce	<ul style="list-style-type: none"> - tělní tekutiny - oběhová soustava	Rv
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - uvede příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci - vysvětlí význam a stavbu kůže - uvede příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci	<ul style="list-style-type: none"> - soustava vylučovací - soustava kožní	Ch
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu a činnost nervové soustavy za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - nakreslí a popíše neuron a schéma základního reflexního oblouku - popíše části mozku a jejich význam - uvede příčiny nemocí nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci - na schématu popíše a vysvětlí stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - uvede příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci - vyjmenuje nejdůležitější hormony lidského těla a vysvětlí jejich vliv na řízení lidského organismu	<ul style="list-style-type: none"> - nervová soustava - smyslové orgány - žlázy s vnitřní sekrecí	F Rv
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození - chápe nebezpečí přenosu pohlavních chorob - popíše jednotlivé etapy života - posoudí vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka - zhodnotí nebezpečí návykových látek - chápe a uvědomuje si hodnotu svého těla	<ul style="list-style-type: none"> - rozmnožování - pohlavní soustava - vývoj jedince - člověk a zdraví	Rv OSV 1
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - vysvětlí pojem gen, křížení, genové inženýrství	<ul style="list-style-type: none"> - genetika, dědičnost	Rv Z Ch RV

Přírodopis - 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	<u>Země, vznik, stavba</u>	Z
- rozliší prvky souměrnosti krystalu - vyjmenuje nejznámější krystalové soustavy a načrtne jejich osní kříž - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností určí vybrané nerosty - vysvětlí význam některých důležitých nerostů (rudy) jako přírodních zdrojů pro člověka	<u>Mineralogie</u> - nerost, hornina, krystal <u>Třídění nerostů</u>	F Ch EV
- rozdělí horniny na vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - vysvětlí význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec) jako nerostných surovin - zhodnotí vliv těžby na změny v krajině	- petrologie - horniny	Ch F EV
- vyjmenuje vnitřní a vnější geologické děje - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů - popíše druhy zvětrávání - vede vlivy erozí ve svém okolí (skalní města)	- geologické děje vnitřní - geol. děje vnější	Z Ch
- porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozliší hlavní půdní typy a půdní druhy - vysvětlí propojenost složek potravy - zdůvodní význam půdy jako zdroj výživy, nutnost její ochrany a rekultivace	- pedologie	Ch Z EV
- vysvětlí teorii o vzniku a vývoji života na Zemi - rozliší jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů	<u>Vznik a vývoj života na Zemi</u> - éry vývoje Země	Z F D
- orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom, biodiverzita) - rozliší živé a neživé složky životního prostředí - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů - sleduje aktuální stav životního prostředí - vysvětlí principy trvale udržitelného rozvoje - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - vysvětlí globální problémy biosféry - vysvětlí vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, nutnost ochrany její čistoty	- ekologie - člověk a životní prostředí	Rv Z EV

- odůvodní příčiny ubývání pitné vody		
---------------------------------------	--	--

..

5.11. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis

Vyučovací předmět Zeměpis má přírodovědný i společenskovední charakter. Je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Zeměpis obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech.

Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Zeměpis

Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci v 9. ročníku, v 6., 7. a 8. ročníku v 1 hodinové dotaci, (celkem 5 hodin), zpravidla v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety a zájezdy (včetně zahraničních), exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu (Terénní praktika z přírodopisu, zeměpisu a tělesné výchovy). Výuka zeměpisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody;
- získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti, jejím postavení v Evropě a ve světě, o perspektivě jejího dalšího vývoje a o možnostech její prosperity;
- myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením;
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech: geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka, praxe a aplikace;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Zeměpis

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- cítili zodpovědnost za své vzdělávání
- osvojili si strategii učení a motivovali se pro celoživotní učení
- vytvářeli a rozvíjeli zájem o poznávání okolí svého domova, poznávání svého regionu, své vlasti,
- poznávání cizích zemí (zájem o turistiku)
- využívali metody poznávání přírodních objektů, přírodních jevů a lidských výtvorů
- plánovali, organizovali a vyhodnocovali své činnosti
- vyhledávali, zpracovávali a používali potřebné informace v literatuře a na internetu
- zpracovávali informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívali je k dalšímu učení
- používali cizího jazyka a výpočetní techniky
- pozorovali a experimentovali, porovnávali výsledky a vyvozovali závěry
- správně zaznamenávali a dokumentovali experiment

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- tvořivě mysleli
- logicky uvažovali a řešili problémy
- vytvářeli praktické problémové úlohy a situace a prakticky problémy řešili
- zvládli na modelových příkladech algoritmy řešení problémů
- přecházeli od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápali vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- zobecňovali a aplikovali poznatky v různých oblastech života
- logicky vyvozovali a předvíдали specifické závěry z přírodovědných zákonů
- rozvíjeli schopnost objevovat a formulovat problém a hledali různé varianty řešení
- užívali netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- samostatně, tvořivě a logicky mysleli
- týmově spolupracovali při řešení problémů
- využívali moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů
- předcházeli některým problémům
- řešili a prakticky zvládali problémy

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- otevřeně, všestranně a účinně komunikovali

- přesně a logicky se vyjadřovali či argumentovali
- stručně, přehledně i objektivně sdělovali (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování, měření a experimentů
- zvládali „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu
- používali cizí jazyk a výpočetní techniku
- otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- byli kritičtí a sebekritičtí
- publikovali a prezentovali své názory a myšlenky
- přátelsky komunikovali mezi sebou a vyučujícím
- zvládali komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- dodržovali pravidla stanovená ve školním řádu

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- rozvíjeli schopnost spolupracovat
- pracovat v týmu, respektovali a hodnotili práci vlastní i druhých
- osvojovali dovednosti společného hledání optimálních řešení problémů
- zvládali pracovat v týmech a efektivně spolupracovali
- upevňovali vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- tolerovali integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pomáhali jim
- netolerovali projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- odmítali vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli)
- dodržovali společně dohodnutá pravidla chování, na jejichž formulaci se sami podíleli
- upřednostňovali zájmy školy

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- plnili své povinnosti, uplatňovali svá práva a respektovali práva druhých
- zodpovídali za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- ochotně a účinně pomáhali v různých situacích jako ohleduplné bytosti
- prakticky využívali geografických dovedností a znalostí
- aktivně chránili duchovní, kulturní a materiální výtvořiny minulosti i současnosti
- netolerovali agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy
- správně jednali v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- preventivně předcházeli nemocem a úrazům a poskytovali účinnou první pomoc

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- měli pozitivní vztah k práci

- optimálně plánovali a prováděli soustavná pozorování, měření a experimenty a získaná data zpracovávali a vyhodnocovali
- využívali výpočetní techniky, internet
- dodržovali zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- se seznámili s různými formami (exkurze, film, beseda apod.) s různými profesemi s blízkým vztahem k zeměpisu
- se seznámili s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis

2. stupeň

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák:

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy
- pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů,
- jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák:

- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

žák:

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák:

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák:

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny

- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák:

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák:

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Zeměpis - 6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vysvětlí, jak vznikl vesmír, hvězdy a další tělesa sluneční soustavy - uvede tělesa patřící do sluneční soustavy, vyjmenuje planety - vyhledá základní údaje o Zemi a nejbližších vesmírných tělesech - uvede pohyby, které naše Země vykonává a jejich důsledky - vyhledá jaké přirozené družice má naše Země, uvede základní údaje o Měsíci a jaké pohyby Měsíc vykonává - uvede hlavní mezníky v dobývání vesmíru, zhodnotí,	Planeta Země - vesmír a hvězdy - Slunce a sluneční soustava - planety, planetky, komety - tvar a rozměry Země - pohyby Země - pohyb okolo osy, pohyb okolo Slunce - Měsíc - přirozená družice Země - vývoj o poznání vesmíru,	F D

jak ovlivňují dnešní život	počátky výzkumu vesmíru	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: globus, mapa - vypočítá různé vzdálenosti na globusu a mapě podle měřítka - vysvětlí pojmy: rovnoběžka, poledník - ukáže na mapě zeměpisné souřadnice zadaného místa na Zemi - uvede časová pásma a přechody datové meze na Zemi (ukáže na mapě, globu) - pracuje s turistickou mapou, znázorní výškopis a polohopis na mapách, vysvětlí pojmy: kóta, nadmořská výška, vrstevnice; určí význam vybraných mapových značek - určí světové strany, vytvoří jednoduchý panoramatický náčrtek - odhadne vzdálenost a výšku v terénu, zorientuje turistickou mapu, podle mapy odhad ověří - vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry - popíše vnitřní stavbu Země, vyjmenuje základní části oceánského dna, uvede typy pohoří podle způsobu vzniku, uvede vnitřní a vnější činitele utvářející zemský povrch - vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím, vyjmenuje podnebné pásy - vysvětlí pojmy: vnitřní a okrajová moře, průliv, průplav, záliv, poloostrov, ostrov; na mapě ukáže světové oceány, studené a teplé mořské proudy - vyjmenuje činitele, které se podílejí na vzniku půdy, uvede, jak půdy rozdělujeme - vyjmenuje vegetační pásy na Zemi – u každého posoudí, kterému teplotnímu pásu odpovídá a vyhledá typické zástupce	Mapa – obraz Země <ul style="list-style-type: none"> - globus, mapa - mapy - měřítko, druhy map, obsah map - rovnoběžky, poledníky - určování zeměpisné polohy - čas na zeměkouli - výškopis, polohopis - světové strany - vytvoří jednoduchý panoramatický náčrtek - odhadne vzdálenost a výšku v terénu	F M Př
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: krajinná sféra, litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra - vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry, rozliší jednotlivé části krajinné sféry a zařadí je do podosféry, určí, které části jsou nejvíce ovlivněny činností člověka - uvede základní poznatky vztahující se k jednotlivým sférám, (aplikuje tyto poznatky při hodnocení přírodních jevu a ukazatelů při terénních geografických cvičeních)	Přírodní složky a oblasti Země <ul style="list-style-type: none"> - krajinná sféra - litosféra - stavba Země, dno oceánů zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, vnější činitelé - působení tekoucí vody, povrch jako výsledek přírodních činitelů - atmosféra - počasí, podnebí, podnebné pásy, oběh vzduchu v atmosféře	Př, F EV

	<ul style="list-style-type: none"> - hydrosféra - pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině - řeky, jezera, bažiny, vodní nádrže, ledovce a podpovrchová voda - pedosféra - složení půdy, půdní typy, půdní druhy, význam půdy a nebezpečí, která půdu ohrožují - biosféra - tropické lesy, savany, pouště, polopouště, subtropická oblast, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundry, život v mořích a oceánech, výškové stupně rostlinstva - terénní geografické cvičení: (téma – krajinná sféra – hodnocení přírodních jevů a ukazatelů))	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: zemědělství, průmysl, příroda - rozliší hlavní skupiny hospodářské činnosti, vyjmenuje hospodářské systémy v minulosti a v dnešní době - vysvětlí rozdíly mezi jádrovými a periferními oblastmi, uvede příklady těchto oblastí - vyjmenuje různé typy zemědělství, uvede, ve kterých oblastech světa se s nimi setkáme, vybrané zemědělské plodiny zařadí do podnebných pásů, na mapě ukáže hlavní oblasti pěstování těchto plodin, uvede příklady různých chovů hospodářských zvířat a zhodnotí jejich význam v různých částech světa - vyhledá, uvede hlavní rybolovné oblasti - na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, posoudí jejich význam pro jednotlivá průmyslová odvětví - vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu - vyjmenuje druhy dopravy, porovná jejich význam (rozvoj) dříve a dnes - zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo - na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu - vysvětlí pojmy: import, export, aktivní a pasivní obchodní bilance - uvede nejdůležitější centra světového obchodu a hlavní hospodářské organizace ve světě - zjistí, uvede příklady států s kladným a záporným přírůstkem, porovná tyto státy, vyhledá nejnovější údaje	<p>Jak žijí lidé na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - život na vesnici a ve městě - rostliny a zemědělství - omezené bohatství země - co jsou služby - světové hospodářství - jádrové a periferní oblasti - zemědělství - pěstování užitkových plodin, chov hospodářských zvířat - rybolov a lesní hospodářství - těžba nerostných surovin - energetika a těžký průmysl, spotřební průmysl - úloha dopravy v hospodářství - železniční, silniční, letecká, vodní a potrubní doprava a doprava informací - služby obyvatelstvu - cestovní ruch - hlavní oblasti cestovního ruchu - mezinárodní obchod - hlavní hospodářské organizace ve světě	Př, On, D EV

o počtu obyvatelstva, uvede pravděpodobný budoucí vývoj - porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi - vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace - rozdělí obyvatelstvo podle ras, jazyků - vyjmenuje nejvýznamnější náboženství ve světě - rozdělí obyvatelstvo podle věku, pohlaví a ekonomické aktivity		
--	--	--

Zeměpis - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: - vyjmenuje podnebné pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, na mapě najde místa s nejvyššími a nejnižšími teplotami, nejvyššími a nejnižšími srážkami - vyjmenuje vegetační pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, vyhledá a uvede významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované rostliny tohoto pásu - na mapě ukáže hlavní naleziště nerostných surovin - zjistí a uvede počet obyvatel a porovná rozmístění obyvatelstva - rozdělí daný světadíl na několik oblastí, které se od sebe odlišují - srovnává lidnatost a hospodářskou úroveň - na mapě ukáže polární oblasti, zhodnotí podmínky života	Afrika - Afrika – ohrožený kontinent - Kolem břehů Afriky - Velmi starý kontinent - Podnebí Afriky - Vodstvo Afriky - Přírodní krajiny Afriky - Afrika včera, dnes a zítra	On, D, OSV1 MkV
	Africké regiony - při pobřeží Středozevního moře - Sahel – nejchudší část Afriky - Země Guinejského zálivu - Východní Afrika - Jižní Afrika	Př, On, D, F, OSV1 OV
- vyhledá rozlohu, na mapě ukáže nejhlubší místa oceánů, okrajová moře, poloostrovy, ostrovy, mořské proudy a porovná hospodářské využití oceánů	Atlantik	F Př, D,On EV
- vyjmenuje státy Severní Ameriky, Střední Ameriky a Jižní Ameriky, vysvětlí které oblasti Ameriky (a proč) říkáme Karibská oblast a Latinská Amerika - popíše polohu a povrch Ameriky, vyhledá na mapě	Amerika - od vigvamů k mrakodrapům - po stopách objevitelů	Př,On,D,Ch, Aj EV

<p>nejdelší pohoří, činné sopky, nejvyšší vrcholy, významné veletoky, jezera, moře a oceány, které Ameriku obklopují</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje podnebné a vegetační pásy Ameriky, uvede rostliny a živočichy typické pro jednotlivé pásy - vyhledá základní údaje o obyvatelstvu (původní obyvatelstvo, přistěhovalci, hustota obyvatelstva, významná sídla) - na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin - vyjmenuje nejvýznamnější hospodářsky pěstované plodiny, uvede hlavní průmyslové oblasti a porovná hospodářskou vyspělost vybraných států - vyjmenuje a na mapě ukáže státy Severní a Latinské Ameriky, jejich hlavní města, využívá získaných znalostí k charakteristice jednotlivých států z hlediska přírodních i hospodářských podmínek	<ul style="list-style-type: none"> - Reliéf Ameriky - Podnebí a přírodní krajiny Ameriky - Vodstvo Ameriky - Kdo jsou obyvatelé Ameriky <p>Americké regiony</p> <ul style="list-style-type: none"> - USA – světová velmoc - Druhou největší zemí světa - Mexiko - Od Yucatanu k Panamskému průplavu - Ostrovy karibského moře - Andské státy - Brazílie a její sousedé - Země jižního rohu	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá rozlohy světových oceánů, seřadí oceány podle rozlohy, na mapě ukáže nejhlubší místa oceánů, okrajová moře, poloostrovy, ostrovy, mořské proudy a porovná hospodářské využití oceánů - na mapě ukáže polární oblasti, zhodnotí podmínky života - s jakými světadíly sousedí, které průplavy a průlivy světadílů oddělují, největší ostrovy a poloostrovy - na mapě najde významná pohoří, řeky a jezera - vyjmenuje podnebné pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, na mapě najde místa s nejvyššími a nejnižšími teplotami, nejvyššími a nejnižšími srážkami - vyjmenuje vegetační pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, vyhledá a uvede významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované rostliny tohoto pásu - na mapě ukáže hlavní naleziště nerostných surovin - zjistí a uvede počet obyvatel a porovná rozmístění obyvatelstva - rozdělí daný světadíl na několik oblastí, které se od sebe odlišují	<p>Antarktida</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontinent ledu a chladu <p>Jižní oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> - „nejmladší“ oceán <p>Indický oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vodami Indického oceánu <p>Tichý oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tichý oceán <p>Oceánie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ostrovní svět - Austrálie - Nejmenší kontinentech - Australská příroda je jedinečná - Od doby kamenné k mrakodrapům - Jak se žije v Austrálii	Př, On, D EV
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá rozlohu největšího světadílu, krajní body asijské pevniny - na mapě ukáže významné ostrovy, poloostrovy, pohoří, nejvyšší hory, sopky, významná jezera a veletoky (uvede, do kterých oceánů se vlévají) - vyjmenuje podnebné pásy, vysvětlí pojem: monzun; uvede, které oblasti Asie monzun nejvíce ovlivňuje - vyjmenuje vegetační pásy, uvede typické rostliny a	<p>Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asie blízká i vzdálená - hranice největšího světadílu - od Mrtvého moře na Střechu světa - Podnebí Asie - Vodstvo Asie - přírodní krajina Asie - Nejlidnatější světadíl	Př, On, D EV

<p>živočichy každého pásu - porovná počet obyvatel Číny s ostatními státy Asie, uvede nejrozšířenější náboženství a vyjmenuje hlavní jazykové skupiny - na mapě ukáže významná naleziště nerostných surovin - uvede významné hospodářsky pěstované rostliny a hlavní průmyslové oblasti - vyjmenuje oblasti, na které lze Asii rozdělit, uvede, které státy do oblasti patří a co je pro danou oblast typické z hlediska přírodních i hospodářských podmínek</p>	<p>Asijské regiony - rozdělení Asie - Blízký východního - Střední východního - Zakavkazsko - Střední Asie - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Východní Asie - Velmoc 22. století - Do Země vycházejícího slunce - Sibiř a Dálný východ</p>	
--	--	--

Zeměpis - 8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
<p>Žák:</p> <p>- na mapě ukáže hranici mezi Asií a Evropou, vyhledá krajní body Evropy, odhadne rozlohu a členitost Evropy (porovná s ostatními světadíly) - objasní důležité mezníky geologického vývoje Evropy, na mapě ukáže největší nížiny, pohoří, nejvyšší vrcholy, nejdelší evropský veletok a další významné řeky, jezera, ledovce, průlivy a průplavy - vyjmenuje podnebné pásy, do kterých Evropa zasahuje, porovná množství srážek a teploty v těchto pásech - vyjmenuje hlavní vegetační pásy Evropy, uvede příklady typických zástupců z rostlinné a živočišné říše - na mapě vyhledá ložiska nerostných surovin, hlavní hospodářsky pěstované rostliny a vyjmenuje hlavní průmyslové oblasti Evropy - vyhledá počet obyvatel, vyjmenuje hlavní jazykové skupiny, vysvětlí pojmy: migrace, urbanizace, aglomerace a konurbace - zjistí, uvede, kterými oblastmi Evropy se přepravuje nejvíce zboží (a jakými dopravními prostředky) - na mapě vyhledá hlavní turistická centra Evropy - uvede ekonomická a vojenská uskupení v Evropě - vyjmenuje (na mapě ukáže) všechny evropské státy, uvede jejich hlavní města a na základě získaných znalostí (vlastních zkušeností) charakterizuje vybrané státy z hlediska přírodních a hospodářských podmínek</p>	<p>Evropa - Evropa – jednota v rozmanitosti - Evropa ve světě - Evropská integrace - Bohatství s velkými regionálními rozdíly - Hospodářská odvětví a doprava - Proměny obyvatelstva Evropy - Evropská kulturní rozmanitost - Pestrá příroda Evropy Regiony Evropy - Regiony Evropy - Západní Evropa - Severní Evropa - Střední Evropa - Jižní Evropa - Východní Evropa - Opakování Evropa</p>	<p>Př, On, D EV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: poloha, tvar - uvede typy reliéfu, které v ČR převládají, vysvětlí, jak se Český masív a Karpaty měnily v jednotlivých geologických obdobích, zařadí jednotlivá pohoří pomocí mapy do horopisných celků - vysvětlí, čím je ovlivněno rozložení teplot a srážek v ČR, zjistí, uvede minimální a maximální naměřené hodnoty a zhodnotí jejich využití - vysvětlí rozdíl mezi půdními typy a půdními druhy (porovná jejich využití a rozmístění) - vyjmenuje hlavní floristické oblasti a výškové stupně rostlinstva v ČR - vyhledá pomocí mapy chráněná území ČR - vyjmenuje kraje ČR, uvede významná sídla - uvede hlavní průmyslová odvětví ČR, na mapě ukáže nejvýznamnější průmyslové zóny - porovná význam různých příkladů chovu hospodářských zvířat, vyjmenuje hlavní hospodářsky pěstované plodiny - vyjmenuje druhy dopravy, zhodnotí jejich význam, problémy - posoudí význam služeb, uvede, co do skupiny služeb řadíme, na mapě ukáže nejvyhledávanější místa z hlediska cestovního ruchu - uvede příklady výrobků (surovin), které mají hlavní podíl na exportu a importu - vyjmenuje regiony ČR - porovná region, ve kterém žije, s jinými regiony (pro porovnání podobností a odlišností využije získané znalosti z přírodních a hospodářských podmínek ČR) - uvede polohu místního regionu v rámci republiky a zhodnotí výhody a nevýhody této polohy, - uvede, se kterými regiony místní region sousedí - charakterizuje přírodní podmínky (povrch, vodstvo, vegetaci, podnebí) místního regionu a porovná je s přírodními podmínkami jiných regionů - zhodnotí sociálněekonomickou situaci v regionu (porovná s celkovou sociálněekonomickou situací v ČR)	<p>Česko</p> <ul style="list-style-type: none"> - V Česku domov můj - Ve středu Evropy - Z nížin na vrcholky hor - Rodinné stříbro - Rozmarné počasí - Na střeše Evropy - Rozmanitost naší přírody - Hospodářství Česka - Proměny české populace - Kulturní bohatství naší země - Příroda, nebo člověk? - Krajina, ve které žijeme <p>Regiony Česka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kraje Česka - Praha - Středočeský kraj - Jihočeský kraj - Plzeňský kraj - Karlovarský kraj - Ústecký kraj - Liberecký kraj - Královéhradecký kraj - Pardubický kraj - Kraj Vysočina - Jihomoravský kraj - Olomoucký kraj - Zlínský kraj - Moravskoslezský kraj - Opakování Česko	Př, On, D, EV
---	---	------------------

Zeměpis - 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: - vysvětlí, co je globalizace - vysvětlí přínosy a negativa	Proměny současného světa - Svět kolem nás Globalizace - Globalizace – unikátní příležitost, anebo hrozba současného světa? - Globalizace z různých úhlů pohledu	On, D MkV
- na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, posoudí jejich význam pro jednotlivá průmyslová odvětví - vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu - vyjmenuje druhy dopravy, porovná jejich význam (rozvoj) dříve a dnes - zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo	Globalizace v hospodářství - Nadnárodní společnosti – symbol ekonomické globalizace - Lokalizační faktory v průmyslu - Globalizace ve službách cestovního ruchu	Př, D, On, VDO EV
- vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace - vyjmenuje některé globální problémy současnosti a zařadí je do skupin: společenské, ekologické atd. - na vybraný globální problém vytvoří referát, v němž uvede příčiny a důsledky situace, klady a zápory současného stavu	Kulturní globalizace - Multikulturní svět - Od etnika ke globálnímu společenství - Filozofie a náboženství - Hlavní směry mezinárodních migrací - Integrace migrantů v cílových zemích - Lidská práva v současném světě	Př, Ov
- na konkrétních příkladech doloží, jak narušené životní prostředí negativně působí na zdraví člověka - vyjmenuje příklady nejzávažnějších globálních problémů současnosti - uvede, jakými konkrétními způsoby se lidé, mezinárodní organizace, nevládní organizace a instituce podílejí na ochraně životního prostředí - uvede příklady chráněných území v ČR - navrhne příklady výrobních postupů, šetrných k životnímu prostředí	Globální Problémy životního prostředí - Zbláznilo se počasí? - Poškozený „slunečník“ planety Země - Ohrožený biodiverzita	Př, Ov
- rozdělí obyvatelstvo podle věku, pohlaví a ekonomické aktivity - porovná venkovská a městská sídla, jejich význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy: urbanizace,	Politická globalizace - Nadnárodní aktéři globalizace - Regionální ekonomické	Př OSV1 EV

<p>aglomerace, konurbace, megalopole, uveďte konkrétní příklady států, ve kterých s těmito městskými sídly setkáváme</p> <p>- vysvětlí pojem: územní struktura měst; objasní, jakou úlohu plní různé části města</p>	<p>integrace</p> <p>Rozdíly ve vyspělosti zemí</p> <p>- Porovnávání vyspělosti zemí</p> <p>- Regionální nerovnosti</p> <p>- Chudoba a snahy o její omezování</p> <p>- Překážky rozvoje chudých zemí</p>	
<p>- rozdělí přírodní zdroje, uveďte důsledky těžby nerostných surovin, zdůvodní nutnost chránit zdroje pitné vody před znečištěním</p> <p>- objasní, které faktory se podílejí na ohrožení půdy v krajině a proč dochází k pustnutí krajiny</p> <p>- doloží, jak průmyslová výroba a doprava ovlivňují ovzduší, vysvětlí pojmy: imise, emise, kyselá dešť, skleníkový efekt</p>	<p>Zdroje globálního vývoje</p> <p>- Bez přírodních zdrojů se neobejdeme</p> <p>- Zemědělství zajišťuje výživu lidstva</p> <p>- Zemědělský půdní fond</p> <p>- Obyvatelé současného světa</p>	Př, On, Ch EV
<p>- porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi</p> <p>- vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace</p>	<p>My a propojený svět</p> <p>- Co je a co není město?</p> <p>- Z centra na periferii</p> <p>- Kontrasty mezi městy rozvojového a vyspělého světa</p> <p>- Člověk a přírodní živly</p> <p>- Mysli globálně, jednej lokálně</p>	Př, On EV

5.12. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Umění a kultura. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, zábavy, týmové práce, při které žáky vedeme k rozpoznání krásy umění, ke schopnostem respektovat výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i organizovat společenské akce, rozvíjet fantazii a tvůrčí schopnost. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali pozorní a vnímaví lidé, aby poznali souvislosti všech druhů umění a uměli je vhodně využívat v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání života.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti a Poslechové činnosti.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem. Kultivujeme pěvecký i mluvní projev v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití v hodinách Hudební výchovy.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 7. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci. Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo na základě učitelovy znalosti úrovně jednotlivých žáků a podmínek školy. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka Hudební výchovy probíhá v kmenových třídách a jiných vhodných prostorách. Žáci používají pojmy a hudebně naukové poznatky, a aplikují je ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující k celému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Hudební výchova

KOMPETENCE K UČENÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- ke kultivaci hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti
- vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudeb. pohybovými aktivitami k rozvoji jejich schopností.
- Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).
- Jdeme příkladem – dalším sebevzděláváním si rozvíjíme znalosti a schopnosti, abychom zvýšili kvalitu práce.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Žáci jsou vedeni k různým vyjadřovacím hudebním technikám a k použití vhodných prostředků vyjádření svého záměru.
- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování.
- Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně sledujeme, jak žáci posuzují a vnímají hudební dění.
- Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:
  - pochopení hudebních vyjadřovacím prostředkům a společenských funkcí hudby v jednotlivých uměleckých epochách
  - pochopení umění jako specifického způsobu poznání
  - naslouchání hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
  - Jdeme příkladem – budeme „profesionálně“ hodnotit výsledky žáků v hudební výchově.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Žáci jsou vedeni k:
  - získávání vhledu do hudební kultury české i jiných národů
  - pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi
  - prohlubujeme u žáků vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury
  - učíme žáky kriticky hodnotit práci jejich i ostatních
  - Jdeme příkladem – respektujeme práci a roli ostatních.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Žáci jsou vedeni k tomu:
  - aby vystupovali jako svobodní občané, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
  - aby chápali proces umělecké tvorby, jako způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech.

Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům.

Jsme vždy připraveni komukoliv ze žáků podat pomocnou ruku.

Jdeme příkladem – ve třídě vytváříme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru, bez které hodnotný hudební prožitek není možný.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Žáci jsou vedeni:

- k pozitivnímu vztahu k hudebním činnostem
- k vhodnému využívání psychohygienických účinků hudby
- ke správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji a k jejich údržbě.
- k pomoci hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit.
- Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
- Při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti.
- Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlose
- v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem,
- doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě
- zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase,
- dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vospělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Hudební výchova - 1. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje délky tónů - ukáže pojmy notová osnova, houslový klíč - zpívá písně o zvířatech - zpívá lidové písně české a slovenské	<u>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - hudební rytmus - zvuk, tón - dvojhlas - kánon - české x slovenské lidové písně	ČJ
<ul style="list-style-type: none"> - ukáže na obrázcích jednotlivé hudební nástroje - pohybem těla znázorní vysoký a nízký tón - namaluje instrumenty (hudební nástroje) - poslechem rozliší dané téma – voda, ptáci	<u>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - kvalita tónů, vztahy mezi tóny - hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj, boomwhackers - hudební styl (pochod, tanec, ukolébavka).	TV OSV1
<ul style="list-style-type: none"> - používá jednotlivé hudební nástroje (tělo, ruce, igelitový sáček) - pojmenuje hudební nástroje (flétna, klavír, hůlky triangl)	<u>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - rytmizace - hra na nástroje z Orfovy školy - kvalita tónů	NS (prší ...) – písně o počasí M (jedna, dvě)
<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné držení těla - předvede taneční kroky (krok - sun - krok) - pochoduje - chová se pěkně k tančícím spolužákům	<u>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - taktování, pohybový doprovod - pohybové vyjádření hudby (pantomima), hra na tělo - orientace v prostoru	MKV OSV2

Hudební výchova - 2. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> - znázorní stoupavou a klesavou melodií - vytleská rytmus říkadel - rozlišuje pojmy: nota, notová osnova, houslový klíč - doplní zpěv hrou na jednoduché rytmické nástroje - zpívá písně o lidech, zvířatech, ze života česky a slovensky	<u>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvený projev (hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, pěvecké dovednosti) - hudební rytmus – zvuk, tón - jednoduchý dvojhlas (Kánon) - česká a slov. lid. píseň	ČJ - řík. TV

<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivé hudební nástroje podle zvuku, ukáže na obrázku - používá jednoduché rytmické nástroje - vytuká ozvěnu - při hrách spolupracuje a rozvíjí vztahy se spolužáky	<u>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - hra na jednotlivé hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladeb pomocí Orfových rytmických nástrojů - rytmizace, boomwhackers - hudební improvizace	
<ul style="list-style-type: none"> - bubnuje do pochodu - pohybuje se v daném rytmu - znázorní obsah písně pohybem - neodmítá kontakt při tanci s žákem jiného etnika	<u>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - pohybová improvizace - vyjádření hudby tělem, hra na tělo	
<ul style="list-style-type: none"> - dovede v klidu poslechnout krátkou skladbu - podle obrázků přiřadí mužský a ženský hlas - pohybem ztvární pojmy rychle a pomalu - sluchem rozpozná a určí druhy skladeb (vzduch, ptáci) - určuje sluchem rytmus atd. a opakuje	<u>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi tóny (kvalita tónů) - hudební dílo a autor (porovnání) - hudební styly a žánry (zvyky a tradice) - interpretace (slovní charakterizování díla) - rozpozná zvuky okolo nás- voda, ptáci,...	

Hudební výchova - 3. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - zazpívá některé písně z paměti - předvede správné rozezpívání (hygiena) - znázorní rukou melodii - diriguje 2/4, 3/4, 4/4 takt	<u>VOKÁLNÍ ČINNOST, NÁCVIK PÍSNÍ</u> <ul style="list-style-type: none"> - práce s písní - dur x moll - hlasová hygiena - rozšiřování hlasového rozsahu - rytmická cvičení, hra na tělo - seznámení se Státní hymnou	TV – pochod, tančení

<ul style="list-style-type: none"> - rytmicky doprovodí sebe nebo spolužáky - obrázky rozliší hudební nástroje a rozdělí je - předvede některou pohybovou hru	<u>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - hra na jednoduché hudební nástroje (boomwhackers) - hudební hry (hra na tělo) - rytmické doprovody	VV - Vánoce ČK – vypravování NS – lidové zvyky a tradice
<ul style="list-style-type: none"> - pohybem předvede 3/4 a 2/4 takt - valčík, polku - ukázkou počtu prstů dokáže, že rozliší 2/4 a 3/4 takt - zatančí některý starší a moderní tanec - pohybem a mimikou vyjádří citový prožitek	<u>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - práce s pohybovými hrami, hra na tělo - taneční kroky; třídobá chůze v kroku, dvoudobý průplet, krok - sun - krok - tance starší i moderní - pantomima	
<ul style="list-style-type: none"> - v klidu poslouchá uvedené skladby - obrázky ukáže, že rozpozná jednotlivé hudební nástroje - pantomimou ukáže hru na jednotlivé hudební nástroje - pohybem vyjádří druhy hudby	<u>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - práce se skladbami (drobné skladby B. Smetany a A. Dvořáka) - epizody ze života skladatelů - poznávání hudebních nástrojů - rozdělení podle materiálu a podle způsobu hry - hudba k zábavě (dříve a dnes) - hudební styly - hudba pochodová, taneční, ukolébavka	
Hudební výchova - 4. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		

<ul style="list-style-type: none"> - kontroluje a dbá na správné dýchání - samostatně nebo sborově zazpívá Státní hymnu - vysvětlí pojmy: repetice, houslový klíč, notová osnova - provede melodizaci a rytimizaci textu - předvede v písni melodizační znaménka (p., f., mf.)	<p><u>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvený projev - hlasová hygiena - práce s písněmi v dur a moll (lidové, umělé, moderní, starší, oblast populární hudby) - hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie - hudební rytmus - dvojhlas a vícehlas (rozvíjení činnosti z 1. období) - melodizační znaménka p., f., mf.	<p>VV - ilustrace, vánoční výzdoba, Vánoce, vánoční výzdoba. ČJ - vypravování. PRV - lidové zvyky a tradice.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a na obrázcích ukáže jednotlivé hudební nástroje - dechové, smyčcové, klávesové, drnkací a bicí - doprovodí písně na rytmické nástroje - předvede správnou techniku hry na rytmické nástroje	<p><u>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na jednoduché hudební nástroje (reprodukce jednoduchých skladeb s pomocí Orfových rytmických nástrojů, boomwhackers - rytimizace, stylizace, modernizace, improvizace (tvorba hudebního doprovodu) - grafický záznam melodie	
<ul style="list-style-type: none"> - pohybem vyjádří pocity a hudbu - zatančí valčíkový krok - ve dvojicích předvede menuet	<p><u>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s hudebně pohybovými hrami, hra na tělo - valčík - orientace v prostoru, paměťové chování tanečních pohybů	

<ul style="list-style-type: none"> - poví něco o životě B. Smetany a W. A. Mozarta - výrazem předvede píseň lyrickou, žertovnou - na obrázcích ukáže dechové hudební nástroje - rozliší písně na 2/4 a 3/4 rytmu	<u>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - práce s poslechovými skladbami (alespoň 8) A. Dvořák, B. Smetana, L. Janáček, W. A. Mozart - pochod, polka, valčík, menuet, rondo - vánoční hudba (koledy, J. J. Ryba Mše H moll) - hymna ČR, informace o historii a chování při hymně - epizody ze životů hudebních skladatelů	
	<u>NABÍDKA POSLECHOVÝCH SKLADEB:</u> <p><i>B. Smetana</i> - Proč bychom se netěšili, Luisina polka, Vltava, Vyšehrad.; <i>L. Janáček</i> - Piety.; <i>W. A. Mozart</i> - Menuet, Malá noční hudba.; <i>J. Strauss</i> - Valčíky.</p>	

Hudební výchova - 5.ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - zná alespoň 5 písní zpaměti, zpívá ve skupině, nebo sólo - uvede údaje o Státní hymně, zanotuje ji sám, nebo ve skupině - vysvětlí co je to stupnice a znázorní ji - předvede taktování 4/4 rytmu - dbá na správné dýchání - porovná českou a romskou hudbu - porovná hudbu našich sousedů - účastní se soutěže DOREMI	<u>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</u> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvený projev - práce s písněmi v Dur i Moll (lidové, umělé, starší, moderní) - hymna ČR, zpěv a základní údaje (historie), chování při hymně - dvojhlas a vícehlas (Kánon), intonace a vokální improvizace - grafický záznam vokální hudby	TV – pochod MKV OSV2

<ul style="list-style-type: none"> - vytleská rytmus dané písně - technicky správně použije jednoduché hudební nástroje a doprovodí zpěv - vytuká rytmus jednoduchého notového záznamu	<p><u>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - doprovodná hra na rytmické nástroje (boomwhackers) - upevňování dovedností získaných v nižších ročnících - hudební improvizace, rytmizace (tvorba hudebního doprovodu) - grafický záznam melodie	OSV2
<ul style="list-style-type: none"> - zatančí jednoduché tance - doprovodí se při tanci na jednoduchý rytmický nástroj - dbá na kultivovaný projev při tanci - neodmítá vzít spolužáka za ruku - rozvíjí pozitivní vztahy ke spolužákům	<p><u>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičování rytmických prvků z nižších ročníků - práce s pohybovými hrami nebo tanci, hra na tělo - valčík	MKV
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže být tolerantní k jiným hudebním žánrům - seznámí žáky s rozdíly mezi jednotlivými druhy hudby - na obrázcích určí jednotlivé znějící nástroje, které poznal - určí dané zvuky a skladby (sluch)	<p><u>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalita tónů - práce s poslechovými skladbami (Dur – Moll) - rozlišování hudby vokální a instrumentální - lidové kapely (dechovka, cimbálová muzika, dudy) - hudba v chrámu a na zámku - cyklus; -příroda	

	<p><u>NABÍDKA</u> <u>POSLECHOVÝCH</u> <u>SKLADEB:</u> <i>L. Janáček</i> – Říkadla, Lašské tance; <i>B. Smetana</i> – Libuše, Prodaná nevěsta (vybrané árie), Má vlast; <i>W.</i> <i>A. Mozart</i> - Menuet, Don Giovanni (ukázka); <i>A.</i> <i>Dvořák</i> – Slovanské tance, Z nového světa; <i>J. J. Ryba</i> – Česká mše vánoční (ukázka) <u>PÍSNĚ:</u> Avignonský most, Tráva neroste, U panského dvora, Čtyři koně, Sedlák, sedlák, Měsíček svítí, Sivá holubičko; vánoční koledy: Tichá noc, Chtíc, aby spal, aj.; písně J. Uhlíře a Zd. Svěráka, trampské písně</p>	
--	--	--

Hudební výchova - 6.ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> - intonačně správně nasadí tón - pohybem rukou ukáže rozdíl (hlasitě, potichu) - přiřadí správně významy forte a piano, zazpívá zahraniční tón - ukáže (vytleská) rytmus při vokálním projevu - dle svých dispozic zpívá intonačně čistě	<p><u>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - intonační cvičení, stupnice - vzestupná a sestupná melodie - zpěv písní lidových i umělých - rozvoj hudebního sluchu - dynamika, melodie, rytmus - výběr písní z různých období	VV ČJ D
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří vlastní rytmický doprovod - předvede hru na některý Orfův rytmický nástroj - pohybem reaguje na daný rytmus - používá jednoduché rytmické hudební nástroje i tělo - taktuje i složitější rytmy	<p><u>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST</u></p> <p>hra na rytmické nástroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukce známých písní - rytmické hádanky (ozvěny, hra na tělo) - hudební nástroje, boomwhackers	TV
<ul style="list-style-type: none"> - předvede jednoduché taneční kroky - zataktuje píseň - pocitově ztvární skladbu - zatančí mazurku - rozpozná pochodovou skladbu	<p><u>HUDEBNÉ POHYBOVÉ ČINNOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vánoční koledy - pohybové vyjádření hudby - různé druhy tanců (polka,	

	valčík, mazurka)	
<ul style="list-style-type: none"> - sluchem rozpozná jednotlivé hudební nástroje – ukáže je na obrázku - vysvětlí rozdíly mezi operou, operetou a muzikálem - vysvětlí výrokové prostředky (melodie, tempo, dynamika) - určí jednotlivé výrazové prostředky (tempo, rytmus, dynamika) - znázorní melodii stoupavou a klesavou - porovná životopisy některých hudebních skladatelů - zařadí skladbu do určitého období	POSLECHOVÉ ČINNOSTI <ul style="list-style-type: none"> - rozeznání druhů hudby (vokální x instrumentální) - seznámení s našimi i zahraničními hudebními skladateli. G. F. Hendl, W. A. Mozart, J. Haydn, L. van Beethoven, B. Smetana, A. Dvořák - opera x operetka, muzikál - orientace v hudebním prostoru - výběr poslechové skladeb - pochod, tanec, vážná hudba BAROKO – Vivaldi KLASICISMUS – Mozart, Beethoven ROMANTISMUS – Schopin, Schubert ČESKÝ ROMÁN – Smetana, Dvořák	D – baroko VV – klasicismus EGS – Evropská hudební kultura.

PRŮBĚŽNĚ: Zdokonaluje se ve hře na Orfovy nástroje, rozšiřuje si hlasový rozsah, zdokonaluje se v notovém zápise. Spolupracuje s kolektivem. Hra na boomwhackers. Seznamuje se s AI.

Hudební výchova - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - dbá na správnou hlasovou hygienu - používá k doprovodu jednoduché rytmické nástroje - zpívá intonačně čistě - zanotuje notový zápis - pozná a zařadí dle svých schopností skladbu, která mu byla určena k interpretaci - určí charakteristické znaky a souvislosti s jinými obory umělecké činnosti - upravuje hlasovou nedostatečnost - dodržuje správné pěvecké návyky	VOKÁLNÍ ČINNOSTI <ul style="list-style-type: none"> - hlasová a rytmická cvičení - rytmický výcvik s oporou hudebních nástrojů - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - zpěv lidových písní - opakování učiva	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy vážná a populární hudba - časově zařadí dané skladby - porovná džez a vážnou hudbu - rozpoznává a na obrázku ukáže jednotlivé hudební	POSLECHOVÉ ČINNOSTI <ul style="list-style-type: none"> - různé žánry, srovnávání charakteristických rozdílů - hudební dílo a jeho autor	D VV

nástroje - výtvarně ztvární určité období v hudbě - určí hudební období a funkci stylů jedince v dané společnosti - využívá vhodné výrazové prostředky	- vývojová období v hudbě (od starověku po hudbu 20. století)	
- vytvoří pásmo mluveného slova a hudby - vytleská složitější rytmus skladby - pantomimou vyjádří nálady v hudbě - znázorní dynamické a tempové změny ve skladbě - zatančí nebo pohybem znázorní některé skladby a písně - na obrázcích ukáže doprovodné hudební nástroje - pohybem vyjádří taneční rytmy - zatančí rytmickou skladbu - předvede vlastní choreografii na danou skladbu	<u>INSTRUMENTÁLNÍ A POHYBOVÉ ČINNOSTI</u> - hra na hudební nástroje, boomwhackers - záznamy hudby (notový zápis) - hudební doprovod - prolínání do ostatních činností v průběhu školního roku - choreografie – vlastní taneční ztvárnění, taneční kroky - dramaturgie v hudebním projektu - polka, valčík, jive, ča-ča	D ČJ VV

PRŮBĚŽNĚ: Zdokonaluje se ve hře na Orfovy nástroje, rozšiřuje si hlasový rozsah, zdokonaluje se v notovém zápise. Spolupracuje s kolektivem. Hra na boomwhackers. Seznamuje se s AI.

5.13. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura* a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivity vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Výtvarná výchova

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií. Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ.

Časová dotace předmětu výtvarná výchova na 1. stupni je v 1., 2., a 3. ročníku 1 hodina týdně, ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně. Týdenní časová dotace v 6. - 9. ročníku činí 1 hodinu týdně. V daných ročnících (6. až 9. ročník) se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáků a podněcování jejich zájmu o výtvarnou práci, vhodnou motivací a volbou náročnějších úkolů a technik (vyžadujících již určité znalosti a zručnosti). Zaměřuje se rovněž větší měrou i na náměty vyžadující více přemýšlení, uvažování, a také vytváří větší prostor pro osobitý umělecký projev žáka. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni k:

- vytváření takových učebních materiálů, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení (při teoreticky zaměřených hodinách)
- k poznávání vlastních pokroků při své tvorbě a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací.

Učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost. Učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Žáci jsou vedeni k:

- samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- rozpoznání výtvarného problému a žák hledá nejvhodnější způsob řešení.

Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- práci ve skupině, kde dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ...).

Učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ...).

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- tomu, aby respektovali pravidla při práci v týmu, dodržovali je a svou pracovní činností kladně ovlivňovali kvalitu práce

Učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.
Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch.
Učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni k:

- tomu, aby při propagaci školních akcí vytvářeli plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- respektování názorů druhých
- tomu, aby prezentovali výsledky své práce a účastnili se výtvarných soutěží.

Učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- vytváření pozitivního vztahu k manuálním činnostem
- dodržování hygienických pravidel při práci s výtvarným materiálem.

Učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení.
Učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Výtvarná výchova - 1. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- seznamuje se základními návyky a postupy při práci s barvami - používá různé druhy štětců podle potřeby	- úvod do předmětu	

<ul style="list-style-type: none"> - organizuje svoji práci - osvojuje si základy bezpečnosti práce - rozlišuje tvary a barvy - seznamuje se s pojmem barvy základní - zkouší barvy míchat - pozná některé vlastnosti barev (barva hustá a řídká, barva světlá a tmavá) - rozlišuje pojem malba a kresba - kreslí měkkou tužkou	<ul style="list-style-type: none"> - teorie barvy - malba a kresba	
<ul style="list-style-type: none"> - pomocí barev vyjádří vlastní prožitek - pozoruje přírodu a své okolí, maluje základní rysy jednotlivých ročních období - vyhledává a dotváří přírodniny - rozvíjí pozorovací schopnosti a paměť - zobrazuje tvar a funkci věcí (např. struhadlo, mlýnek...) - namaluje své oblíbené zvíře, hračku, členy rodiny - namaluje hudební nástroj	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření skutečnosti	Čj Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - zjišťuje vlastnosti plastických materiálů při modelování s modelínou - rozvíjí svůj cit pro prostor - výtvarně zpracuje přírodní materiál (listy, kaštiny, jeřabiny...) - tvaruje papír např. mačkáním, trháním, vystřihováním	<ul style="list-style-type: none"> - práce dekorativní a prostorové	Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává ilustrace dětských ilustrátorů např. Josef Lada, Zdeněk Miler, Helena Zmatlíková - rozliší pojem hračka – loutka – školní potřeba - namaluje obrázek k pohádce	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarné umění	Čj - čtení

Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje barvy základní, řídké a husté, světlé a tmavé, využívá je v praxi - ředí a míchá barvy podle svých schopností - rozfoukává barvy a tuš - barvou vyjádří pocity z poslechu hudby	<ul style="list-style-type: none"> - teorie barvy	Hv
Výtvarná výchova - 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> - sám si vybere výtvarný nástroj podle potřeby (štětec, dřívko, špejle) - využije znalosti o barvách k vyjádření výtvarného rytmu	<ul style="list-style-type: none"> - práce dekorativní a prostorové	
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s obrázkovou osnovou - porovnává obrázky ilustrátorů dětských knih, popisuje obrázky	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarné umění	Čj - čtení

Výtvarná výchova - 3. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- rozezná barvy základní a doplňkové, namaluje duhu - rytmicky řadí prvky – při dekorativních pracích	- teorie barvy - práce dekorativní	
- rozpozná lidské výtvary, pozoruje a porovnává jejich tvar - objem vytváří modelováním - namaluje postavu – hrdinu oblíbené knížky - výtvarně vyjádří hlavu pohádkové bytosti	- vyjádření skutečnosti	Náš svět Čj
- porovnává vyjádření skutečnosti na ilustracích od známých malířů - ve skupině porovná vytvořené výtvarné práce a uspořádá z nich výstavku		

Výtvarná výchova - 4. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- barevně vyjádří svůj pocit a náladu na základě poslechu hudby - vytvoří jednoduchou plošnou kompozici z geometrických tvarů - kresbou vystihne tvar, strukturu materiálu, zvládne obtížnější práce s linií	- práce s barvou - dekorativní práce - linie	Hudební výchova matematika
- výtvarně ztvární své prožitky, zážitky z filmů a knih - dokáže přesněji výtvarně vyjádřit proporce lidské postavy i v pohybu, namaluje svého kamaráda - připraví návrh na pozvánku na školní akci	- výtvarné vyjádření skutečnosti	Čj
- modeluje z různých materiálů - používá grafické techniky – otisk, frotáž - vyrobí jednoduchý odlitek (sádra, čokoláda)	- práce prostorové	
- podle výrazových prostředků pozná díla některých dětských ilustrátorů - ukáže rozdíly na ukázkách děl dětských ilustrátorů	- ilustrátoři dětské knihy	Čj - čtení

Výtvarná výchova - 5. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- použije písmo jako dekorativní prvek - řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše (symetrie, asymetrie) - modeluje podle skutečnosti - vytváří prostorové útvary z kartonu	- práce dekorativní a prostorové	M OSV1

- tvary užitkových předmětů srovnává a vyjadřuje výtvarně v ploše i v prostoru - poznává estetickou úroveň předmětů denní potřeby - namaluje hudební nástroj, který uslyší v ukázce skladby	- výtvarné vyjádření skutečnosti	Hv
- poznává různé druhy výtvarného umění - seznamuje se s díly malířů, sochařů a architektů	- výtvarné umění	
- vybere ukázky ilustrací dětských knih, porovná je - porovná a zhodnotí svoji práci s pracemi ostatních spolužáků - v tvorbě ostatních hledá zdroj pro svoji práci - namaluje reklamní plakát na výrobek denní potřeby		

Výtvarná výchova - 6. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: - uplatňuje výrazové vlastnosti linie (např. pocity vyjádřené linií, ...) - užívá metod uplatňovaných v současném výtvarném umění (např. zátiší, kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru, ...)	<u>Kresebné studie</u> - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus <u>Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů</u> - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka	OSV - kreativita
- vymodeluje konkrétní předmět - používá ke své tvorbě různé materiály	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru) <u>Plastická tvorba</u> - papír, hlína, drát, sádra	OSV – rozvoj schopností poznávání
- orientuje se v prostorových a barevných vztazích - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad	<u>Malba</u> <u>Teorie barev</u> - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné	D - pravěk - starší doba kamenná - způsob života
- vymodeluje konkrétní předmět - ověřuje a využívá kompoziční principy, a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých	<u>Plastická a prostorová tvorba</u> <u>Společná práce na jednom objektu</u> - koordinace, komunikace	OSV - komunikace

- kreslí, využívá poznatků o perspektivě	<u>Nauka o perspektivě</u> - (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů	Čj - Řecko a Řím - báje a pověsti
- využívá vlastní fantazii (např. vynález století - fantastický stroj - technický výkres)	<u>Třetí prostor budovaný liniemi</u> <u>Práce s www stránkami</u>	MDV – tvorba mediálního sdělení
- využívá různých materiálů (např. tisk z koláže, koláž, těstoviny - lepení, barvení, koření - voňavé obrázky, rozfoukávaná tuš, fantastická planeta, čemu se rád věnuji, papíroryt)	<u>Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů</u> - kombinované techniky <u>Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků</u> - uplatnění při vlastní tvorbě	
- kreslí zvětšeně, jako pod mikroskopem	<u>Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události</u> <u>Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos)</u> - detail, polodetail, celek	
- seznámí se s proporcemi lidského těla a hlavy - zkoumá vztah vlastního těla a pohybu v prostoru, estetiku pohybu a pohyb v umění, využívá sluchové a hmatové podněty (např. Babylónská věž - Mezopotámie)	<u>Lidská figura</u> - tvarová stylizace - Řecko, Řím <u>Tvarová a barevná kompozice</u>	D - Mezopotámie, Řecko, Řím
- prezentuje vlastní tvorbu (např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis)	<u>Dekorační práce</u> - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů <u>Písmo a užitá grafika</u>	
- dekoruje (např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání)	<u>Tematické práce</u> - Vánoce, Velikonoce - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru	ČJ - poezie a próza s tématem Vánoc
- pokusí se nakreslit portrét (např. můj kamarád)	<u>Subjektivní výtvarné vyjádření reality</u> <u>Vnímání okolních jevů</u>	OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace
Výtvarná výchova - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		

- zachytí vybraný předmět (kresba tužkou)	<u>Prvky viz. obr. vyjádření</u> - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování <u>Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru</u> - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta	OSV – rozvoj schopností poznávání
- poslepu ohmatá různé předměty, zachytí své pocity - Jaký jsem měl pocit (kresba) - rozliší verifikovatelné vjemy od fantazijních představ	<u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u> <u>Přenášení prostoru na plochu</u> <u>Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek</u>	OSV – rozvoj schopností poznávání
- navrhne vlastní kolekci, byt - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace (např. oděv, vzhled interiéru)	<u>Barevné vyjádření</u> <u>Byzantské, arabské umění</u> <u>Odstín</u> - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém užití	D - byzantské, arabské umění
- jak se cítím doma, ve škole (kresba)	<u>Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků</u>	MKV - multikulturalita OSV - kreativita
- napíše text různými typy písma	<u>Užitá grafika</u> <u>Písmo</u> - styly a druhy písma <u>Tematické práce</u> - Vánoce, velikonoce, pálení čarodějnic	MDV, ČJ – tvorba mediálního sdělení
- kreslí podle hudby	<u>Vlastní prožívání</u> <u>Interakce s realitou</u>	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí
- dokreslí konec určitého příběhu	<u>Událost</u> - originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky	ČJ - literární texty
- vytvoří vlastní text s ilustracemi (např. fantazijní variace na základní tvary písmen)	<u>Uplatnění subjektivity ve viz. obr. vyjádření</u>	OSV - kreativita
- pozná vybraná výtvarná díla z národního i světového výtvarného umění	<u>Práce s uměleckým dílem</u> <u>Experimenty s reprodukcemi um. děl</u> - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování,	

	dotváření kresbou a barvou, koláž	
- navrhne dům - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace	<u>Architektura</u>	D - románský sloh OSV – poznávání lidí
- ve své kresbě používá gotické prvky (klenby,...)	<u>Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci</u> <u>Barevné kompozice</u> <u>geometrických tvarů, tvarová kompozice</u>	D - doba gotiky

Výtvarná výchova - 8. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vyzkouší si dostupné grafické techniky - zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ, hledá jejich neobvyklé kombinace	<u>Linoryt, tisk z koláže, papíroryt</u>	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- pozná vybraná výtvarná díla z národního i světového výtvarného umění - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty	<u>Práce s uměleckým dílem</u> <u>Teoretické práce</u> - renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování - pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko	D, ČJ - renesance, baroko, klasicismus, romantismus OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- vyrábí vlastní dekorační papír k danému tématu	<u>Tematické práce</u> - Vánoce, Velikonoce - jak se slaví v jiných zemích <u>Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky</u>	OSV – kooperace a kompetice
- kreslí zátiší (např. kresba zátiší s geometrickými a měkkými tvary)	<u>Zdokonalování technik kresby</u> - způsoby stínování, kontrast OP art	OSV – rozvoj schopností poznávání
- modeluje z donesených materiálů (např. proměny všedních předmětů - PET lahve)	<u>Práce s netradičními materiály</u>	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – sebepoznání a sebepojetí
- maluje, využívá barevných kontrastů (např. zátiší, mnoho zemí - jeden svět, rozdílné kvality obalu Země)	<u>Objemové vyjádření námětu barvami</u> - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné <u>Subjektivní barevná škála</u>	MKV – lidské vztahy EV – vztah člověka k prostředí

- navrhne vlastní zdobení renesančních omítek	<u>Lineární perspektiva</u> OP art	D - renesance - objev perspektivy
- pracuje s počítačovými programy, vytváří vlastní obraz - uměla inteligence	<u>Práce s internetem</u> - vyhledávání www stránek - orientace <u>Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</u>	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti
- ovládá základy techniky akvarelu, pastelu	<u>Správná technika malby</u> - zvládnutí větší plochy <u>Krajinářské školy 19. stol</u> <u>Technika akvarelu, pastel</u>	D - historické souvislosti 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol.

Výtvarná výchova - 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- ovládá techniky kresby, realisticky nakreslí daný předmět (např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy)	<u>Techniky kresby</u> - tužka, perko, uhlí, rudka <u>Dynamická kresba</u> <u>Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty</u>	EV – vztah člověka k prostředí
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, vědomě zvolí vhodný podklad	<u>Komplementární barvy</u> - textura <u>Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami</u> <u>Kontrast (barevný, světelný)</u>	
- vyzkouší si dostupné grafické techniky - experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obrazná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich neobvyklé kombinace	<u>Tisk z výšky, plochy, hloubky</u>	
- pozná vybraná výtvarná díla z národního i světového výtvarného umění - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty	<u>Práce s uměleckým dílem</u> - umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol (např. kubismus, surrealismus, impresionismus) - seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance,	D - historické souvislosti 20. stol. HV - výtvarné směry 20.

	videoart, multimédia, akční umění - při práci s um. dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.)	stol. promítající se v hudbě OSV – hodnoty, postoje, praktická etika
- pracuje ve skupině (např. Jaká byla léta minulá? - graf, svět po zemětřesení, např. Já - kombinovaná technika - plastika, asambláž, koláž)	<u>Společná práce - komunikace</u> <u>Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn</u> <u>Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly</u> <u>Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření</u> <u>Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí</u>	OSV - komunikace OSV – sebepoznání a sebepojetí
- pracuje s počítačem, vytváří si vlastní dílo - uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu - umělá inteligence	<u>Animovaný film</u> - spolupráce, komunikace <u>Reklama a propagační prostředky</u> - obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály	MDV – práce v realizačním týmu
- tuší dokreslí barevnou skvrnu (např. dotváření náhodného tvaru podle svých fantazijních představ - působivé barevné kombinace – chiméra)	<u>Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí</u> - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí <u>Prostorová tvorba</u> - modelování	OSV – sebepoznání a sebepojetí
- používá uhlí, kreslí, zachycuje povrch daných předmětů	<u>Práce v plenéru</u> - krajinomalba, frotáž	

5.14. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tělesná výchova svým pojetím napomáhá rozvoji zdravého životního stylu a podporuje tělesnou a duševní pohodu. Žáci jsou vedeni ke kladnému vztahu k pohybovým aktivitám a sportu. Osvojují si nové pohybové dovednosti, učí se jednat podle pravidel a v duchu fair-play. V rámci svých individuálních možností jsou žáci postupnými kroky vedeni k rozvoji vlastní tělesné i duševní zdatnosti.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Hodnocení žáka sleduje úroveň získaných dovedností s ohledem na jeho individuální schopnosti a opírá se o celkový pohybový projev a míru zapojení do jednotlivých činností.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Tělesná výchova

Na 1. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět. Vyučuje se v dvouhodinové týdenní dotaci v 1. a 2. ročníku, v 3., 4. a 5. ročníku v tříhodinové dotaci (celkem 13 hodin).

Do výuky Tělesné výchovy na 1. stupni (ve 2. a 3. ročníku) je zařazen plavecký výcvik, který je zajištěn "smluvně" s plaveckou školou v Dobrušce.

V 5. ročníku je do předmětu tělesná výchova zařazena dopravní výchova.

Na 2. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje rovněž jako povinný předmět. Vyučuje se v 4 hodinové týdenní dotaci pro všechny žáky. Vyučovací předmět Tělesná výchova je v souladu se vzdělávacími prioritami školy podporována i v rámci různých školních projektů, v 6. a 7. ročníku žáci absolvují týdenní lyžařský kurz. Výuka je organizována v tělocvičně v budově školy, na venkovním hřišti, v přírodě v okolí školy, v plaveckém bazénu, na lyžařském svahu.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Tělesná výchova

KOMPETENCE K UČENÍ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- byli zodpovědní za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
- dokázali plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti a dovednosti
- si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla.
- Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle.

- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- tvořivě a logicky mysleli a uvažovali při tělesných cvičeních a hrách
- si uvědomovali svoji úlohu v týmových činnostech a sportovních hrách
- se podíleli na spolupráci při řešení problémů při pohybových a sportovních činnostech.

- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.

- Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci prakticky zvládají řešení problémů.

- Podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- otevřeně všestranně a účinně komunikovali při sportovních činnostech a hrách
- rozuměli a používali tělocvičné názvosloví
- se při sportovních činnostech a hrách vyjadřovali slušně a dbali na „kulturní úroveň“ komunikace
- pozitivně prezentovali a reprezentovali svojí osobu a svojí školu na veřejnosti
- čestně jednali v duchu "fair play".

- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.

- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.

- Přípravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.

- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- při sportovních činnostech a hrách pracovali a spolupracovali v týmu
- respektovali při sportovních činnostech schopnosti a dovednosti vlastní i druhých
- dokázali dát pomoc a záchranu spolužákům při sportovních činnostech
- uznávali sportovní úspěchy svých spolužáků
- si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách
- a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy.

- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:
  - plnili své povinnosti
  - respektovali práva druhých
  - aktivně chránili své zdraví
  - se aktivně podíleli na ochraně životního prostředí
  - dokázali ochotně a účinně pomoci v různých situacích, při úrazech a poranění
  - Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže).
  - Netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.
  - Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
  - Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu).
  - Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.
  - V hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby:
  - si vytvořili pozitivní vztah k práci
  - se naučili používat při sportu vhodné oblečení
  - chránili své zdraví při vykonávání sportovních aktivit
  - si uvědomili své schopnosti a dovednosti a dokázali je využít při volbě svého povolání.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Důsledně učíme žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období
žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce
nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činností a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i místu bydliště; samostatně získá potřebné informace

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák:

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák:

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák:

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; ZdrTV jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách – viz charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a poznámky k rámcovému učebnímu plánu)

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
- zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
- zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák:

- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
- aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Tělesná výchova - 1. - 2. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- reaguje na základní pokyny a povely - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné cvičební polohy	<u>Tělocvičné a sportovní názvosloví</u>	
- pravidelně se věnuje některé z pohybových činností nebo sportu	<u>Význam pohybu pro zdraví</u> - délka a intenzita cvičení - základní pravidla chování a jednání v prostředí sportoviště	Náš svět
- zvládá základní povely v útvaru- nástup, řazení	<u>Pořadová cvičení</u>	
- dodržuje základní pravidla bezpečného chování při TV - podílí se na přípravě a úklidu náradí a náčiní - samostatně se převleče do cvičebního úboru - plní zodpovědně pokyny učitele	<u>Hygiena a bezpečnost při Tv a sportu</u> - vhodné sportovní oblečení, obuv - základní bezpečnostní pravidla při cvičení	Náš svět
- rozcvičí se před pohybovou činností - zvládá koordinační a uvolňovací cvičení - zvládá napodobit jednoduché cvičební činnosti - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	<u>Průpravná, kondiční, koordinační, relaxační a jiná cvičení</u>	
- skáče přes švihadlo obounož s meziskokem i bez - zvládá průpravné cviky pro kotoul vpřed, vzad - provede kotoul vpřed, vzad	<u>Gymnastika</u> - základy gymnastiky - přeskoky přes švihadlo	

<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základy gymnastického odrazu - vyskočí na koně, kozu, bednu do vzporu dřepmo - předvede základní obraty a rovnovážné postoje - provede různé druhy chůze a rovnovážné polohy na lavičce - vyšplhá na tyči do 2m	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení na trampolíně - průpravné cviky ke kotoulu vpřed, vzad a jeho nácvik s dopomocí - kotoul vpřed, vzad - průpravná cvičení pro přeskoky (výskoky i seskoky ze švédské bedny, kozy, koně, chůze po lavičce - šplh na tyči	
<ul style="list-style-type: none"> - dle svých individuálních možností napodobuje složitější cviky - cvičí při hudbě taneček založený na taneční chůzi a běhu	<u>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec</u>	Hv
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní postoje, přetahy, přetlaky - cvičí v duchu fair play	<u>Úpoly</u> <ul style="list-style-type: none"> - úpolové hry - přetahy s lanem	
<ul style="list-style-type: none"> - hraje pohybové hry podle pravidel - bezpečně se pohybuje v terénu a dokáže odhadnout vzdálenost - proběhne vytyčenou překážkovou dráhu - zapojuje se do soutěživých, týmových her zaměřených na postřeh, rychlost a obratnost	<u>Pohybové hry</u> <ul style="list-style-type: none"> - hry přírodě, běh v terénu - překážková dráha s využitím náradí (švédská bedna, lavičky, žebřiny) - štafetové běhy, hry s míčem, honičky	OSV 2
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základy techniky nízkého a vysokého startu - zvládá podle svých předpokladů techniku a taktiku rychlého i vytrvalého běhu v terénu i na dráze - zvládá rozběh a odraz při skoku do dálky - zvládá podle svých předpokladů techniku hodů míčkem z místa, s rozběhem do dálky a na cíl - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň svých výkonů	<u>Atletika</u> <ul style="list-style-type: none"> - základy techniky startů - rychlé běhy do 50m - vytrvalostní běh 10 min - skok z místa, do dálky - hod kriketovým míčkem do dálky a na cíl	
<ul style="list-style-type: none"> - přihrává jednoruč s protilehlou nohou vpřed - chytá míč oběma rukama „do koše“ - hraje vybíjenou podle jednoduchých pravidel střílí na koš, branku - dribluje s míčem na místě i v pohybu - přihrává jednoruč, obouruč trčením	<u>Sportovní hry</u> <ul style="list-style-type: none"> - vybíjená - košíková - střelba na koš, branku, driblink, přihrávky jednoruč, obouruč	Náš svět
<ul style="list-style-type: none"> - osvojení plaveckých dovedností	<u>Plavání</u>	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní zásady pohybu v zimní, letní krajině - umí se chovat v dopravních prostředcích - zná pravidla pro ochranu přírody, dodržuje pravidla pro bezpečný pobyt v přírodě - chová se ohleduplně ke spolužákům i jiným účastníkům pohybu	<u>Sáňkování, bobování</u> <u>Turistika, cvičení v přírodě</u>	

Tělesná výchova - 3. - 5. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné cvičební polohy - užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence	<u>Tělocvičné a sportovní názvosloví</u>	
- pravidelně se věnuje některé z pohybových činností nebo sportu - rozlišuje rozdíly mezi pohybovou činností dívek a chlapců	<u>Význam pohybu pro zdraví</u> - délka a intenzita cvičení - základní pravidla chování a jednání v prostředí sportoviště	Náš svět
- provede nástup na začátku a konci hodiny - zvládá základní povely v útvaru v klidu i při pochodu	<u>Pořadová cvičení</u>	OSV 1
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem - předvídá možné nebezpečí úrazu - ošetří drobná poranění - uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí - chápe význam přípravy organismu před cvičením - připravuje a uklízí náradí a náčiní - v tělocvičně předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví - plní zodpovědně pokyny učitele	<u>Hygiena a bezpečnost při Tv a sportu</u> - první pomoc	Náš svět
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - rozcvičí se před pohybovou činností - zvládá koordinační a uvolňovací cvičení	<u>Průpravná, kondiční, koordinační, relaxační a jiná cvičení</u>	
- ovládá přeskoky přes švihadlo obounož, jednoož i se střídáním noh vpřed i vzad - zvládá odraz a doskok na můstku, trampolíně - provede kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s oporou - předvede roznožku přes kozu našír - předvede základní obraty a rovnovážné postoje - provede různé druhy chůze a rovnovážné polohy na lavičce, kladině - zvládá jednoduchá cvičení na kruzích – houpání a kotoul - vyšplhá na tyči - ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích	<u>Gymnastika</u> - základy gymnastiky – přeskoky přes švihadlo - cvičení na trampolíně - kotoul vpřed, vzad - stoj na rukou s oporou - roznožka přes kozu našír - šplh na tyči - chůze po kladině - cvičení na kruzích	
- cvičí při hudbě - dle svých individuálních možností napodobuje složitější cviky - zvládá krok přísunný, poskočný, cval stranou - seznámí se s polkovým krokem	<u>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec</u>	Hv

- zvládá základní postoje, přetahy, přetlaky, pády - cvičí v duchu fair play	<u>Úpoly</u>	
- hraje pohybové hry podle pravidel - proběhne vytyčenou překážkovou dráhu - zapojuje se do soutěživých i týmových her zaměřených na postřeh, rychlost	<u>Pohybové hry</u> - hry přírodě, překážková dráha s využitím náradí - švédská bedna, lavičky, žebřiny, štafetové běhy, hry s míčem, honičky	OSV 2
- předvede základní prvky běžecké abecedy - zvládá podle svých předpokladů techniku a taktiku rychlého a vytrvalého běhu v terénu i na dráze - zvládá podle svých předpokladů techniku skoku do dálky - zvládá podle svých předpokladů techniku hodů míčkem - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň svých výkonů	<u>Atletika</u> - atletická abeceda - běhy 50m, 300m/d, 600m/ch - vytrvalostní běh 12 min - skok do dálky - hod kriketovým míčkem	
- střílí na koš správnou technikou - dribluje s míčem - přihrává jednoruč, obouruč - předvede základní herní kombinace a herní systémy - hraje košíkovou podle pravidel - dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele).	<u>Sportovní hry</u> - košíková - herní činnosti jednotlivce- střelba na koš, driblink, přihrávky jednoruč, obouruč	
- vede míč hokejkou, dribluje, přihrává - hraje florbal podle pravidel	<u>Florbal</u> - Hčj - vedení míče, driblink - přihrávky	
- přihrává, vede míč nohou - hraje kopanou podle pravidel	<u>Kopaná/ch</u> - Hčj-přihrávky, vedení, zpracování míče - hra	
- přihrává jednoruč s protilehlou nohou vpřed - chytá míč oběma rukama „do koše“ - hraje vybíjenou podle pravidel	<u>Vybíjená</u> - Hčj- přihrávky - hra	
- zdokonalování plaveckých technik	<u>Plavání</u>	
- dodržuje základní zásady pohybu v zimní, letní krajině - umí se chovat v dopravních prostředcích - zná pravidla pro ochranu přírody, dodržuje pravidla pro bezpečný pobyt v přírodě - chová se ohleduplně ke spolužákům i jiným účastníkům pohybu	<u>Sáňkování, bobování</u> <u>Turistika, cvičení v přírodě</u>	Náš svět
- sleduje a zapíše své výsledky - soupeří čestně - vyjmenuje některé sporty - zapíše a zpracuje naměřená data - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	<u>Poznatky TV a sportu</u>	
- zorganizuje třídní soutěže, hry a pohybové činnosti	<u>Organizace pohybových</u>	

	<u>činností</u>	
Tělesná výchova - 6. - 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné cvičební polohy - užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence	<u>Tělocvičné a sportovní názvosloví</u>	
- pravidelně se věnuje některé z pohybových činností nebo sportu - rozlišuje rozdíly mezi pohybovou činností dívek a chlapců	<u>Význam pohybu pro zdraví</u> – rekreační a výkonnostní sport	Př
-provede nástup na začátku a konci hodiny	<u>Pořadová cvičení</u>	
- dbá o své zdraví - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem - předvídá možné nebezpečí úrazu - uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí - chápe význam přípravy organismu před cvičením - připravuje a uklízí náradí a náčiní - v tělocvičně předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví - plní zodpovědně pokyny učitele	<u>Hygiena a bezpečnost při Tv a sportu</u>	Př EV
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - rozcvičí se před pohybovou činností - zvládá koordinační a uvolňovací cvičení	<u>Průpravná, kondiční, koordinační, relaxační a jiná cvičení</u>	
- provede kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s oporou - předvede roznožku přes kozu našší, skrčku přes kozu našší - předvede výmyk odrazem jednož s dopomocí - předvede základní obraty a rovnovážné postoje - provede různé druhy chůze a rovnovážné polohy na kladině (D) - vyšplhá na tyči - ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvičích	<u>Gymnastika</u> - kotoul s obměnami - stoj na rukou s oporou - přemet stranou - roznožka přes kozu našší - hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešín vpřed, výmyk s dopomocí - šplh na tyči - kladina /D	F Př
- cvičí při hudbě/D - cvičí při kruhovém posilování/CH	<u>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec</u>	Hv
- zvládá základní postoje, přetahy, přetlaky, pády - cvičí v duchu fair play	<u>Úpoly</u>	

<ul style="list-style-type: none"> - hraje pohybové hry podle pravidel - proběhne vytyčenou překážkovou dráhu - zapojuje se do soutěživých i týmových her zaměřených na postřeh, rychlost	<u>Pohybové hry</u> <ul style="list-style-type: none"> - hry přírodě, překážková dráha, štafetové běhy, hry s míčem, honičky	OSV 2
<ul style="list-style-type: none"> - předvede základní prvky běžecké abecedy - zvládá podle svých předpokladů techniku a taktiku rychlého a vytrvalého běhu v terénu i na dráze - zvládá podle svých předpokladů techniku skoku do dálky - zvládá podle svých předpokladů techniku hodů míčkem - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň svých výkonů	<u>Atletika</u> <ul style="list-style-type: none"> - atletická abeceda - běhy 60m, 600m/d, 800m/ch - vytrvalostní běh 12 min - skok do dálky - hod kriketovým míčkem	F Př
<ul style="list-style-type: none"> - střílí na koš správnou technikou - dribluje s míčem - přihrává jednoruč, obouruč - předvede základní herní kombinace a herní systémy - hraje košíkovou podle pravidel - dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele).	<u>Sportovní hry</u> <ul style="list-style-type: none"> - košíková - herní činnosti jednotlivce-střelba na koš, driblink, přihrávky jednoruč, obouruč - herní kombinace - útočná - hod' a běž - herní systémy - obranné - osobní - hra 5x5	F D Př
<ul style="list-style-type: none"> - vede míč hokejkou, dribluje, přihrává - hraje florbal podle pravidel	<u>Florbal</u> <ul style="list-style-type: none"> - Hčj - vedení míče, driblink - přihrávky, HK, HS - hra 4x4	
<ul style="list-style-type: none"> - přihrává, vede míč nohou - hraje kopanou podle pravidel	<u>Kopaná/ch</u> <ul style="list-style-type: none"> - Hč - přihrávky, vedení, zpracování míče - hra	
<ul style="list-style-type: none"> - přihrává jednoruč s protilehlou nohou vpřed - hraje vybíjenou podle pravidel	<u>Doplňkové sporty:</u> <u>Vybíjená</u> <ul style="list-style-type: none"> - Hčj- přihrávky - hra	
<ul style="list-style-type: none"> - hraje přehazovanou podle pravidel, jako průpravnu hru pro odbíjenou	<u>Přehazovaná/D</u> <ul style="list-style-type: none"> - Hčj-přihrávky - hra 6x6	
<ul style="list-style-type: none"> - sjíždí kročnou technikou jízdy na lyžích - správně používá lyžařskou výzbroj a výstroj - vyjmenuje základní zásady pohybu v zimní krajině - zvládá základní dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb v nenáročném terénu - vyjmenuje zásady chování na společných zařízeních - vleky, sjezdovky, běžecké tratě a řídí se jimi - chrání krajinu při zimních sportech - zvládá mazání lyží	<u>Lyžování</u> <ul style="list-style-type: none"> - sjezdový výcvik - lyžařský výcvik-7.tř.<ul style="list-style-type: none"> - sjezdový výcvik - běžecký výcvik	D

- sleduje a zapíše své výsledky - soupeří čestně - vyjmenuje některé olympijské sporty - zpracuje naměřená data do tabulky - vypracuje referát, zprávu se sportovní tematikou	<u>Poznatky TV a sportu</u>	Inf D M
- podílí se na organizaci sportovních akcí pořádané školou - spolurozhoduje některá sportovní utkání	<u>Organizace pohybových činností</u>	

Tělesná výchova - 8. - 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné cvičební polohy - užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence - uplatňuje principy slušného chování ve sportu	<u>Tělocvičné a sportovní názvosloví</u>	MkV
- pravidelně se věnuje některé z pohybových činností nebo sportu - rozlišuje rozdíly mezi pohybovou činností dívek a chlapců	<u>Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport</u>	Př
- provede nástup na začátku a konci hodiny	<u>Pořadová cvičení</u>	
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem. - předvídá možné nebezpečí úrazu - uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí - chápe význam přípravy organismu před cvičením - připravuje a uklízí náradí a náčiní - v tělocvičně předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví - plní zodpovědně pokyny učitele	<u>Hygiena a bezpečnost při Tv a sportu</u>	Př
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - rozcvičí se před pohybovou činností - zvládá koordinační a uvolňovací cvičení	<u>Průpravná, kondiční, koordinační, relaxační a jiná cvičení</u>	
- zacvičí sestavu prostných s nejméně 5 prvky ve vazbách (kotouly, přemet stranou, skoky, obraty, postoje) - provede roznožku, skrčku přes kozu našir s oddáleným můstkem - provede výmyk odrazem jednoho - předvede základní obraty a rovnovážné postoje, různé druhy chůze, skoky a rovnovážné polohy na kladině (D) - vyšplhá na tyči, na laně/ch - ve spolupráci s učitelem dává záchranu a pomoc při	<u>Gymnastika</u> - kotoul letmo, sestava - roznožka, skrčka přes kozu našir - hrazda po čelo - výmyk, sestava - kladina /D - šplh na tyči, laně/ch	F Př

osvojovaných cvičích		
- cvičí při hudbě/D - cvičí při kruhovém posilování/CH	<u>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec</u>	Hv
- zvládá základní postoje, přetahy, přetlaky, pády - cvičí v duchu fair play	<u>úpoly</u>	
- hraje pohybové hry podle pravidel - proběhne vytyčenou překážkovou dráhu - zapojuje se do soutěživých i týmových her zaměřených na postřeh, rychlost	<u>Pohybové hry – hry přírodě, překážková dráha, štafetové běhy, hry s míčem, honičky</u>	OSV 2
- předvede základní prvky běžecké abecedy - uběhne na čas 800/1500m - dle svých možností běží 12 min. - skáče do dálky skrčnou technikou z vlastního rozběhu - hází kriketovým míčkem, granátem správnou technikou z rozběhu - předvede vrh koulí se sunem - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň svých výkonů	<u>Atletika</u> - atletická abeceda - běhy 60m,800m/d,1500m/ch - vytrvalostní běh 12 min - skok do dálky - hod kriketovým míčkem, granátem - vrh koulí - štafetová předávka	F Př
- střílí na koš správnou technikou - dribluje s míčem oběma rukama - přihrává jednoruč, obouruč - při hře používá základní herní kombinace a herní systémy - hraje košíkovou podle pravidel - dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele.	<u>Sportovní hry</u> - košíková - herní činnosti jednotlivce - střelba na koš, driblink, přihrávky jednoruč, obouruč - herní kombinace - útočná – hod' a běž - herní systémy – obranné - osobní - hra 5x5	F D Př
- vede míč hokejkou, dribluje, přihrává - hraje florbal podle pravidel	<u>Florbal</u> - Hčj-vedení míče, driblink - přihrávky, HK, HS - hra 4x4	
- přihrává, vede míč nohou - hraje kopanou podle pravidel	<u>Kopaná/ch</u> - Hčj-přihrávky, vedení, zpracování míče - hra	

<ul style="list-style-type: none"> - odbíjí opakovaně vrchem, spodem - provede podání spodem, vrchem - rozehrává přes nahrávače, smečuje, blokuje - hraje odbíjenou dle svých možností podle pravidel	<p>Odbíjená</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hčj-odbití vrchem, spodem, podání spodem, vrchem - HK-rozehrání přes nahrávače, nácvik smeče, bloky <p>hra</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vede míč hokejkou, dribluje, přihrává - hraje florbal podle pravidel	<p><u>Doplňkové sporty:</u></p> <p>Florbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hčj-vedení míče, driblink - přihrávky, HK, HS - hra 4x4	
<ul style="list-style-type: none"> -hraje přehazovanou podle pravidel, jako průpravnou hru pro odbíjenou	<p>Přehazovaná/D</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hčj-přihrávky - hra 6x6	
<ul style="list-style-type: none"> - sjíždí carvingovými oblouky - správně používá lyžařskou výzbroj a výstroj - vyjmenuje základní zásady pohybu v zimní krajině - zvládá základní dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb v nenáročném terénu - vyjmenuje zásady chování na společných zařízeních – vleky, sjezdovky, běžecké tratě a řídí se jimi - chrání krajinu při zimních sportech - zvládá mazání lyží.	<p><u>Lyžování</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sjezdový výcvik- carvingový oblouk - běžecký výcvik - klasická technika - bruslení	D
<ul style="list-style-type: none"> - sleduje a zapíše své výsledky - soupeří čestně - vyjmenuje některé olympijské sporty - zpracuje naměřená data do tabulky - vypracuje referát, zprávu se sportovní tematikou - respektuje opačné pohlaví, hendikepované - upevňuje mezilidské vztahy pro harmonický rozvoj osobnosti	<p><u>Poznatky TV a sportu</u></p>	Inf D M MkV
<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na organizaci sportovních akcí pořádané školou - spolurozhoduje některá sportovní utkání - dbá na ochranu přírody	<p><u>Organizace pohybových činností</u></p>	EV

5.15. Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní výchova

Vyučovací předmět Pracovní vyučování vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Pracovní výchova

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní výchova (částečně i osnovy vyučovacího předmětu Občanská výchova – viz. níže) obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo z tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní výchova žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření. Vyučovací předmět Pracovní výchova je povinný předmět, který se vyučuje na 1. a 2. stupni vzdělávání. V 1. až 5. ročníku má předmět dotaci 1 hodinu týdně (celkem 5 hodin). Předmět obsahuje všechny tematické okruhy vzdělávací oblasti Člověk a svět práce: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitecké práce, Příprava pokrmů. Žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků. V 6. až 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 4 hodiny). Jedn hodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Pracovní výchova lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jedn hodinovou týdenní dotací (např. s Výtvarnou výchovou apod.). Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu Pracovní výchova ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky. Část vzdělávacího obsahu některých tematických okruhů je realizována ve vyučovacím předmětu Občanská výchova. Část vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV je realizována rovněž v některých projektech průřezových témat. Výuka probíhá z převážné části v odborných učebnách školy (školní dílna, odborná učebna fyziky, odborná učebna výpočetní techniky), na školním pozemku, v nejbližším okolí školy a formou exkurzí i ve vybraných institucích a výrobních podnicích.

Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Pracovní výchova

KOMPETENCE K UČENÍ

- Žáci jsou vedeni k:
  - trpělivosti
  - samostatnosti a tvořivosti
  - plánování, organizování a vyhodnocování své činnosti.
- Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
- Při hodnocení používáme v převaze prvky pozitivní motivace.
- Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Žáci jsou vedeni k:
  - užívání různých algoritmů řešení problémů
  - samostatnosti, tvořivosti a logickému myšlení
  - využívání moderní techniky při řešení problémů
  - tomu, aby se nebáli problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“).
- Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:
  - netolerování agresivních, hrubých, vulgárních a nezdvořilých projevů chování
  - tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
  - pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí
  - pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
  - důslednému dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v rádech odborných pracoven; umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Žáci jsou vedeni k:
  - schopnosti pracovat v týmu a zastávat v týmu různé role
  - vnímání vzájemné odlišnosti jako podmínky efektivní spolupráce
  - odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (mezi žáky a učiteli)
  - vzájemné inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu
  - kritickému hodnocení práce (významu) týmu, svojí práce (významu) v týmu i práce (významu) ostatních členů týmu.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Žáci jsou vedeni k:
  - netolerování sociálně patologických projevů chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže)
  - netolerování projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu
  - netolerování agresivních, hrubých, vulgárních a nezdvořilých projevů chování žáků
  - netolerování nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
  - důslednému dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy
  - aktivní ochraně svého zdraví a k ochraně životního prostředí.
- V rámci předmětu seznamujeme žáky s vhodnými právními normami.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Žáci jsou vedeni k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- adaptaci na nové pracovní podmínky
- důslednému dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní výchova

1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák:

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák:

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák:

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy

žák:

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Pracovní výchova - 1. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- dodržuje hygienické a bezpečnostní návyky při práci - skládá, stříhá, vytrhává, slepuje, navléká přírodniny, modeluje - poznává vlastnosti různých materiálů	- práce s drobným materiálem	
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při montáži a demontáži - pracuje podle vlastní fantazie i podle jednoduchého obrazového návodu	- práce montážní a demontážní	
- pečuje o nenáročnou pokojovou rostlinu ve třídě (zalévá, otírá listy, kypří půdu)	- práce pěstitelské	
- zvládá zásady slušného stolování a sebeobsluhy ve školní jídelně, jí příborem - připraví jednoduchou svačinu	- příprava pokrmů	

Pracovní výchova - 2. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- skládá, ohýbá, stříhá, trhá, nalepuje, slepuje - odměřuje návlek, dělá uzlík, šije jednoduchým předním stehem - přišije dvoudírkový knoflík - využívá přírodní materiál - vytvoří koláž z papíru a látky	- práce s drobným materiálem	
- ve skupině sestavuje různé modely - montuje a demontuje	- práce montážní a demontážní	
- pracuje s kalendářem přírody, zaznamenává počasí - pozoruje přírodu všech ročních období	- pěstitelské práce	Náš svět
- stará se o pokojovou rostlinu ve třídě - vyseje travní semeno nebo obilí k velikonoční dekoraci		Náš svět
- připraví stůl pro všední stolování	- příprava pokrmů	

- připraví jednoduchý ovocný nebo zeleninový salát		
- zvládá sebeobsluhu a základy slušného stolování		

Pracovní výchova - 3. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vytvoří jednoduchý prostorový tvar z papíru - vyrobí jednoduchý textilní výrobek - při vyšívání používá přední a zadní steh	- práce s drobným materiálem	
- sestavuje stavebnicové prvky podle předlohy - připraví jednoduchý pokrm podle slovního návodu - složí jednoduché origami - vyrobí jednoduchou dekoraci na Vánoce (podle šablony)	- jednoduché pracovní postupy	Hv
- vyjmenuje základní podmínky života rostlin, dokáže na jednoduchých pokusech	- pěstitelské práce	Náš svět
- pojmenuje kuchyňské náčiní a el. spotřebiče - udržuje pořádek pracovních ploch	- příprava pokrmů	

Pracovní výchova - 4. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vytvoří různé výrobky dle své fantazie z rozličných materiálů	- práce s materiálem	
- seznamuje se s prvky lidových tradic - vytvoří jednoduchou dekoraci k Vánocům a k Velikonocům - vyrobí masku (zvířete) na karneval - Masopust	- práce s materiálem	Čj Náš svět Aj
- důsledně dodržuje zásady bezpečné práce s nástroji a pomůckami - ohlásí každé poranění, dokáže ošetřit jednoduché zranění - dodržuje pořádek na pracovním místě - používá jednoduché nástroje a pomůcky	- bezpečnost práce	
- pracuje se stavebnicí podle předlohy, návodu	- práce montážní a demontážní	
- rozlišuje rozdíl mezi setím a sázením - rozmnožuje rostliny odnožemi a řízkováním - používá podle druhu činnosti správné pomůcky a nástroje	- pěstitelské práce	
- pojmenuje základní kuchyňské náčiní a el. spotřebiče - připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně	- příprava pokrmů	
- provede jednoduchou úpravu stolu - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování		

- udržuje pořádek pracovních ploch při přípravě pokrmů, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce		
---	--	--

Pracovní výchova - 5. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí - zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu	- práce s drobným materiálem	
- pracuje se stavebnicí samostatně podle předlohy, slovního návodu - dodržuje pracovní postup podle návodu - sestaví model z vlastních prvků, využívá vlastní fantazie	- práce montážní a demontážní	
- vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře - seznámí se s rostlinami jedovatými - vede pěstitelské pokusy a pozorování	- pěstitelské práce	
- zvolí podle druhu pěstitelské činnosti správné pomůcky, nástroje a nářadí		
- vyhledává různé recepty - připraví samostatně jednoduchý studený i teplý pokrm, pracuje podle návodu (receptu) - sestaví jídelníček podle zásad správné výživy	- příprava pokrmů	

Pracovní výchova - 6., 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	<u>Design a Konstruování</u> - Úloha techniky v životě člověka - Jednoduché pracovní operace a postupy - Skládání sil, jednoduché stroje (páka, kladka, kladkostroj), tepelné stroje, tlakové nádoby - Grafické dokumentace, technické náčrty a výkresy, technické informace a technologie	F M Rv
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní	<u>Práce s technickými materiály</u> - jednoduché pracovní postupy, organizace práce, technologická kázeň - grafická komunikace-	F M Rv

<p>jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>technické náčrtu a výkresy, technické informace, technologie - kótování, při práci s kovem dřevem, stavebnictví krejčovství - pravoúhlé promítání - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje (oprava, údržba) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů - vlastnosti materiálů: dřevo, plasty, kovy; užití v praxi, význam plastů pro rozvoj techniky - práce s materiály: dřevo, plasty, kovy; práce s přírodními materiály - lidové tradice zvyky, řemesla, vánoční vazby - práce se dřevem: řezání, vrtání, rozebíratelné spoje dřeva, nerozebíratelné spoje dřeva, práce s lupénkovou pilkou - práce s plasty, řezání, pilování, vrtání, ohýbání, spojování - práce s kovy, řezání, pilování a vrtání kovů, úprava kovů proti korozi - práce pro zlepšení školního prostředí - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí</p>	
--	---	--

Pracovní výchova - 8., 9. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří	<u>Design a Konstruování</u> - Úloha techniky v životě člověka	F M Rv

<p>a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> - Jednoduché pracovní operace a postupy - Skládání sil, jednoduché stroje (páka, kladka, kladkostroj), tepelné stroje, tlakové nádoby - Grafické dokumentace, technické náčrty a výkresy, technické informace a technologie	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	<p><u>Práce s technickými materiály</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché pracovní postupy, organizace práce, technologická kázeň - grafická komunikace-technické náčrty a výkresy, technické informace, technologie - kótování, při práci s kovem dřevem, stavebnictví krejčovství - pravoúhlé promítání - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje (oprava, údržba) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů - vlastnosti materiálů: dřevo, plasty, kovy; užití v praxi, význam plastů pro rozvoj techniky - práce s materiály: dřevo, plasty, kovy; práce s přírodními materiály - lidové tradice zvyky, řemesla, vánoční vazby - práce se dřevem: řezání, vrtání, rozebíratelné spoje dřeva, nerozebíratelné spoje dřeva, práce s lupénkovou pilkou - práce s plasty, řezání, pilování, vrtání, ohýbání, spojování - práce s kovy, řezání, pilování a vrtání kovů,	F M Rv

	<p>úprava kovů proti korozi</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce pro zlepšení školního prostředí - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	<p><u>Svět práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidská práce, charakteristické znaky, objekty a produkty práce, pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště a pracovní prostředí - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí - technika jako pracovní prostředek, jako objekt, nebo produkt práce - trh práce, požadavky kvalifikační a zdravotní - zaměstnání, způsoby hledání zaměstnání, životopis, práce a povinnosti, Zákoník práce - podnikání, struktura a druhy organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání - volba profesní orientace, základní principy, osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti - možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby	Rv

5.16. Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Německý jazyk

Cizí jazyky poskytují jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich kulturní tradice. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných životních situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Při výuce je kladen důraz na komunikační schopnosti žáků a tomu je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Žáci porozumí čtenému textu i mluvenému slovu. Při výuce se seznámí s reáliemi zemí, které těmito jazyky hovoří.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Německý jazyk

S předmětem Německý jazyk se začíná v 7. ročníku II. stupně. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium dalšího cizího jazyka a vytvoření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Žáci se učí přirozeně reagovat v nejběžnějších životních situacích každodenního života. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí daného věku. Výuka je propojena s mateřským jazykem, hudební, pohybovou a dramatickou výchovou. Stále více se pracuje s autentickými materiály, více se do výuky zařazuje integrované používání jazyka v kombinaci s PC a internetem. Součástí učebních osnov cizích jazyků jsou všechna průřezová témata a vzájemně jimi prostupují.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Německý jazyk

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni k:

- zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- vyhledávání a zpracování potřebných informací
- pozitivnímu vztahu k učení
- používání pozitivní motivace k hodnocení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žáci jsou vedeni k:

- k samostatnosti a tvořivosti při řešení problému.
- týmové spolupráci při řešení problému
- využívání moderní techniky při řešení problému
- aby se nebáli řešit problém

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- integrovanému používání cizího jazyka
- publikování a prezentování svých názorů a myšlenek

- zvládnutí komunikace s jinými lidmi v různých situacích
- naslouchání druhým jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- otevřené, všestranné a účinné komunikaci s důrazem na „ kulturní úroveň“ komunikace

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- skupinové výuce a kooperativnímu vyučování
- práce v týmech a zastávání různých rolí v týmu
- kriticky hodnotit svoji práci, práci týmu i jednotlivých členů
- upevňování vědomí, že formou spolupráce lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- neprojevovali rasizmu, xenofobii a nacionalismu

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni k:

- sebeúctě a úctě k druhým lidem
- aktivní ochraně zdraví a k ochraně životního prostředí

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni k:

- pozitivnímu vztahu k práci, k zodpovědnosti za své zdraví
- adaptaci na nové pracovní podmínky
- dosažení daného cíle (budoucí povolání)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk

2. stupeň

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák:

- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu
- rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci
- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu
- používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák:

- sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
- vyžádá jednoduchou informaci

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák:

- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Německý jazyk 7. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	Pozdravy. Výslovnost. Kde bydlí děti? Podstatná jména s určitým a neurčitým členem. Pořádek slov ve větách oznamovacích a tázacích.	NS
Zvládne jednoduché otázky a obraty, básničky a písničky.	Kdo se učí? Co dělají děti? Barvy. Podstatná jména s určitým a neurčitým členem ve 4. p. č. j.	
Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.	Kdo co dělá? Berlín, Vídeň. Opakování učiva 1-3 lekce.	zeměpis
Rozlišuje mluvenou a grafickou podobu slova.	Moje rodina. Můj přítel. Co je zde? Co má kdo? Časování slovesa sein, mein, dein. Zápor kein.	
Pochopí obsah jednoduché a pomalé konverzace	Moje škola a školní potřeby. Časování slovesa haben. Pravidelná slovesa. Podstatná jména s určitým členem ve 4. p. č. j.	
Obměňuje krátké články a dialogy.	Můj týden. Režim dne. Návštěva. Přímý a nepřímý slovosled. Časování slovesa sein.	
Zapojí se do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se.	Telefonujeme. Kdo jsi? Kolik je ti let? Kolik je hodin? Rozkazovací způsob. Číslovky 1 až 20.	
Rozumí známým slovům a krátkým větám se vztahem k osvojovaným tématům.	Narozeniny, dárky, oslava. Věty s výrazy ich mochte. Podstatná jména ve 3. p.	
Německý jazyk 8. ročník.		

Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
Používá abecední slovník učebnice. Vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.	Měsíce v roce. Přátelé. Jídlo a pití. Na nákupu. Čísla do 100. Časování sloves geben, nehmen, essen. Množné číslo podstatných jmen. Časování slovesa wer.	
Odhadne význam neznámých slov v textu.	<u>Návštěva u prarodičů.</u> <u>Domácí zvířata. Dopravní prostředky.</u> Časování sloves fahen, können. Předložky se 3. pádem. Zájmena mein, dein, zápor kein.	
Čte nahlas foneticky správně a plynule jednoduché články obsahující známou slovní zásobu.	Sport. Mé koníčky a záliby. Hry. 3. p. zájmen ich, du. Předložky se 4. p. Časování slovesa laufen. Bezespojkové věty.	
Rozumí smyslu a obsahu jednoduchých a autentických materiálů a využívá je při své práci.	Naše bydlení. Ve městě. Předložky se 3. a 4. pádem. Časování sloves museem, lesen. Praha naše hlavní město, památky a zajímavosti, cestování.	
Reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.	Nemoc. U lékaře. Lidské tělo. Časování sloves sprechen, sehen, schlafen. Tykání a vykání.	přírodopis
Sestaví gramaticky a formálně správně krátké písemné sdělení.	Móda, oblékání. Telefonický rozhovor. V přírodě. Slovesa s odlučitelnými předponami. Věty typu Es ist warm.	
Je schopen jednoduché konverzace a jednoduchým způsobem poskytnout požadovanou informaci. Vyplní své základní údaje do formulářů. Rozumí obsahu jednoduchých textů.	Dopis. Na horách. Sport. Cestování. Časování slovesa wissen. Věty s neurčitým podmíněním man. Časování sloves sein a haben v préteritu. Školní výlet. Prázdniny.	

Německý jazyk 9. ročník.		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák: Reprodukuje jednoduché rozhovory k běžným konverzačním tématům.	Prázdniny skončily. Krkonoše. Roční období. Na nádraží. Slovesa s odlučitelnými předponami. Minulý čas pravidelných sloves.	zeměpis
Řeší jednoduché situace související s vedením rozhovoru (i telefonického), získává základní informace.	Rodinná oslava. Počasí. Evropské státy. Hudební nástroje. Předložky se 3. p. – opakování. Perfektum sloves reisen, wandern a pravidelných sloves s odlučitelnými předponami. Časování slovesa vergessen.	
Čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.	Doprava. Německo a jeho automobilní průmysl. Časování slovesa sollen Minulý čas nepravidelných sloves.	
Sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole. Zdvořile si vyžádá základní informace.	Oslavy. Vánoce. Karneval. Vazba es gibt a 4. p. Minulý čas sloves geben, essen, genem. Perfektum sloves s pomocným slovesem sein. Podstatná jména v množném čísle.	
Rozumí jednoduchému rozhovoru. Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu. Umí používat slovník.	Návštěva divadla, výstavy, kina. Předložky se 3. a 4. p. Perfektum sloves stehen, finden, nehmen, beginnen. Perf. nepravidelných sloves s odlučitelnými předponami. Slovesné vazby. Věty se zájmenem niemand.	

Písemně gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké příběhy.	Dovolená. Výlety. Perfektum silných sloves lesen, spechen, schreiben, singen, helfen, waschen.	zeměpis
---	---	---------

5.17. Vlastivěda

5.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Vlastivěda

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV.

Žáci získávají informace o sobě a okolním světě, vytvářejí si vztah k životu, k vlasti, k ostatním lidem a k sobě samým. Učí se základním pracovním a společenským návykům, získávají vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost, vědomí sounáležitosti s lidmi, věcmi i ději kolem sebe, seznamují se s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin.

5.17.2. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Náš svět

Předmět je realizován v 4. - 5. ročníku. Hodinová dotace je následující: v 4. - 5. ročníku 2 hodiny týdně. Předmětem prolínají průřezová témata.

Vzdělávací obsah předmětu **Vlastivěda** je rozčleněn do tří tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas.

V tematickém okruhu „*Místo, kde žijeme*“ se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm, chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

V tematickém okruhu „*Lidé kolem nás*“ si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance a pomoci mezi lidmi. Seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět. Poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny a v rozmanitých památkách.

V tematickém okruhu „*Lidé a čas*“ se žáci učí orientovat v dějích a čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, vycházejí od neznámějších událostí v rodině, v obci a regionu a postupují k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

5.17.2. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastivěda

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni:

- k zodpovědnosti za své vzdělávání, připravujeme je na celoživotní učení
- k samostatnosti a tvořivosti

- k výběru různých přijatelných způsobů k dosažení cíle, učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů
- k aktivnímu získávání dovedností, k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by mohli v budoucnu uspět
- k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování v různých situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví ostatních
- k užívání správné terminologie a symboliky

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žáci jsou vedeni:

- k týmové spolupráci při řešení problémů
- k tomu, jak některým problémům předcházet
- k tomu, aby se problémů nebáli, dokázali o nich hovořit a přijímali zodpovědnost za své chování
- k tomu, aby docházeli k samostatným objevům, řešením a závěrům

Vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učíme žáky prakticky problémy řešit

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k tomu, aby otevřeně slušným způsobem dokázali vyjádřit svůj názor
- k tomu, aby respektovali zásady správné komunikace a odlišné názory ostatních
- k tomu, aby naslouchali promluvám druhých
- k rozšiřování slovní zásoby na osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech, výtvorech
- aby, předávali své zkušenosti a poznatky z cestování svým spolužákům

Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k práci v týmech a k rozdělování rolí, rozvíjíme jejich schopnost zastávat různé role
- k toleranci a k uznání přirozené autority svých spolužáků
- k tomu, aby si vzájemně pomáhali, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- k respektování a hodnocení vlastní práce i práce druhých

Učíme žáky chápat různé sociální postavení lidí v historii naší země a dávat je do souvislosti se současností

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni:

- k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví
- k tomu, aby si vážili sami sebe, rodiny, obce
- k tomu, aby se seznamovali s kulturou jiných národů
- k tomu, aby netolerovali agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- k tomu, aby si uvědomovali svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu

Učíme žáky základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k pozitivnímu vztahu ke své práci a k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- k důslednému dodržování vymezených pravidel a k ochraně zdraví
- k tomu, aby pracovali přiměřeným tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých
- k tomu, aby udržovali pořádek v prostorách školy i mimo ni
- k pozorování a experimentování

Seznamujeme žáky s různými profesemi, s možnostmi jejich budoucího povolání

5.17.3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Vlastivěda - 4. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vysvětlí přírodní a hospodářské podmínky regionu - popíše zemský povrch a jeho tvary	<u>Místo, kde žijeme</u> - okolní krajina	
- určí světové strany v přírodě a podle mapy - zformuluje zásady bezpečného pobytu v přírodě a dodržuje je	- světové strany	
- na mapě místní ho regionu vysvětlí grafiku mapy a mapové značky - rozliší náčrt, plán a základní typy map - uvede základní informace o povrchu, vodstvu, podnebí, počasí a rozšíření půd, rostlinstva a živočišstva - ukáže na mapě polohu České republiky a sousední státy	- mapy - podnebí a počasí - povrch - půdy, rostlinstvo a živočišstvo	
- charakterizuje zeměpisné, hospodářské a přírodní prvky místní krajiny - charakterizuje rekreační a chráněné oblasti regionu - řekne, jak krajina ovlivňuje život lidí	- regionální zvláštnosti regionu	
- vybarví a vyjmenuje základní symboly našeho státu - řekne jméno prezidenta a premiéra ČR	- státní symboly - státní zřízení	VE
- sestaví se spolužáky základní pravidla pro vztahy mezi lidmi a soužití ve škole - chápe nutnost komunikace a trénuje její druhy - řekne, jak lze pomoci nemocným a sociálně slabým	<u>Lidé kolem nás</u> - soužití lidí	OSV3 MkV
- diskutuje ve skupině - dokáže obhájit svůj názor	- chování lidí	
- respektuje zvláštnosti různých etnik, nedělá mezi nimi rozdíly - spoluutváří práva a povinnosti žáka školy - rozeznává protiprávní jednání	- právo a spravedlnost	MkV

- charakterizuje stav životního prostředí regionu - uvede příklady ochrany životního prostředí - uvede příklady poškozování životního prostředí - řekne, jak pomáhá chránit životní prostředí - odděluje plasty od ostatního odpadu	- ochrana životního prostředí	EV
- vysvětlí pojmy staletí a tisíciletí - používá časovou osu	<u>Lidé a čas</u> - orientace v čase a časový řád	M
- v encyklopediích vyhledává informace o minulosti, zapíše důležité informace - vyhledá informace o lidových tradicích v regionu - řekne, k čemu slouží kulturní památky - vyjmenuje kulturní památky ve svém regionu	- minulost v našem životě	Čj Hv
- stručně pohovoří o nejstarším osídlení naší vlasti - charakterizuje způsob života starých Slovanů - charakterizuje rozvoj českého státu za vlády Karla IV. - popíše období husitských válek - získá povědomí o významných osobnostech této doby / Jan Hus, Jan Žižka / - vyjmenuje představitele habsburské monarchie	- z českých dějin	
- přečte ukázky ze Starých pověstí českých - shlédne film, který přibližuje život našich předků	- život v minulosti	
- vyhledá v kalendáři státní svátky a významné dny a objasní historické důvody pro jejich zařazení	- státní svátky a významné dny	

Vlastivěda - 5. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- udělá nástěnku z evropských měst a států - vyhledá na mapě evropské státy a jejich hlavní města - ukáže na mapě světadíly a oceány - ukáže na mapě vybrané oblasti ČR a charakterizuje je - z obrázků sestaví pro spolužáky procházku Prahou a doplní svůj výstup komentářem	<u>Místo, kde žijeme</u> - Evropa a svět - region ČR	Aj 4. roč. VE
- připraví pro ostatní obrazový materiál ze svého cestování a doplní ho komentářem - vyhledá z různých pramenů zajímavosti z evropských zemí a seznámí s nimi ostatní, zohlední i sociokulturní rozdíl jednotlivých států	- cestování	MkV
- nakreslí vlajku EU a vysvětlí, co znamená - řekne, jaká základní práva a povinnosti má občan ČR	<u>EU</u>	VE VDO
- respektuje právní ochranu soukromého, osobního, veřejného a společného vlastnictví a duševních hodnot - dokáže peníze používat v běžných situacích	<u>Lidé kolem nás</u> - vlastnictví	M

- uvede některý významný globální problém a navrhne způsob jeho řešení	- základní globální problémy	
- vysvětlí reformy Marie Terezie a Josefa II. - řekne jména významných představitelů Národního obrození - stručně charakterizuje historický přínos významných osobností a událostí 19. a 20. století	<u>Lidé a čas</u> - z českých dějin-18. - 20. st.	

5.18. Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu Náš svět

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV.

Žáci získávají informace o sobě a okolním světě, vytvářejí si vztah k životu, k přírodě, k ostatním lidem a k sobě samým. Učí se základním pracovním a společenským návykům, získávají vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost, vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi i ději kolem sebe.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Přírodověda

Předmět je realizován v 4. - 5. ročníku. Hodinová dotace je následující: v 4. - 5. ročníku 2 hodiny týdně. Předmětem prolínají průřezová témata.

Vzdělávací obsah předmětu **Přírodověda** je rozčleněn do dvou tematických okruhů: Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají prakticky i teoreticky rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody v nejbližším okolí svého bydliště. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací, se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** poznávají žáci především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro něho vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Náš svět

KOMPETENCE K UČENÍ

Žáci jsou vedeni:

- k zodpovědnosti za své vzdělávání, připravujeme je na celoživotní učení
- k samostatnosti a tvořivosti
- k výběru různých přijatelných způsobů k dosažení cíle, učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů
- k aktivnímu získávání dovedností, k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by mohli v budoucnu uspět
- k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování v různých situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví ostatních
- k užívání správné terminologie a symboliky

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žáci jsou vedeni:

- k týmové spolupráci při řešení problémů
- k tomu, jak některým problémům předcházet
- k tomu, aby se problémů nebáli, dokázali o nich hovořit a přijímali zodpovědnost za své chování
- k tomu, aby docházeli k samostatným objevům, řešením a závěrům

Vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učíme žáky prakticky problémy řešit

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k tomu, aby otevřeně slušným způsobem dokázali vyjádřit svůj názor
- k tomu, aby respektovali zásady správné komunikace a odlišné názory ostatních
- k tomu, aby naslouchali promluvám druhých
- k rozšiřování slovní zásoby na osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech, výtvorech
- aby, předávali své zkušenosti a poznatky z cestování svým spolužákům

Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k práci v týmech a k rozdělování rolí, rozvíjíme jejich schopnost zastávat různé role
- k toleranci a k uznání přirozené autority svých spolužáků
- k tomu, aby si vzájemně pomáhali, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- k respektování a hodnocení vlastní práce i práce druhých

Učíme žáky chápat různé sociální postavení lidí v historii naší země a dávat je do souvislosti se současností

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žáci jsou vedeni:

- k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví
- k tomu, aby si vážili sami sebe, rodiny, obce
- k tomu, aby se seznamovali s kulturou jiných národů
- k tomu, aby netolerovali agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- k tomu, aby si uvědomovali svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu

Učíme žáky základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáci jsou vedeni:

- k pozitivnímu vztahu ke své práci a k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- k důslednému dodržování vymezených pravidel a k ochraně zdraví

- k tomu, aby pracovali přiměřeným tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých
- k tomu, aby udržovali pořádek v prostorách školy i mimo ni
- k pozorování a experimentování

Seznamujeme žáky s různými profesemi, s možnostmi jejich budoucího povolání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda

1. stupeň

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák:

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Přírodověda - 4. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vysvětlí souvislost mezi živou a neživou přírodou - objasní princip rovnováhy v přírodě - rozliší vybrané horniny a nerosty - vysvětlí, jak dochází ke zvětrávání hornin a uvede jeho příklady - uvede, jaký má význam půda pro život na Zemi a jak vzniká - uvede význam vody a vzduchu pro přírodu	<u>Rozmanitost přírody</u> - neživá příroda - nerosty, horniny, půda - voda, vzduch	EV
- vysvětlí pojmy: letní a zimní slunovrat, jarní a podzimní rovnodennost	- vesmír a Země	
- uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů v závislosti na ročních obdobích - popíše stavbu těla, výživu, průběh a způsob života konkrétních rostlin a živočichů a vyhodnotí jejich význam pro člověka - rozliší houby na jedlé a jedovaté, ukáže části jejich těla - zhodnotí význam lesa pro člověka	- rostliny, houby, živočichové	Aj EV
- porovnává základní projevy života na konkrétních živých organismech - třídí rostliny a živočichy podle toho, kde žijí, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy	- základní projevy života	
- uvede negativa a pozitiva zásahu člověka do přírody	- ochrana přírody	
- prakticky zjišťuje hmotnost, objem, čas, teplotu, délku	- látky a jejich vlastnosti	M

Přírodověda - 5. ročník		
Školní výstupy	Učivo	Přesahy
Žák:		
- vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - objasní střídání dne a noci a střídání ročních období - charakterizuje fáze Měsíce a jejich symboly vyhledá v kalendáři - pracuje s modelem Země	<u>Rozmanitost přírody</u> - Země a Vesmír	
- třídí obrázky živočichů na bezobratlé a obratlovce a pojmenuje je - třídí obrázky rostlin na výtrusné a semenné a pojmenuje je	- třídění rostlin a živočichů	

- vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka - objasní význam osobní a intimní hygieny a denního režimu	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - lidské tělo	Tv
- popíše jednotlivé etapy lidského života, v encyklopedii vyhledá etapy vývoje dítěte před narozením a po narození a provede výpisky	- vývoj jedince	Čj
- sestaví svůj režim dne podle zásad zdravého způsobu života	- denní režim	
- uvede příklady stresových situací, navrhne, jak stresu čelit a předcházet - orientuje se v nabídce odborné pomoci - rozpoznává různé druhy násilí - diskutuje o krizových situacích	- osobní bezpečí	Tv
- rozšiřuje si poznatky o škodlivosti návykových látek - předvede na modelové situaci, jak odmítne drogy - vysvětlí, jak gamblerství škodí zdraví - vytvoří negativní reklamu na návykové látky	- návykové látky a zdraví	Mv
- sestaví jídelníček podle zásad správné výživy - seznamuje se se škodlivostí nezdravé stravy - dodržuje pitný režim - vysvětlí důležitost pohybu pro zdraví	- péče o zdraví	Tv
- dokáže přivolat lékařskou pomoc - řekne čísla pro tísňové volání - ošetří drobné poranění	- první pomoc	Čj Tv
- uplatňuje ohleduplné chování k opačnému pohlaví - vysvětlí biologické a psychické změny v dospívání	- základy sexuální výchovy	Tv

5.19. Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání je zaměřeno na
preventivní ochranu zdraví
na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
na dovednosti odmítat škodlivé látky
předcházení úrazům
získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

Předmětem prolínají **průřezová témata:**

VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování
OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční i politické reklamy
EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
EGS – osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení,...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k:

- efektivnímu učení, vyhledávají a třídí informace, využívají je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy, plánují, organizují a řídí vlastní učení.

Učitel:

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků, zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešením sami žáci, sleduje při hodině pokrok všech žáků.

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- vnímají nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů, kriticky myslí a jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- klade otevřené otázky, ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb, podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

Žáci:

- komunikují na odpovídající úrovni, osvojují si kultivovaný ústní projev, účinně se zapojují do diskuze

- uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Učitel:

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu, vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů

- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat, vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory ostatních, formují si volní a charakterové rysy, zodpovědně se rozhodují podle dané situace

- chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

Žáci:

- si zdokonalují grafický projev, jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce, mohou využít ICT pro hledání informací

- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel:

- umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi,...

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy

2. stupeň

Žák:

respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě

vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního

a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví

vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

VZDĚLÁVACÍ OBOR: Výchova ke zdraví 6. - 9. třída

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a zdraví

ROČNÍK: 6. - 9.

ČASOVÁ DOTACE: 1 hodina týdně každý

ročník

Školní výstupy	učivo	přesahy
<p>umí charakterizovat mimořádné situace rozumí integrovanému záchrannému systému zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva zná potenciální nebezpečí zná zásady chování po vyhlášení mimořádné situace zná zásady chování po vyhlášení evakuace</p> <p>využívá z hlediska osobního bezpečí pravidla dopravní výchovy svých znalostí, jak se chovat v dopravě</p> <p>rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační aktivně se proti nim brání vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdravotní problémy uplatňuje základní zásady pro užívání a ukládání léků uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní hlediska a ohleduplné mezilidské vztahy zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci zná techniky pro zvládnutí stresu rozlišuje mezi závažnými a méně závažnými poraněními samostatně zvládá základní postupy 1. pomoci, včetně základů ob vazové techniky poskytne nezbytnou 1. pomoc i při vážnějších poraněních uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinářských výrobků a využívá je při nákupu</p>	<p>Mimořádné situace charakter mimořádné situace tísňová volání potenciální nebezpečí varovný signál a chování po jeho vyhlášení evakuace improvizovaná ochrana havárie s únikem nebezpečné látky</p> <p>Dopravní výchova pravidla silničního provozu chování v dopravě</p> <p>Péče o zdraví Výživa a zdraví ochrana před nemocemi a odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných preventivní a lékařská péče vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví, vznik civilizačních nemocí odolávání stresu základní postupy 1. pomoci, ob vazová technika 1.pomoc v improvizovaných podmínkách přivolání lékaře poruchy příjmu potravy - mentální anorexie, bulimie výživa a civilizační nemoci zásady zdravé výživy alternativní výživové směry</p>	<p>ON, TV, Př, Ivt,</p>

Školní výstupy	učivo	přesahy
<p>a uchování potravin v domácnosti posoudí na konkrétních příkladech zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka z hlediska zdravé výživy orientuje se ve specifických potřebách výživy v období dospívání vysvětlí souvislosti mezi zdravou a nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob, navrhne změny odpovídající požadavkům zdravé výživy rozpozná klamavou reklamu na potraviny a vyjádří k ní vlastní názor</p> <p>uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví</p> <p>používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky orientuje se v zákonech omezujičích kouření vysvětlí psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu orientuje se v trestně právní problematice náv. látek kriticky posoudí reklamy na cigarety a alkohol vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími a výherními automaty samostatně vyhledá v případě potřeby pomoc předchází úrazům rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost a používá účinné formy chování uplatňuje účelné modely chování v případě šikanování, týrání a zneužívání dítěte kriticky se vyjadřuje k projevům násilí samostatně vyhledá v případě potřeby služby specializované pomoci</p> <p>vysvětlí základní vztah mezi úrovní zdravotně orientované zdatnosti a možnými</p>	<p>reklamy na potraviny kvalita lidského života (handicapovaní lidé)</p> <p>Návykové látky a zdraví Osobní bezpečí návykové látky - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek odmítání návykových látek pozitivní životní cíle a hodnoty návykové látky a bezpečnost v dopravě návykové látky a zákon reklamní vlivy počítače a hazardní hry, gamblersství linky důvěry, krizová centra krizové situace: šikanování, týrání, sexuální zneužívání brutalita a jiné formy násilí v médiích přivolání pomoci v případě osobního nebo cizího ohrožení linky důvěry, krizová centra</p>	

Školní výstupy	učivo	přesahy
<p>zdravotními problémy (civilizační choroby) umí sestavit osobní pohybový režim vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím</p> <p>zná základní informace o sexualitě pojmenuje tělesné, fyziologické a psychické změny dospívání osvojí si pojmy z oblasti sexuality zná a respektuje základní pravidla hygieny pro každý den, při menstruaci zná základní pravidla hygieny pohlavního styku uveče argumenty pro odložení pohlavního života do doby plné zralosti a vysvětlí, proč organismus dospívající dívky není biologicky zralý pro těhotenství a porod orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců (homosexuální, bisexuální,...) vysvětlí početí a vývoj plodu, orientuje se v průběhu porodu pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství a orientuje se v možnostech i ve vhodnosti jejich použití vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů pojmenuje nejčastější pohlavní choroby a vysvětlí, jak se před nimi chránit vysvětlí, jak dochází k přenosu viru HIV a co se děje po proniknutí infekce do organismu orientuje se v léčbě infekce HIV a AIDS a zdůvodní preventivní opatření proti šíření HIV použije v případě problémů kontakty na odb. pomoc zdůvodní nevhodnost veřejně mluvit o svých intimních záležitostech vyjádří svůj názor k pořadům v médiích, které ukazují lásku a rodičovství ve zkreslené podobě</p>	<p>Pohybové aktivity a zdraví význam pohybových aktivit pro zdraví pohybový režim prevence tělesného a duševního zatížení</p> <p>Sexuální výchova sexuální výchovy, fakta o sexualitě ženských a mužských pohlavních orgánů hygiena pro každý den, hygiena při menstruaci, hygiena pohlavního styku sexuální zkušenost a její rizika orientace těhotenství, porod, antikoncepce ukončení těhotenství přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS nosu, rizikové chování a promiskuita pomoc schránka sexuality vyjadřování lásky svoboda a pohlavní stud nevhodné chování v oblasti sexuality zneužití fiktivní informace o sexualitě v médiích sexuální z hlediska odlišné kultury a víry a zákon</p>	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení

Základ efektivního hodnocení je především zpětná vazba, která se dá charakterizovat jako písemná nebo ústní informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku – správně, nesprávně, málo, příliš atd. Zásadně však nemá a nesmí posuzovat kvality žáka – šikovný, schopný, pilný atd., (ani ho porovnávat s ostatními spolužáky – nejlepší, nejšikovnější ve třídě). Okamžitá zpětná vazba je jednou ze základních podmínek efektivního učení, zatímco posuzování kvalit žáka je naopak rizikovým postupem, který může učení blokovat.

Při poskytování zpětné vazby (popisem nebo konstatováním) musí být kladen důraz na vhodnou formulaci – přednost musí být dáována pozitivnímu vyjádření a teprve následně se vyjadřovat ke konkrétním nedostatkům ve zvládnutí učiva.

Například – ovládáš bezchybně ..., učivu rozumíš, ale občas chybuješ v ..., je nutné ještě procvičovat ....

Při hodnocení se vždy posuzuje individuální pokrok žáka, při respektování jeho individuálních předpokladů bez srovnávání s ostatními spolužáky.

Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.

Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je normální, neboť je to nedílná součást procesu každého učení. Chyba a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.

Součástí hodnocení musí být i sebehodnocení žáka, jeho schopnost posoudit jak výsledek své práce, tak i vynaložené úsilí a osobní možnosti a rezervy. Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, ale je současně považováno za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.

Nedílnou součástí hodnocení je vzájemné hodnocení mezi žáky. Je proto velmi důležité učit žáky kriticky a objektivně posoudit nejen svůj výkon, ale i výkon druhých (nejen žáků, ale i vyučujících). K tomu je nezbytné mít předem dána kritéria pro hodnocení – nejlépe předem společně vytvořená žáky a vyučujícím. Právě proces tvorby kritérií umožní žákům si mnohem lépe uvědomovat, co je pro hodnocenou oblast nebo okruh nejdůležitější.

Základní škola a Mateřská škola Deštné v Orlických horách	
Klasifikační řád	
	Účinnost od 11. 10. 2005
Spisový znak: 1.2.	Skartační znak: A5
Změny:	

Pravidla hodnocení a klasifikace žáka základní školy jsou v souladu se zněním zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění a dále v souladu s vyhláškou MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky v platném znění. Klasifikační řád je součástí Školního řádu ZŠ a MŠ Deštné v O. h.

Stupně hodnocení a klasifikace

Stupně hodnocení a klasifikace jsou stanoveny ve vyhlášce MŠMT ČR č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání § 14, § 15.

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Celkový prospěch žáka je hodnocen na 1. i 2. stupni:

- prospěl s vyznamenáním
- prospěl
- neprospěl

Žák je hodnocen stupněm

"prospěl s vyznamenáním", není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm horším než "chvalitebný", průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré

"prospěl", není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "nedostatečný" nebo odpovídajícím slovním hodnocením

"neprospěl", je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm

"nedostatečný" nebo odpovídajícím slovním hodnocením **"nehodnocen"**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí těmito stupni:
pracoval úspěšně
pracoval

Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka, jeho zájmu, snahy a připravenosti na vyučování, včetně plnění domácích úkolů, nošení pomůcek
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy, projekty
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Žák 6. až 9. ročníku základní školy musí být z předmětu vyzkoušen alespoň dvakrát za každé pololetí, z toho nejméně jednou ústně. Toto pravidlo se netýká předmětů s výchovným zaměřením.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 10 pracovních dnů.

Všechny známky jsou zapisovány do žákovské knížky a vždy k 15. a poslednímu dni v měsíci do programu Edookit. V případě, že žák zapomíná žákovskou knížku, aby se vyhnul zápisu známek, poznámek o chování či jiných sdělení, je kázeňsky postižen (úroveň postihu je dána předchozími kázeňskými problémy).

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Termín kontrolní práce oznámí učitel předem. V jednom dni může být žákům zadána taková práce pouze jedna. Tyto práce je nutné uchovávat pro potřebu zpětné kontroly do 30. září následujícího školního roku. Na požádání je učitel povinen předložit je zákonným zástupcům žáka, vedení školy a kontrolnímu orgánu.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka (vlastní záznamy, program Edookit). Je povinen uchovávat podklady do skončení daného školního roku.

Svou nepřítomnost, resp. omluvu z přípravy na vyučovací hodinu, sděluje žák učiteli na počátku vyučovací hodiny. V opačném případě nebere vyučující na jeho předchozí nepřítomnost zřetel. Omluva nepřítomnosti na předchozí vyučovací hodině (hodinách) bude učitelem přijata za předpokladu, že žák je ve škole první nebo druhý den po své nepřítomnosti

(pokud vyučující nestanoví na počátku školního roku jinak – lhůtu může prodloužit). Výjimku z tohoto ustanovení stanovuje následující bod.

Pokud je žák dlouhodobě nemocen (více než 14 dní), učitel individuálně žákovi rozvrhne doplnění učiva a zpětně toto doplnění zkontroluje. Toto učitel učiní na základě žádosti žáka nebo zákonného zástupce. Pokud o tuto pomoc není učitel požádán, má za to, že žák látku bez ohledu na svou nepřítomnost zvládá.

Klasifikace žáka

Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.

Klasifikační stupeň určí učitel, který příslušný předmět vyučuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematičnosti v práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nepodléhá žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.

Zákonní zástupci žáků s vývojovou poruchou diagnostikovanou odborným pracovištěm mohou požádat o slovní hodnocení.

Škola převede klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

- Ředitel školy je o stavu klasifikace ve třídách informován prostřednictvím programu Edookit. Jeho pravidelné doplňování je pracovní povinností všech pedagogů školy.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají na pedagogické radě, zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu. Rodiče jsou informováni třídním učitelem písemně v žákovské knížce, popř. doporučeným dopisem.

Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a do počítačového programu Edookit a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle § 15 odst. 2 a 4 vyhlášky, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost podle § 15 odst. 2 a 4 vyhlášky, která ovlivňuje výkon žáka.

Informovanost o prospěchu

Zákonný zástupce žáka informuje o prospěchu a chování:

- učitel jednotlivých předmětů průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky Edookit, dále na třídních schůzkách
- třídní učitel nebo učitel, jestliže o informace zákonní zástupci žáka požádají, o slabém prospěchu jsou rodiče informováni ve čtvrtletí písemně
- ředitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka je uvedeno v § 15 vyhlášky č. 48/2005 Sb.

Celkový prospěch hodnocení zahrnuje výsledky klasifikace z povinných předmětů, povinně volitelných předmětů a chování, nezahrnuje klasifikaci nepovinných předmětů.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech

Výchovně-vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o vyučovací předmět. Na předmět je připraven, a to včetně pomůcek.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Dopouští se chyb, ale na jejich odstranění spolupracuje s učitelem. Jeho vědomosti a dovednosti mají častější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Má menší zájem o vyučovací předmět.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Úkoly řeší s častými chybami. Své neúplně vědomosti a dovednosti aplikuje jen s velkou pomocí. Projevuje malou snahu a zájem o vyučovací předmět.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný. Osvojené vědomosti a dovednosti nedovede nebo nechce aplikovat. Projevuje minimální zájem o vyučovací předmět.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech pasivní. V předmětu nepracuje ani pod vedením učitele. Jeho projev je chybný. Neprojevuje zájem o vyučovací předmět.

Klasifikace ve vyučovaných předmětech s převahou výchovného zaměření.

Převahu výchovného zaměření mají na základní škole výtvarná výchova, tělesná výchova, hudební výchova.

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- kvalita výsledků dle osobních předpokladů

- osvojení potřebných vědomostí, dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost a iniciativa
- vztah žáka k vyučovacímu předmětu a k dané problematice, spolehlivost přípravy včetně pomůcek

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech se v souladu s požadovanými výstupy hodnotí:

- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- kvalita výsledků činností, osvojení požadovaných výstupů a kompetencí
- vztah k předmětu, příprava na něj včetně pomůcek a domácích úkolů

Hodnocení a klasifikace žáků s vývojovou poruchou

Učitel používá specifické formy a metody ověřování znalostí a dovedností, přihlíží k druhu poruchy a stupni nápravy. Na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny má žák nárok na toleranci klasifikace tehdy, pokud se sám aktivně podílí na zlepšení svých výsledků. Učitel klade důraz na ten druh projevu žáka (písemný, nebo ústní), ve kterém má předpoklady podat lepší výkon. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. To ale neznamená, že žák s vývojovou poruchou nesmí psát písemně práce nebo být ústně zkoušen.

Při celkové klasifikaci u žáka 1. - 9. ročníku, u něhož byla zjištěna po odborném vyšetření dyslexie, dysortografie, dysgrafie, dyskalkulie nebo dyslalie lze použít na základě žádosti zákonného zástupce žáka slovní hodnocení. Takové hodnocení není pouhé mechanické převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby. Jeho smyslem je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu žáka.

O použití slovního hodnocení rozhoduje ředitel.

Komisionální zkoušky

Komisionální zkoušky se konají v těchto případech:

- při zkoušení žáka, kterého nebylo možno klasifikovat v řádném termínu na konci prvního nebo druhého pololetí
- při přezkoušení žáka, má-li zákonný zástupce pochybnosti o správnosti celkové klasifikace
- při opravných zkouškách
- při přezkoušení, nařídil-li je školní inspektor nebo ředitel školy
- při zkoušení žáka, který je osvobozen od povinnosti docházet do školy
- při zařazování žáka do vyššího ročníku bez absolvování předcházejícího ročníku
- při zkoušení žáka, který plní povinnou školní docházku mimo území České republiky
- při přezkoušení dětí českých občanů, při jejichž vzdělávání v zahraničí nebylo postupováno podle platných předpisů

Komise pro komisionální zkoušky je tříčlenná. Komisi tvoří předseda, kterým je zpravidla

ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla učitel vyučující daný předmět a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů. O komisionální zkoušce se pořizuje protokol.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních důvodů klasifikován ani v náhradním termínu, opakuje ročník.

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení; Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení krajský úřad. Ředitel posoudí, zda bude do komise jmenován vyučující, o jehož klasifikaci má zákonný zástupce pochybnosti. V tomto případě žák koná ústní zkoušku, v předmětech český jazyk, cizí jazyk a matematika i písemnou zkoušku.

Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise žáka přezkouší neprodleně, nejpozději do deseti dnů. Není-li možné žáka pro jeho nepřítomnost v tomto termínu přezkoušet, může ředitel školy nebo školní inspektor stanovit nový termín pouze výjimečně, a to ze závažných důvodů. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí ředitel školy prokazatelným způsobem zástupci žáka. Další přezkoušení žáka je nepřipustné.

Ředitel školy nebo školní inspektor může nařídit okamžité komisionální přezkoušení žáka, zjistí-li, že učitel porušil ustanovení o klasifikaci. Přezkoušení se provede nejpozději do tří dnů.

Opravné zkoušky

Žákovi 1. – 9. ročníku školy, který je na konci druhého pololetí klasifikován nejvýše ve dvou předmětech stupněm "nedostatečný", ředitel školy umožní vykonat opravné zkoušky.

Žák koná opravné zkoušky nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin. Termín stanoví ředitel školy.

Nemůže-li se žák ze závažných důvodů k opravným zkouškám dostavit, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek v náhradním termínu, nejpozději však do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku, a to i v náhradním termínu.

Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez odůvodněné omluvy, klasifikuje se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm nedostatečný.

Opravné zkoušky jsou zkoušky komisionální.

Postup do vyššího ročníku, opakování ročníku

Do vyššího stupně postupuje žák, který prospěl, tj. žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň "prospěl" ve všech povinných předmětech s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn, nebo žák, který již jednou na daném stupni některý ročník opakovával. Tomuto žákovi může ředitel školy na žádost zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Ředitel školy může na žádost zákonného zástupce povolit žákovi, který splnil povinnou školní docházku po ukončení 8. ročníku z důvodu opakování některého z ročníků postoupení do 9. ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Ředitel školy může povolit žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti. Toto se netýká žáků, kteří již v daném stupni školy jednou ročník opakovali.

Žák, který je při celkové klasifikaci hodnocen stupněm "neprospěl", a to i po opravných zkouškách, opakuje ročník. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakovával.

Ročník, opakuje také žák, který nemohl být za závažných objektivních důvodů klasifikován ani v náhradním termínu.

Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez odůvodněné omluvy, klasifikuje se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm nedostatečný.

Opravné zkoušky jsou zkoušky komisionální.

Mimořádně nadaný žák může být ředitelem školy přeřazen do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě výsledků komisionálního přezkoušení, vyjádření dětského lékaře a pedagogicko-psychologické poradny. Žák může být do vyššího ročníku přeřazen se souhlasem zákonného zástupce žáka.

Opakování 1. třídy

Ve výjimečných a zvláště odůvodněných případech může být žákovi prvního ročníku, který sice není postižen některou konkrétní diagnostickou poruchou, ale jehož celkový a mentální vývoj neodpovídá jeho věku a jeho postup do vyššího ročníku by vedl k prohloubení jeho zaostávání či poruchám vývoje, umožněno po vyjádření pedagogicko-psychologické poradny a po projednání se zákonnými zástupci žáka opakování ročníku. Cílem tohoto opakování je vyrovnání úrovně žákovy osobnosti s požadavky školní docházky. V tomto případě je žák hodnocen stupněm "neprospěl" s poznámkou "ze zdravotních důvodů".

Klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. O klasifikaci chování hlasuje pedagogická rada. Po projednání na pedagogické radě rozhoduje ředitel.

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu učeben.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

V době mimo vyučování plně odpovídají za své děti rodiče. Škola hodnotí a klasifikuje žáky pouze za jejich chování ve škole a při akcích pořádaných školou.

Známka z chování je vždy uzavřena k příslušnému pololetí.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení řádu školy. Má dobrý vztah ke všem spolužákům a přispívá k utváření dobrých pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka není v souladu s pravidly chování a s ustanoveními řádu školy. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Žák není vždy přístupný výchovnému působení

Stupeň 3 (méně uspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo řádu školy.

Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně.

Třídní učitel, ředitel školy, zástupce obce nebo školského úřadu může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit za mimořádný projev lidskosti, občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci pochvalu či jiné ocenění (dále jen "pochvala").

Pochvalu za kvalitní práci v hodině, či za reprezentaci školy apod. uděluje průběžně učitel daného předmětu, a to písmeně do žákovské knížky.

Žákovi, který vykazuje kázeňské problémy závažným porušováním školního řádu, lze udělit výchovná opatření k posílení kázně:

"NTU" - napomenutí třídního učitele

"DTU" - důtka třídního učitele

"DRŠ" - důtka ředitele školy

Pokud se jedná o závažný přestupek proti ustanovení Školního řádu, nemusí učitel (ředitel) dodržet postupnou škálu kázeňských opatření.

U prokazaného záškoláctví je nutné žáka bezprostředně postihnout a ihned prokazatelným způsobem vyzoomět zákonného zástupce žáka. V rámci prevence a ochrany před sociálně patologickými jevy škola též postupuje dle platných předpisů a směrnic a učiní další nezbytná opatření včetně zaslání hlášení příslušným úřadům.

Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit napomenutí nebo důtku. Udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy. Ředitel školy může žákovi po projednání v

pedagogické radě udělit důtku.

Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření prokazatelným způsobem zástupci žáka.

Třídní učitel zaznamenává udělení výchovného opatření do katalogového listu žáka.

Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

Hodnocení sociálně patologických jevů u dětí

Patologické jevy se budou hodnotit takto:

Méně než 3 neomluvené vyučovací hodiny řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel a ředitel školy formou pohovoru, na který je doporučeným dopisem pozván zákonný zástupce žáka. Žák je hodnocen důtkou ředitele školy. Při vyšším počtu neomluvených hodin svolává ředitel školy na žádost třídního učitele pedagogickou radu, která situaci řeší. Žák je hodnocen sníženou známkou z chování. Následného jednání se zákonným zástupcem dítěte se účastní ředitel školy, třídní učitel a výchovný poradce. Tato nepřítomnost bude nahlášena na Odbor péče o dítě Východočeského kraje.

Dále se jedná o přestupky v oblastech drogových závislostí, alkoholizmu a kouření, kriminality a delikvence, šikanování, vandalizmu a jiných forem násilného chování, xenofobie, rasizmu, intolerance a antisemitizmu na půdě školy. Takové jednání je postihováno DRŠ, v opakovaných případech, nebo ve zvlášť závažných případech snížením stupně z chování.

Hodnocení chování každého žáka za výše uvedené přestupky proti školnímu řádu bude individuální. Při pololetním hodnocení se přihledne k chování žáka za celé období a výchovnému dopadu na žáka samotného a ostatní spolužáky. Tyto prohřešky budou hodnoceny v rozmezí od ředitelské důtky po třetí stupeň z chování. Při prvotním zjištění závažného chování a podle závažnosti se svolává jednání s rodiči, popřípadě pedagogická rada. Pokud se bude jednat o trestný čin, bude tato skutečnost nahlášena Policii ČR.

Vysvědčení

Vysvědčení vyplní třídní učitel a vytiskne ho. Škola žákovi vydá na konci 1. pololetí „Výpis z vysvědčení“, na konci 2. pololetí „Vysvědčení“.

Na vysvědčení se uvádí klasifikace chování žáka, celková klasifikace z povinných předmětů nebo povinně volitelných předmětů (dále jen "povinných předmětů") a z nepovinných předmětů, které žák navštěvoval, hodnotí se práce v zájmových útvarech organizovaných školou a celkový prospěch (hodnocení). V 1. - 5. ročníku se klasifikační stupeň vyjadřuje číslicí, v 6. - 9. ročníku se vyjadřuje slovně.

Celkový prospěch (hodnocení) se vyjadřuje slovně.

Žákovi, jemuž byl na základě komisionálního přezkoušení povolen postup do vyššího ročníku, aniž absolvoval předcházející ročník, se na vysvědčení zaznamenává: "Žákovi byl na základě komisionálního přezkoušení povolen postup do ... ročníku bez absolvování ... ročníku" .

Žákovi se na vysvědčení v doložce uvádí, kolik let povinné školní docházky splnil: "Žák splnil ... let/rok ... povinné školní docházky".

V předmětu, v němž nebyl žák klasifikován, se místo klasifikačního stupně uvede výraz "Neklasifikován(a)" a ve třídním výkazu se uvede zdůvodnění. (Např. Žák je osvobozen od povinnosti docházet do školy na základě ... ze dne ...; Žák byl uvolněn z vyučování předmětu(ů) na základě ... ze dne ...; Žák nemohl být klasifikován v náhradním termínu z důvodu nemoci, která trvala od ... do ...). Příslušný doklad se založí v třídním výkazu.

Ročník a počet roků splněné povinné školní docházky se na vysvědčení zaznamenávají slovně. Kolonky, které se na vysvědčení nevyplňují, se proškrtávají z levého dolního rohu do pravého horního rohu.

Vysvědčení podepisuje třídní učitel a ředitel školy a opatřuje se úředním razítkem školy.

Vydávání druhopisu školních vysvědčení se řídí zvláštními předpisy.

Výstupní hodnocení

Obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o:

a) dosažené úrovni vzdělání

b) možnostech žáka a jeho nadání

c) předpokladech pro další vzdělávání nebo uplatnění žáka

d) chování žáka v průběhu povinné školní docházky

e) dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku.

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi také v 5. nebo 7. ročníku základního vzdělávání, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole. Výstupní hodnocení škola vydá do 10 pracovních dnů po odevzdání přihlášky ke vzdělávání ve střední škole, nejdříve však na konci prvního pololetí a nejpozději 5 pracovních dnů po posledním dni stanoveném pro odevzdání přihlášky.

V případě podání přihlášky k přijetí do oboru vzdělání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena talentová zkouška, vydá škola žákovi výstupní hodnocení do 10 pracovních dnů po odevzdání přihlášky ke vzdělávání ve střední škole, nejdříve však 30. října a nejpozději 5 pracovních dnů po posledním dni stanoveném pro odevzdání přihlášky.

Klasifikace žáků při plnění povinné školní docházky v zahraničí

Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraničí, koná zkoušku ve spádové škole:

a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura

b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu oboru vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice

c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu oboru Dějepis a Zeměpis vztahujícího se k České republice.

Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného v příslušných ročnících školního vzdělávacího programu zkoušející školy.

Obsahem zkoušky je vzdělávací obsah za období, po které žák plnil povinnou školní docházku podle odstavce 1 nebo 2. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.

Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.

Zkouška je komisionální a je organizována podle ustanovení čl. VII.

Termín zkoušky určí ředitel školy po dohodě se zákonným zástupcem nejpozději do 2 měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Není-li možno žáka přezkoušet ze závažných důvodů, stanoví ředitel školy náhradní termín, nejpozději do 4 měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.

Po vykonání zkoušky vydá škola žákovi vysvědčení. Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text: „Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona“.

Podrobně tuto problematiku řeší školský zákon a vyhláška.

6.2. Autoevaluace školy

Pokud má ve škole dojít k zefektivnění procesu vzdělávání, pak škola nutně musí věnovat velkou pozornost právě procesu autoevaluace vzdělávacího procesu jako celku. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluačních činností.

Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu – tj. zjištění přinášející informace o tom, jak funguje školní vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu. Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě prostého posouzení pracovníky školy. Například při pravidelných řízených rozhovorech pracovníků s vedením školy, skupinových diskusích pedagogických pracovníků.

V měsíci červnu bude jednou za dva roky zpracována shrnující evaluační zpráva, která by měla vyhodnotit celý proces realizace školního vzdělávacího procesu a vést k úpravám tohoto programu. Evaluační zpráva bude přílohou výroční zprávy školy a jejím zpracováním bude pověřen tým pedagogických pracovníků. Vedoucí tohoto týmu (člen pedagogického sboru) bude jmenován ředitelem školy vždy na období září až červen jednoho školního roku.

Hodnotit se budou tyto oblasti:

- metody a formy práce
- materiální podmínky
- výsledky žáků
- mezilidské vztahy
- spolupráce s rodinou
- prezentace školy
- pedagogičtí pracovníci školy

Plán evaluačních činností se stanovením kritérií, nástrojů včetně časového rozvržení

Oblast: Metody a formy práce

Cíl: zvolit takové metody a formy práce, které zohledňují individualitu žáka a vedou k co největšímu rozvoji a vzdělání žáka

Kritérium	Indikátor	Nástroje	Čas
používáme metody kooperativního učení	do výuky každého předmětu zařadíme skupinovou práci nebo jinou formu nefrontálního vyučování	hospitace	1x za 2 měsíce
	připravujeme projekt, na kterém spolupracují žáci různých ročníků	prezentace	2x ročně
	každá třída 1. stupně projde projektem	prezentace	1x ročně
	každá třída na 2. stupni se zapojí do miniprojektu	prezentace	1x ročně
vytváříme příležitosti k neformálnímu učení	každá třída se účastní akce lesní pedagogika	prezentace	1x ročně
	každá třída se účastní vycházky za poznáním	prezentace	1x ročně
	po vzájemné třídní domluvě se děti ve svých kmenových třídách starají o úklid, květiny, o estetický vzhled třídy	průběžná kontrola třídního učitele	1x denně
využíváme různé formy hodnocení dle předem stanovených kritérií	žáci 2. stupně se ve svých žákovských knížkách sebehodnotí v hlavních předmětech	zápis v ŽK	průběžně dle potřeby
	žáci mohou být hodnoceni ve vyučovacích předmětech slovně	ústně, zápis v ŽK	4x ročně

Oblast: Materiální podmínky

Cíl: zajistit co nejlepší materiální vybavení a jeho využití v rámci možností školy

Kritérium	Indikátor	Nástroje	Čas
škola zajišťuje žákům základní vybavení	škola zajistí žákům distribuci sešitů, popřípadě dalšího vybavení dodavatelskou firmou s možností slevy	výdej, faktura, seznam	1x ročně
	žákům jsou zapůjčeny učebnice na daný školní rok	výdej, faktura, seznam	1x ročně
	žáci 1. ročníku dostanou školní pomůcky v hodnotě dle možností zřizovatele	výdej, faktura, seznam	1x ročně
žáci a učitelé využívají didaktickou techniku a pomůcky	počítačová učebna se využívá v určitých vyučovacích předmětech na 2. stupni	záznam v třídní knize	1x měsíčně
	žáci mohou využívat počítačovou učebnu v rámci studijních potřeb v době studijního volna	záznam v počítačové učebně	4x týdně
	škola průběžně doplňuje knihy do školní knihovny dle požadavků jednotlivých vyučujících	záznam v seznamu knih knihovny	2x ročně
	učitelé využívají ve vyučování moderní prezentační techniku	záznam v třídní knize	2x ročně

Oblast: Výsledky žáků

Cíl: pomoci žákům, aby se stali prospěšnými členy demokratické společnosti

Kritérium	Indikátor	Nástroje	Čas
Připravit žáky tak, aby byli přijati na SŠ a obstáli při studiu na ní	85% žáků bude přijato na školu, na kterou se přihlásili	internet	1x ročně
	žákům bude nabídnuta příprava k přijetí na SŠ	seznamy docházky	1x ročně
	žákům bude nabídnuta návštěva školské výstavy	informační letáky	1x ročně
	žákům bude nabídnuta návštěva Úřadu práce	informační letáky	1x ročně
připravit žáky na přechod z 1. na 2. stupeň	dítě je schopno přečíst text o 10 řádcích a vlastními slovy je reprodukovat	srovnávací test	1x ročně
	dítě je schopno utvořit a vyřešit snadnou slovní úlohu	srovnávací test	1x ročně
pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti	dítě je schopno samo hodnotit svou práci	vlastní zápis do žákovské knížky	4x ročně
	dítě je schopno hodnotit práci svých spolužáků	zápis v TK z třídnické hodiny	4x ročně
	dítě je schopno pohovořit o předmětu, který ho baví	pozorování	4x ročně
	dítě je schopno uvést důvody, proč mu předmět činí potíže	řízený rozhovor, vlastní zápis v ŽK	4x ročně

Oblast: Mezilidské vztahy

Cíl: vytváření dobrých mezilidských vztahů ve škole

Kritérium	Indikátor	Nástroje	Čas
pedagogičtí pracovníci jdou dětem příkladem vzájemným respektem, spoluprací a komunikací	při společné práci s větší skupinou žáků se vzájemně respektují a spolupracují	pozorování	průběžně
žák má prostor ke komunikaci s pedagogickým pracovníkem i mimo vyučování	učitel je mimo vyučování k dispozici žákům ve škole	rozhovor, diskuse	průběžně
	žáci mohou mimo školu komunikovat s učiteli telefonicky nebo prostřednictvím e-mailu	školní telefon, internet	průběžně
pracovníci školy, žáci a rodiče respektují pravidla školy, podílí se společně na řízení chodu školy	žáci s učiteli vytvářejí řád školy	řád školy	1x ročně
	rodiče se prostřednictvím RŠ podílejí na tvorbě ŠŘ	Rada školy	2x ročně
pracovníci školy, žáci a rodiče si váží školního a soukromého majetku	při úmyslném poškození jsou žáci povinni prostřednictvím zákonných zástupců vzniklé škody uhradit	evidence	průběžně
pracovníci školy, žáci a rodiče se podílejí na objasnění závažnějších přestupků	společné řešení závažnějších přestupků proti ŠŘ	telefonické či písemné oznámení Policii ČR, kurátoru pro mládež SO	dle potřeby
pracovníci školy předcházejí sociálně patologickým jevům	škola zajistí vhodného přednášejícího	beseda	1x ročně

Oblast: Spolupráce s rodinou
Cíl: zapojení rodičů do dění ve škole

Kritérium	Indikátor	Nástroje	Čas
rodiče jsou pravidelně seznamováni se studijními výsledky svých dětí prostřednictvím žákovských knížek	podpis žákovské knížky rodiči	žákovská knížka	1x měsíčně
škola pořádá setkání SRPDŠ	osobní účast rodičů	písemné pozvání v žákovské knížce a na www	1x ročně
škola pořádá konzultace s rodiči o prospěchu a chování	osobní účast rodičů	písemné pozvání v žákovské knížce a na www	3x ročně
škola zve rodiče na akce pořádané školou	škola pořádá slavnostní zahájení školního roku, ukončení školního roku, " noci", projektové dny	fotodokumentace, www stránky	vyplyne z počtu akcí
	škola organizuje ozdravný zájezd k moři v programu " Nejen sportem proti drogám "pro děti i rodiče	fotodokumentace, www stránky	1x ročně

Oblast: Prezentace školy

Cíl: informovat veřejnost, motivovat rodiče k zápisu dětí do naší školy

Kritérium	Indikátor	Nástroje	Čas
škola prezentuje výsledky žakovských prací	vystavení prací v oknech školy, na chodbách a ve třídách	obměna žák. prací v oknech, na chodbách a třídách	4x ročně
	výstava prací ve vestibulu školy	obměna výstavy	4x ročně
	ukázky dětských prací v časopise "Deštník"	otisknutí prací	4x ročně
škola informuje veřejnost o své činnosti	využívá k prezentaci místního i regionálního tisku	články v tisku	1x za 2 měsíce
	vylepuje informační letáky o akcích pořádaných školou na veřejných prostranstvích	pozvánky, plakáty	průběžně
	vlastní webové stránky, které jsou pravidelně aktualizovány	www stránky	dle potřeby
škola pořádá akce pro veřejnost	akademie pro rodiče na konci šk. roku	vystoupení žáků, www stránky	1x ročně
	pořádá Den otevřených dveří	pozvánka, plakát, tisk	1x ročně
	tvořivé "dílny" a tematické "Noci"	fotodokumentace, www stránky	4x ročně

Oblast: Pedagogičtí pracovníci školy

Cíl: vytvářet prostředí, které podporuje vzájemnou spolupráci a kvalitní výuku

Kritérium	Indikátor	Nástroje	Čas
učitelé zlepšují kvalitu své práce dalším sebevzděláváním	učitel se účastní školení v rámci DVPP	certifikát	1x ročně
	vedení školy podporuje DVPP	záznam o počtu absolvovaných školení	1x ročně
	každý proškolený pracovník nabídne kolegům informační schůzku, na níž je seznámí s novinkami	prezentace	2x ročně
	každý učitel hospituje v hodině svého kolegy	zápis v třídní knize	1x ročně
učitelé se vzájemně respektují a spolupracují spolu	učitelé 1. a 2. Stupně spolupracují na jednotlivých projektech	prezentace	1x ročně
	metodická sdružení se pravidelně schází	zápis v knize "Metodická sdružení"	4x ročně
	učitelé se neformálně schází ve svém volném čase	fotodokumentace	1x ročně
vedení školy pravidelnou kontrolní činností směřuje ke zlepšení kvality	ředitel školy provádí hospitaci u jednotlivých učitelů dle předem stanovených kritérií	zápis v třídní knize	dle potřeby

výukového procesu	v rámci konzultace následující po hospitaci zhodnotí vyučovací hodinu z různých pohledů a společně s vyučujícím stanoví možnosti zlepšení	zápis z hospitace	dle potřeby
pedagogičtí pracovníci se podílejí na rozvoji školy	pedagogičtí pracovníci jsou průběžně seznamováni s plány vedení školy a mají prostor se k nim vyjádřit	zápis z porad	4x ročně
	pedagogičtí pracovníci jsou vedením školy podporováni v realizaci různých aktivit	fotodokumentace, předplatné do divadla	4x ročně
	pedagogičtí pracovníci jsou loajální vůči škole	pozorování	průběžně

7. Přílohy

7.1. Spojování tříd

Spojení tříd na 1. stupni:

Dle aktuální potřeby.

Z finančních důvodů jsou na některé předměty spojeny i ročníky na 2. stupni:

Spojené jsou všechny výchovy: Vv, Pv, Tv, Hv. Další předměty dle aktuální potřeby.

7.2. Vzdělávání žáků dle §41 školského zákona

Učivo prvního stupně ZŠ pro žáky, kteří se vzdělávají dle §41 školského zákona, je zpracováno do časového úseku 1. - 5. ročníku. Závaznými jsou výstupy 5. a 9. ročníku.

7.3. Na naší škole vzděláváme i žáky s lehkým mentálním postižením, kteří se vzdělávají podle níže uvedeného plánu.

Učební plán vzdělávacího programu zvláštní školy, č.j.: 22 980/97-22

rozšířený o 1 vyučovací hodinu v 8. ročníku

na základě Metodického pokynu č.j.: 12 207/2004-22

Předmět	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Český jazyk	5	5	5	6	6	6	5	5	4
Prvouka	2	2	2						
Vlastivěda				1	1	1			
Přírodověda				1	1	1			
Občanská výchova							1	1	1

Dějepis							1	1	1
Zeměpis							1	1	1
Matematika	4	4	4	5	5	5	5	4	4
Přírodopis							2	2	1
Fyzika							1	1	1
Chemie									1
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rýsování								1	1
Pracovní vyučování	3	3	3	4	5	5	6	6	8
Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Řečová výchova	2	2	2	1	1	1			
Doplňovací hodiny				1	1	1	1	1	1
Disponibilní dotace							1		
Týdenní dotace povinných předmětů	21	21	21	24	25	25	29	28	29